3 1761 07033301 8

Bible. N.T. Luke. Irish. 1915
An soisgeal naomhtha do
reir Lucais

BS
2594
I7
1915

From the Library

of

PÁDRAIG Ó BROIN

Soisgéal

AN SOISGÉAL NAOṀṪA

DO RÉIR

LÚCÁIS

AN T-AṪAIR PEADAR UA LAOĠAIRE
CANÓNAĊ, S.P.
d'aistriġ é ó Laidin na Vulgáta;
agus do ḃreiṫniġ
AN T-AṪAIR GEARÓID Ó NUALLÁIN, M.A.,
é i gcompáráid leis an nGréigis agus
leis na h-aistriġṫib ar a ḃfuil deiġṁeas
na h-Eaglaise.

Táid nótaí agus tagarṫa leis.

BRÚN AGUS Ó NÓLÁIN, TEOR.
I mBAILE ÁṪA CLIAṪ :: I mBÉAL FEIRSTE
I gCORCAIĠ :: :: I bPORTLÁIRGE

Nihil Obstat:

GIRALDUS O'NOLAN,
Censor Theol. Deput.

Imprimi potest:

✠ GULIELMUS,
Archiep. Dublinen.,
Hiberniae Primas.

Dublini, die 16 *Julii*, 1915.
Festo B.V.M. de Monte Carmelo.

LIBRARY
UNIVERSITY OF TORONTO
17 AUG 1978

BS
2594
I7
1915

Fógarṫar gaċ ceart ar cosnaṁ.

SOISGÉAL NAOṀṪA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

LÚCÁIS

I n-Antíoch príoṁ-ċaṫair na Síria isead do rugaḋ Lúcás naoṁṫa. Liaġ ab eaḋ é, agus deir cuid de sna seana-sgríbneóirí go raib sé n-a ṗéintéir oilte. D'iompuiġ Pól naoṁṫa 'n-a Ċríostaiḋe é agus bí sé aige 'n-a ḋeisgiobul agus 'n-a ċom-pánaiḋe ar a ċuarḋaib, agus ag obair 'n-a ṫeannta i ngnó an tSoisgéil. Do sgríb sé i nGréigis, tímpal ċeiṫre bliana fiċid tar éis deasgabála ár dTiġearna.

CAIBIDIOL I.

Coimbeart Eoin Baiste, agus coimbeart Ċríost. Cuairt na Maiġdine Muire, agus a cantic. Teaċt Eóin Baiste ar an saoġal, agus cantic Sacariais.

Ó ṫárla go bfuil iarraċt déanta agá lán daoine 1
ar ċúntas a ṫabairt, i ndiaiḋ ċéile, ar na neiṫib seo atá
tagaiṫe ċun cinn i n-ár measg, Fé mar a tugaḋ dúinn 2
iad ó sna daoine a ċonaic iad le n-a súilib agus do
ḋein frioṫálaṁ ar an gcaint, Ċeapas féin go bféaċ- 3
fainn isteaċ go cruinn ionta go léir ó ṫúsaċ agus go
ndéanfainn iad do sgrí síos i ndiaiḋ ċéile ḋuit-se,
[1]a Ṫéopilus uasail, i dtreó go mbeaḋ agat fios 4
fírinne na bfocal a múineaḋ duit.

Do bí, i n-aimsir Héróid rí Iúdaéa, sagart áiriṫe 5
dar b'ainim Sacarias, [2] d'uanuiġeaċt Abia, agus de
ṡlioċt Aaron ab eaḋ a bean, agus Elisabet ab ainim di.*

[1] Gníoṁ. i. 1. [2] 1 Par. xxiv. 10.

* Ver. 5. "D'uanuiġeaċt Abia," .i., de rang Abia, agus glactar an focal sa Ġréigis, do ġnáṫ, i gcéill oibre aon lae aṁáin, aċ sa n-áit seo cialluiġeann sé obair seaċtṁaine. Óir, tré ċeapaḋ Ḋáibid (1. Paral, 24) do rainneaḋ slioċt Aaroin 'n-a ċeiṫre treabċaraib fiċid, agus is ó Abia ṫáinig an t-oċtṁad treabċar díob, agus is ar an dtreabċar san a ḃí Sacarias, agus bí sé sin an uair sin 'n-a ṡeaċtṁain oibre sagairt.

6 Agus bí an beirt fíoraonta i láṫair Dé ag siubal i
n-aiṫeantaiḃ agus i ndlistineasaiḃ an Tiġearna, go
7 h-iomlán, gan ċáim. Agus ní raiḃ clann acu, mar ḃí
Elisabet aimrid agus bíodar araon ana-aosta.
8 Do ṫárla, áṁṫaċ, agus a ḋualgas sagairt aige 'á
9 ḋéanaṁ, do réir a uanuiġeaċta, os cóṁair Dé, gur
ḃ'air a ṫuit an crann, do réir nóis na sagart, agus
go ndeaġaiḋ sé isteaċ i dteampul an Tiġearna ċun
10 na túise do ḋóġaḋ. [1] Agus bí an pobul mór go léir
11 amuiġ ag suiḋe le linn uaire na túise. Agus do
taisbeánaḋ ḋó aingeal an Tiġearna 'n-a ṡeasaṁ ar
12 ḋeis altóraċ na túise. Agus ṫáinig buaireaṁ agus
13 eagla ar Ṡacarias nuair a ċonaic sé é. Agus duḃ-
airt an t-aingeal leis: Ná bíoḋ eagal ort, a Ṡaca-
riais, óir tá éistiṫe le t' ġuiḋe, agus béarfaiḋ do
ḃean, Elisabet, mac ḋuit, agus taḃarfair Eóin mar
14 ainim air; Agus beiḋ áṫas agus gáirdeaċas ort,
agus beiḋ áṫas ar a lán de ḃárr é ṫeaċt ar an
15 saoġal. Óir beiḋ sé mór i láṫair Dé, agus ní ólfaiḋ
sé fíon ná deoċ ṁeisgeaṁail, agus beiḋ sé lán de'n
16 Spiorad Naoṁ ó ḃroinn a ṁáṫar féin. Agus iom-
póċaiḋ sé a lán de ċlainn Israéil ar a dTiġearna Dia:
17 Agus gluaiseóċaiḋ sé roiṁis amaċ i spiorad agus
i gcóṁaċt Eliais, [2] ċun croiḋte na n-aṫar d'iompáil
ar an gclainn, agus ċun luċt diṫċreidiṁ d'iompáil
ċun eagna na ḃfíoraon, agus pobul fíoraon d'ollaṁú
18 do'n Tiġearna. Agus duḃairt Sacarias leis an
aingeal: Conus a ḃeiḋ a ḟios san agam? Óir táim-
19 se am' ṡeanduine agus tá mo ḃean ró-aosta. Agus
d'ḟreagair an t-aingeal é, agus duḃairt: Is mise
Gabriél atá am' ṡeasaṁ i láṫair Dé, agus do cuireaḋ
mé ċun labarta leat-sa agus na neiṫe seo do ċraoḃ-
20 sgaoileaḋ ḋuit. Agus féaċ, beiḋ tú gan caint, agus
ní ḟéadfair labairt go dtí an lá 'n-a gcóṁlíonfar
na neiṫe seo, toisg nár ċreidis mo ċaint-se do ṫioc-
21 faiḋ ċun cinn 'n-a h-aimsir féin. Agus bí na daoine
ag feiṫeaṁ le Sacarias, agus bí iongna orṫa é ḃeiṫ
22 ag déanaṁ righnis sa teampul. Agus nuair a
ṫáinig sé amaċ ní ḟéadfaḋ sé labairt leó, agus bí

[1] Exod. xxx. 7; Lebit. xvi. 17. [2] Mal. iv. 6.

'ḟios acu go ḃfeacaiḋ sé raḋarc sa teampul. Agus
ḃí se ag déanaṁ cóṁarṫaí ḋóiḃ, agus do lean an
ḃailḃe air.
Agus do ṫárla, tar éis aimsire a ḋualgais sagairt 23
do ċur ḋe, gur imṫiġ sé ċun a ṫiġe féin. Agus tar 24
éis na laeṫanta san do ġaiḃ a ḃean, Elisabet, gein,
agus d'ḟolaiġ sí í féin ar feaḋ ċúig ṁí, agus duḃairt
sí : Seo mar a ḋein an Tiġearna liom é ins na laeṫiḃ 25
'n-ar ḟéaċ sé orm agus 'n-ar ṫóg sé ḋíom an aiṫis a
ḃí orm ameasg na ndaoine. Agus sa séṁaḋ mí do 26
cuireaḋ an t-aingeal Gabriél ó Ḋia go caṫair
i nGaililí dar ḃ'ainim Nasaret, ag triall ar ṁaiġdin
a ḃí luaiḋte le fear dar ḃ'ainim Ióseṗ, agus Muire
ab ainim do'n ṁaiġdin. Agus ṫáinig an t-aingeal 27
isteaċ ag triall uirṫi, agus duḃairt sé : Go mbean- 28
nuiġtear duit atá lán de ġrástaiḃ ; tá an Tiġearna
at' ḟoċair ; is beannuiġṫe ṫu idir ṁnáiḃ. Agus nuair 29
airiġ sí é do ċuir an caint buaireaṁ uirṫi, agus ṁaċt-
nuiġ sí cad é an saġas an beannú san. Agus duḃairt 30
an t-aingeal léi : Ná glac eagla, a Ṁuire, óir tá
grásta fáġalta agat i láṫair Ḋé. [1] Féaċ, geoḃair gein 31
ad' ḃroinn, agus béarfair mac, agus taḃarfair [2] Íosa 32
mar ainim air. Beiḋ an mac san mór, agus taḃarfar
Mac Dé Aoirḋ air, agus taḃarfaiḋ an Tiġearna Dia
ḋó an caṫaoir rí a ḃí agá aṫair, ag Dáiḃid ; [3] agus
beiḋ sé 'n-a rí i dteaġlaċ Iácóib go deó. Agus 33
ní beiḋ deire le n-a ríġeaċt. Agus duḃairt 34
Muire leis an aingeal : Conus a ḃeiḋ san aṁlaiḋ
agus gan aiṫne fir agam-sa ? Agus d'ḟreagair 35
an t-aingeal agus duḃairt sé léi ; Túirliceóċaiḋ
an Spioraid Naoṁ ort, agus clúdóċaiḋ cóṁaċt Dé
Aoirḋ ṫú, agus d'á ḃríġ sin taḃarfar ar an ngein
naoṁṫa a ṫiocfaiḋ uait Mac Dé. Agus féaċ, sini 36
Elisabet, do ṡiúr, tá leanḃ mic ar iompar aici agus
í aosda, agus sidé an séṁaḋ mí aici sin go dtugtar
aimrid uirṫi. Óir ní ḃeiḋ raḋ ar biṫ náċ féidir do 37
Ḋia. Ansan duḃairt Muire : Féaċ, mise cailín an 38
Tiġearna, deintear liom do réir t'ḟocail. Agus
d'imṫiġ an t-aingeal uaiṫi.

[1] Isáias vii. 14. [2] *Infra* ii. 21. [3] Dan. vii. 14, 27; Mich. iv. 7.

39 Agus d'éirigh Muire insna laeṫiḃ sin, agus d'imṫigh
gan ríghneas fé ḋéin na gcnoc, go caṫair Iúdach.
40 Agus ṫáinig sí isteaċ i dtigh Ṡacariais, agus bean-
41 nuig sí d'Elisabet. Agus do ṫárla, nuair a ḋ'airig
Elisabet beannaċaḋ Ṁuire gur léim an leanḃ a ḃí
'n-a broinn, agus do líonaḋ Elisabet de'n Spiorad
42 Naoṁ. Agus do labair sí do ġuṫ árd, agus duḃ-
airt: Is beannuiġṫe tu idir ṁnáiḃ, agus is bean-
43 nuiġṫe toraḋ do ḃroinne. Agus cad a ṫug so
ḋóṁ-sa, máṫair mo Ṫiġearna do ṫeaċt ag triall orm?
44 Mar, féaċ, ċóṁ luaṫ agus ċuaiḋ guṫ do ḃeannaċta
am' ċluasaiḃ do léim an leanḃ le h-áṫas am' ḃroinn.
45 Agus is aoiḃinn duit-se gur ċreidis, óir cóṁlíon-
46 far duit na neiṫe a geallaḋ duit ó'n dTiġearna.
Agus duḃairt Muire: Mór-ṁolaḋ ó m'anam-sa do'n
47 Tiġearna, Agus do ġlac mo spiorad gáirdeaċas
48 i nDia mo Ṡlánuiġṫeóir; Óir d'ḟéaċ sé ar ísleaċt a
ċailín; mar féaċ, as so amaċ, déarfaid na sleaċta
49 go léir gurab aoiḃinn dom.* Óir do ḋein an t-é atá
cóṁaċtaċ neiṫe móra dom, agus is naoṁṫa a ainm.
50 Agus tá a ṫrócaire ó ḟlioċt go flioċt ar an muintir
ar a ḃfuil a eagla.

51 [1] D'oibrig sé cóṁaċt le n-a láiṁ; do sgaip sé
52 luċt an uabair 'n-a gcroiḋe agus 'n-a n-aigne. Do
leag sé luċt cóṁaċt ó n-a gcaṫaoireaċaiḃ ríoga,
53 agus d'árduig sé luċt na h-úṁluiġeaċta. [2] Do
líon sé le neiṫiḃ fóġanta luċt an ocrais, agus cuir
sé ċun siuḃail folaṁ luċt an tsaiḋḃris.

54 Do ġlac sé Israél, a ṡeirḃíseaċ, ag cuiṁneaṁ dó
55 ar a ṫrócaire; Fé mar a labair sé le n-ár n-aiṫreaċ-
aiḃ [2] le h-Ábraham agus le n-a ḟlioċt go deó.
56 Agus d'ḟan Muire 'n-a foċair-sin timpal trí ṁí,
agus ansan ṫáinig sí ċun a tiġe féin.

[1] Isáias li. 9; Salm xxxii. 10. [2] 1 Ríġ. ii. 5; Salm xxxiii. 11.
[2] Gen. xvii. 9; xxii. 16; Salm cxxxi. 11; Isáias xli. 8.

* Ver. 48. "Déarfaid . . . gurab aoiḃinn dom." Innstear anso an onóir a ḃí le taḃairt ag an Eaglais do'n Ṁaiġdin Muire i gcaiṫeaṁ na gcéadta blian go léir. Féaċaḋ Protestúntaiġ an mbaineann an tairgaireaċt so leó i n-aon ċor.

Agus ṫáinig aimsir Elisabet ċun a clainne ċur di, 57
agus do rug sí mac. Agus d'airiġ a cóṁarsain agus 58
a gaolta go raiḃ an Tiġearna tar éis a ṁór-ṫrócaire
ḋéanaṁ uirṫi, agus deineadar gáirdeaċas léi. Agus 59
nuair a ṫáinig an t-oċtṁaḋ lá, do ṫánadar ċun tim-
pal-ġearraḋ do ḋéanaṁ ar an leanḃ, agus ḃíteas
ċun Sacarias a ṫaḃairt mar ainim air, ainim a aṫar.
Agus d'ḟreagair a ṁáṫair agus duḃairt sí: Ní h-eaḋ, 60
aċ Eóin a taḃarfar air. Agus duḃradar léi: Ar 61
nḋó, ní'l aoinne ar do ġaoltaiḃ-se go ḃfuil an ainim
sin air. Agus do ḃagradar ar a aṫair cad é an 62
ainim ba ṁaiṫ leis a taḃarfaí ar an leanḃ. Agus 63
d'iarr sé gléas ċun sgríoḃta agus do sgríoḃ sé:
[1] Eóin is ainim dó. Agus ḃí iongna orṫa go léir.
Agus do h-osglaḋ láiṫreaċ a ḃéal agus a ṫeanga 64
dó-san, agus do laḃair sé agus do ṁol sé Dia.
Agus ṫáinig eagla air na cóṁarsain go léir, agus 65
do h-innseaḋ na neiṫe sin uile ar fuid sléiḃte
Iúdaéa ar fad. Agus gaċ aoinne a ḋ'airiġ iad coim- 66
eád sé cuiṁne orṫa, agus deiridís le n-a ċéile:
Cad a ḃeiḋ againn ar ball 'n-a leiṫéid seo de leanḃ,
dar leat? Óir ḃí láṁ an Tiġearna leis.

Agus do líonaḋ Sacarias, a aṫair, leis an Spioraid 67
Naoṁ, agus do targair sé mar seo:

[2] Molaḋ leis an dTiġearna, Dia Israéil, óir d'ḟéaċ 68
sé ċun a daoine agus dein sé a slánú; [3] Agus do ċuir 69
sé suas aḋarc ċun slánuiġṫe dúinn i dteaġlaċ
Dáiḃid a ḟeirḃíseaċ.* Fé mar a laḃair sé tré ḃéal 70
na ḃfáiḋ naoṁṫa atá ann aige ó ṫosaċ. Saoraḋ 71
dúinn ó n-ár naṁaid, agus ó láiṁ gaċ n-aon a ṫug
fuaṫ dúinn, Ag déanaṁ trócaire ar ár n-aiṫreaċ- 72
aiḃ, agus ag coimeád cuiṁne ar a ṫiomna ḃean-
nuiġṫe féin. [4] An dearḃú a ḋearḃuiġ sé d'ár n-aṫair 73
Ábraham a ṫaḃarfaḋ sé dúinn, Go nḋéanfaimís, 74
gan eagla, seirḃís dó, agus sinn saor ó láṁaiḃ ár

[1] *Supra* 13. [2] Salm lxxiii. 12. [3] Salm cxxxi. 17. [4] Gen. xxii. 16.

* Ver. 69. aḋarc ċun slánuiġṫe, .i. slánú cóṁaċtaċ, mar a ċuireann Dr. uetem síos é. . . . Sa Scriptiúir cialluiġeann "aḋarc" neart, nú cóṁaċt.

75 naṁaḋ, i naoṁṫaċt agus i bfíoraontaċt 'n-a láṫair,
gaċ lá d'ár saoġal.

76 Agus tusa, a leinḃ, tabarfar ort fáiḋ an Árd-
Ḋia, óir gluaiseóċair roimis an dTiġearna amaċ ag
77 ollaṁú na sliġe dó, [1] Ag tabairt eóluis slánuiġṫe
78 d'á ṗobul, ionus go maiṫfí a bpeacaí dóiḃ; Tré
inniḃ trócaire ár nDia, n-ar ṫáinig 'ġár bféaċaint
79 an lóċaint a' doiṁneas na bflaṫas. Ċun soluis a
ṫabairt do'n ṁuintir atá 'n-a suiḋe i ndorċadas agus
fé sgáil an báis; ċun ár gcosa do ṡeólaḋ i slíġ na
síoṫċána.

80 Agus d'ḟás an leanḃ agus do neartuiġ sé i spiorad
agus ḃí sé ins na h-áiteanaiḃ uaigneaċa go dtáinig
an lá 'n-a raiḃ air é féin a ṫaisbeáint i láṫair Israéil.

CAIBIDIOL II.

Beirtear Críost. Tugtar do'n Tiġearna é. Targaireaċt Simeón. Faġtar Críost, i n-aois a dá bliain déag, ameasg na ndoċtúirí.

1 Do ṫárla, áṁṫaċ, ins na laeṫiḃ sin go ndeaġaiḋ
reaċt amaċ ó Ċaesar August go ndéanfaí áireaṁ ar
2 an ndoṁan go léir. Do deineaḋ an ċéad áireaṁ so
3 nuair a ḃí Cuirinus i n' uaċtarán ar ċríċ Siria. Agus
do ġluais na daoine go léir ċun go ndéanfaí iad
4 d'áireaṁ, gaċ aoinne 'n-a ċaṫair féin. Agus ċuaiḋ
Ióseṗ ó Ġaililí, ó ċaṫair Nasaseit, suas go Iúdaéa,
go [3] ċaṫair Ḋáiḃid ar a dtugtar [4] Betlehem, toisg
5 go mba de teaġlaċ agus de ṡlioċt Ḋáiḃid é. Ċun go
ndéanfaí é d'áireaṁ i n-aonfeaċt le Muire, a ban-
ċéile a ḃí ag iompar clainne.
6 Agus do ṫárla, agus iad ann, go dtáinig a
7 h-aimsir ċun na clainne do ḃreiṫ; Agus do rug sí a

[1] Mal. iv. 5. [2] Mal. iv. 2. [3] 1 Ríġ. xx. 6. [4] Mich. v. 2.

mac, a céadġein, agus d'ḟill sí i n-éadaiġiḃ é, agus
ċuir sí 'n-a luiġe i mainséar é, mar ní raiḃ aontsliġ
ḋóiḃ sa tiġ ósda.*
Agus do ḃí aoḋairí sa ċeanntar céadna agus iad 8
ag faire na dtráṫ sa n-oiḋċe ar a dtréad. Agus 9
féaċ, ṫáinig aingeal ó'n dTiġearna agus ḟeasaiṁ sé
'n-a n-aice, agus do las solus Dé 'n-a dtímpal, agus
ṫáinig eagla mór orṫa. Agus duḃairt an t-aingeal 10
leó: Ná bíoḋ eagla oraiḃ, mar féaċ, tugaim sgéala
ḋaoiḃ ar lúṫġáir ṁór atá le teaċt ċun na ndaoine
go léir; mar go ḃfuil Slánuiġṫeóir beirṫe ḋaoiḃ 11
indiu, 'sé sin Críost an Tiġearna, i gcaṫair Ḋáiḃid.
Agus seo cóṁarṫa ḋaoiḃ: Ġeoḃaiḋ siḃ an leanḃ 12
fillte i n-éadaiġiḃ 'n-a luiġe i mainséar. Agus 13
láiṫreaċ do ḃí i ḃfoċair an aingil mór-ṡluaġ na
ḃflaṫas agus iad ag molaḋ Dé, agus deiridís:
Glóire do Ḋia insna flaṫais go h-árd, agus ar talaṁ 14
síoṫċáin do luċt deaġ-ṁéinne.

Agus do ṫárla, nuair a ḋ'imṫiġ na h-aingil uaṫa 15
suas insna flaṫais, gur labair na h-aoḋairí le n-a
céile: Téiġmís go Betlehem agus feicimís an bria-
ṫar so do ṫárla ann, agus a ṫaisbeáin Dia ḋúinn.
Agus ṫánadar ar luas, agus do fuaradar Muire agus 16
Iósep, agus an leanḃ 'n-a luiġe sa ṁainséar. Agus 17
nuair a ċonacadar do ṫuigeadar 'n-a n-aigne i dtaoḃ
an ḃréiṫir a labraḋ leó ar an leanḃ san. Agus gaċ 18
ar airiġ iad, ḋeineadar iongna de sna neiṫe a
ḋ'innis na h-aoḋairí ḋóiḃ. Agus do ċoiméad Muire 19
na labarṫa san go léir, ġá mbreiṫniú 'n-a croiḋe.
Agus d'ḟill na h-aoḋairí agus ṫugadar molaḋ agus 20
glóire do Ḋia mar ġeall ar a ḃfeacadar agus ar
ar ċloiseadar, fé mar a duḃraḋ leó.
[1] Agus nuair a críoċnuiġeaḋ an t-oċt lá agus a 21
deineaḋ an tímpalġearraḋ ar an leanḃ, do tugaḋ

[1] Gen. xvii. 12; Lebit. xii. 3.

* Ver. 7. "A céadġein." Ní h-aṁlaiḋ a ċialluiġeann an ċaint go raiḃ tuille clainne aici n-a ḋiaiḋ san. Nós cainte ag na h-Eabraiġ ab eaḋ "céadġein" do ṫabairt ar leanḃ bíoḋ ná beaḋ ag an lánṁain sin aċ an t-aon leanḃ aṁáin sin.

mar ainm air ÍOSA, an ainm a ṫug an t-aingeal air
sar ar gabaḋ é sa ḃroinn.
22 Agus nuair a ḃí laeṫanta a h-ioḋnuiġṫe caiṫte
[1] do réir dliġe Ṁaoise, do rugadar leó an leanḃ
go Ierúsalem ċun go gcuirfidís i láṫair an Tiġearna é,
23 Do réir mar atá sgríoḃṫa i ndlíġ an Tiġearna: [2] Gaċ
fírean ag osgailt ḃroinne is naomṫa ċun an Tiġ-
24 earna é. Agus ċun go dtaḃarfaidís an offráil [3] mar a
h-órduiġṫear i ndlíġ an Tiġearna, cúpla colúr nó
ḋá ġearrcaċ colúir.
25 Agus féaċ, ḃí i n-Ierúsalem duine dár ḃ'ainm
Simeón, agus ḃí an duine sin fíoraonta, diaḋa, ag
súil le sólás Israéil, agus ḃí an Spiorad Naoṁ ann.
26 Agus do tugaḋ foillsiú ḋó ó'n Spiorad Naoṁ ná
feicfeaḋ sé ḃás ċun go ḃfeicfeaḋ sé Críost an Tiġ-
27 earna. Agus ṫáinig sé, sa spiorad, isteaċ sa team-
pul. Agus nuair a ṫug a ṁuintir an leanḃ Íosa
28 isteaċ ann, ag cóṁlíonaḋ nóis na dliġe ḋó, Do ṫóg
seisean ċuige i n-uċt é, agus tug sé molaḋ do Ḋia
agus duḃairt sé:

29 Anois a leigeann tú ċun siuḃail, a Ṫiġearna, do
30 seirḃíseaċ, do réir t'ḟocail i síoṫċáin, Óir ċonaic mo
31 ṡúile do ṡlánú, A ḋ'ollaṁuiġis os cóṁair na bpobal
32 go léir; Solus ċun na ngeinte do ḟoillsiú, agus
glóire do ḋ'ṗobul féin Israél.

33 Agus ḃí Iósep agus an ṁáṫair ag déanaṁ iongna
34 de sna neiṫe a ḃí d'á ráḋ 'n-a taoḃ; Agus do ċuir
Simeón a ḃeannaċt orṫa, agus duḃairt sé le Muire
a ṁáṫair: Féaċ, [4] tá so ceapaiṫe ċun diṫe agus ċun
aiseirġe d'á lán i n-Israél, agus ċun ḃeiṫ 'n-a cóṁ-
35 arṫa a ġeoḃaiḋ diúltaḋ;* Agus raġaiḋ claiḋeaṁ

[1] Lebit. xii. 6. [2] Exod. xiii. 2; Uiṁ. viii. 16.
[3] Lebit. xii, 8. [4] Isaias viii. 14.

* Ver. 34. "ċun diṫe." Táinig Críost ċun na cine daona go léir do ṡaoraḋ, aċ d'innis Simeón annso an níḋ a ḃí le teaċt, .i. go mbeaḋ a lán a ḋiúltóċaḋ, tré n-a gceanntréine féin agus tré n-a ndaille toilteanaċ féin, do ṫeagasg Críost, agus ná glacfaḋ a ċreideaṁ, agus go mbeaḋ san 'n-a ṫrúig diṫe dóiḃ; agus go mbeaḋ a lán eile a ḃeaḋ uṁal do Críost agus do ġlacfaḋ an creideaṁ agus a ċimeádfaḋ a ḋlíġ, agus go mbeaḋ san i n-aḃḃar aiseirġe dóiḃ sin.

tré t'anam-sa féin, ionus go noċtfaí smuínte ar
mórán croiḋte.
Agus ban-fáiḋ dob' eaḋ Anna ingean Ṗanuéil, de 36
ṫreiḃ Aser, agus ḃí sí tar éis mórán laeṫanta ċur
di, agus ḃí sí tar éis seaċt mbliana ó n-a h-óige do
ċaiteaṁ agá fear, Agus ḃí sí sin 'n-a baintriġ go 37
dtí go raiḃ sí ceitre bliana agus ċeitre fiċid, agus
ní ḟágaḋ sí an teampal, aċ ag déanaṁ trosgaiḋ agus
úrnuiġte i n-onóir do Ḋia do ló agus d'oiḋċe. Agus 38
ṫáinig sí sin do láṫair an uair ċéadna, agus d'ad-
ṁuiġ sí an Tiġearna agus do laḃair sí 'n-a ṫaoḃ le
gaċ duine a ḃí ag súil le fuasgailt Israéil.
Agus nuair a ḃí gaċ níḋ cóṁlíonta acu do réir 39
dliġe an Tiġearna, d'ḟilleadar go Gailílí agus go
dtí a mbaile féin Nasaret.

Agus d'ḟás an mac agus do neartuiġ sé, lán 40
d'eagna, agus ḃí grásta Dé ann.
Agus do ṫéiġeaḋ a ṁuintir go Ierúsalem gaċ 41
bliain uim ḟéile na Cásga. Agus nuair a ḃí sé dá 42
ḃliain déag do ċuadar suas go Ierúsalem do réir
ġnáis na féile, Agus nuair a ḃí na laeṫanta caiṫte 43
agus iad ag filleaḋ, d'ḟan an mac, Íosa, i n-Ierú-
salem, agus ní raiḃ a ḟios san agá ṁuintir. Ċeapa- 44
dar go raiḃ sé ameasg na ndaoine, agus ṫánadar
siuḃal aon lae ar aġaiḋ, agus ḃíodar 'ġá lorg
ameasg a ngaolta agus a luċt aiṫne, Aċ ní ḃfuara- 45
dar é, agus d'ḟilleadar go Ierúsalem, 'ġá lorg.
Agus do ṫárla, tar éis trí lá, go ḃfuaradar é sa 46
teampul 'n-a suiḋe ameasg na n-ollaṁ, ag éisteaċt
leó agus 'ġá gceisdiú. Agus ḃí iongna ar a raiḃ 47
ag éisteaċt leis, mar ġeall ar a ġuntaċt agus ar na
freagraí a tugaḋ sé. Agus ḃí iongna orta-san 48
nuair a ċonacadar é. Agus duḃairt a ṁáṫair leis:
A ṁic, cad é seo atá déanta agat orainn? Féaċ,
ḃí t'aṫair agus mise go buarta ar do lorg. Agus 49
duḃairt sé leó: Cad ċuige go raḃaḃair ar mo lorg?
Ná raiḃ 'ḟios agaiḃ náċ foláir mé ḃeiṫ ins na neiṫiḃ
a ḃaineann le m'Aṫair? Agus níor tuigeadar-san 50
an focal a laḃair sé leó. Agus d'ḟill sé anuas 51
leó agus ṫáinig sé go Nasaret, agus ḃí sé úṁal dóiḃ.

Agus do ċoimeád a ṁáṫair na focail sin go léir 'n-a croiḋe féin.
52 Agus do ċuaiḋ Íosa ar aġaiḋ i n-eagna agus
i n-aois, agus i ngrásta i láṫair Dé agus daoine.

CAIBIDIOL III.

Misiún Eóin agus a ṡeanmóiniú. Críost dá ḃaisteaḋ aige.

1 Sa ċúigṁaḋ bliain déag d'impireaċt Ṫiberius
Caesair, nuair a ḃí Pontius Pilát i n'uaċtarán ar
Iúdaéa, agus Héród 'n-a tetrarc ar Ġaililí, agus a
ḋriṫáir Pilib 'n-a tetrarc ar Iturea agus ar ċríċ
Traconitis, agus Lisanias 'n-a tetrarc ar Abilína,
2 [1] I n-aimsir an dá árdṡagart Annas agus Cáipas, do
tárla briaṫar Dé ar Eóin mac Sacariais sa ḃfásaċ.
3 Agus táinig sé ar fuid na gcríoċ go léir ar bruaċ
Iórdain ag fógairt baiste ċun aiṫriġe agus ċun
4 maiṫeaṁnaċais peacaí, Mar atá sgríobṫa i Leaḃar na
ḃfocal aduḃairt Isaias fáiḋ: [2] Guṫ duine ag glaoḋaċ
sa ḃfásaċ: Deiniḋ slíġ an Tiġearna d'ollaṁú:
5 Deiniḋ na bóiṫre do ḋíriú ḋó; líonfar gaċ gleann,
agus ísleófar gaċ sliaḃ agus gaċ cnoc, agus beiḋ
gaċ cam 'n-a ḋíreaċ agus gaċ garḃ 'n-a ṡlíġ réiḋ,
6 Agus ċífiḋ gaċ feóil an slánú a ḋéanfaiḋ Dia.
7 Agus deireaḋ sé leis an muintir a ṫagaḋ amaċ ċun
go mbaistfí iad: A ṡíol na n-aiṫreaċ niṁe, cé ṁúin
8 daoiḃ-se conus dul ó'n ndíḃfeirg atá ag teaċt?
Tugaiḋ uaiḃ, d'á ḃríġ sin, toraḋ a ḃeiḋ ċóṁ maiṫ
leis an aiṫriġe, agus ná cromaiḋ ar a ráḋ: Tá
Ábraham i n'aṫair againn. Deirim liḃ go ḃféadfaḋ
Dia slioċt do tógaint ċun Ábrahaim ó-s na cloċ-
9 aiḃ sin. Tá an tuaġ curṫa ar ṗréiṁ na gcrann
céana féin. Agus gaċ crann ná taḃarfaiḋ toraḋ
fóġanta uaiḋ gearrfar é, agus cuirfar sa teine é.
10 Agus do ċeistiġ na daoine é, agus duḃradar: Caḋ

[1] Gníoṁ. iv. 6. [2] Isaias xl. 3.

'tá le déanaṁ againn má 'seaḋ? Agus d'ḟreagair 11
sé agus duḃairt leó: [1] An t-é go bfuil dá ċasóig
aige tugaḋ sé do'n t-é ná fuil aige; agus an t-é go
bfuil bia aige deineaḋ sé mar an gcéadna. Agus 12
táinig puibliocánaiġ ag triall air go mbaistfí iad,
agus duḃradar leis: A Ṁáiġistir, cad tá le déanaṁ
againn? Agus duḃairt seisean leó: Ná deiniḋ níos 13
mó 'ná mar atá ceapaiṫe daoiḃ le déanaṁ. Agus 14
do ċeistiġ saiġdiúirí é, agus duḃradar: Cad tá le
déanaṁ againne? Agus duḃairt sé leó: Ná deiniḋ
láṁ láidir ar aoinne, agus ná deiniḋ cúlċaint ar
aoinne, agus bíḋiḋ sásta le nbúr dtuarasdal.
Agus bí na daoine ag breiṫniú agus ag maċtnaṁ 15
'n-a gcroiḋe féin i dtaoḃ Eóin, go mb'ḟéidir gur
b'é Críost é. Agus d'ḟreagair Eóin agus duḃairt leó 16
go léir: Táim-se ag búr mbaisteaḋ le h-uisge; aċ
tiocfaiḋ duine is treise 'ná mé, duine náċ fiú mé
go ndéanfainn iall a bróige do sgaoileaḋ. [2] Baist-
fiḋ sé sin siḃ leis an Spiorad Naoṁ agus le teine.
Tá a ġaoṫrán 'n-a láiṁ aige agus glanfaiḋ sé a úrlár 17
buailte, agus cruinneóċaiḋ sé a ċuid cruiṫneaċtan
isteaċ 'n-a sgioból, agus dóġfaiḋ sé an cáṫ le teine
náċ féidir a ṁúċaḋ.

Agus do ċraoḃsgaoil sé a lán neiṫe eile do sna 18
daoine 'ġá gcóṁairliú. Aċ Héród, an tetrarc, 19
nuair a labair sé leis i dtaoḃ Héródias, bean a
dritár, agus i dtaoḃ na ndroċ-ḃeart eile a dein
Héród, Ċuir sé an méid seo leó go léir, agus ċuir 20
sé Eóin i bpríosún.

Do ṫárla, áṁṫaċ, nuair a bí na daoine go léir d'á 21
mbaisteaḋ, agus nuair a baisteaḋ Íosa agus bí sé ag
guiḋe, gur h-osgalaḋ an spéir, Agus gur túirling 22
an Spiorad Naoṁ air i rioċt corparta, mar beaḋ
colúr, agus táinig guṫ as an spéir: [3] Is tusa mo
Ṁac dílis; is ort atá mo ġreann.
Agus bí Íosa féin ag dul 'n-a deiċṁaḋ bliain 23
fiċid nó mar sin, 'n-a ṁac, dar le daoine, ag Íoseph,

[1] Séam. ii. 15; I Eóin iii. 17. [2] Gníoṁ. i. 5; xi. 16; xix. 4.
[3] Mait. iii. 17; xvii. 5. *Infra* ix. 35. 2 Peaḋ. i. 17.

24 mac Héli, mic Mataṫ,* [24]mic Leḃí, mic Melċí, mic Ianna,
25 mic Iósep, [25]Mic Matatias, mic Amos, mic Nahúm,
26 mic Heisli, mic Nagge, [26]Mic Mahat, mic Matatias, mic
27 Semei, mic Iósep, mic Iúda. Mic Ioanna, mic Résa,
28 mic Sorobabel, mic Salatiel, mic Nérí, [28]Mic Melċí,
mic Addí, mic Ċósam, mic Elmadain, mic Héir,
29 Mic Iósé, mic Eliezeir, mic Iórím, mic Mataṫ, mic
30 Leḃí, [30]Mic Simeóin, mic Iúda, mic Iósep, mic Iónain,
31 mic Eliacim, [31]Mic Melea, mic Menna, mic Matata,
32 mic Nátán, mic Dáiḃid, [32]Mic Iessé, mic Óbéd, mic
33 Boos, mic Salmóin, mic Naassóin, [33]Mic Aminadaiḃ,
34 mic Áram, mic Essóin, mic Ṗáres, mic Iúda. Mic
Iacóib, mic Isaaic, mic Ábrahaim mic Tárá, mic
35 Naċór, [35]Mic Sarug, mic Ragau, mic Ṗaleg, mic Ebeir,
36 mic Sale, [36]Mic Cainan, mic Arṗacsad, mic Sém, mic
37 Nóe, mic Lameċ, [37]Mic Matúsala, mic Enóċ, mic
38 Iáred, mic Malaleél, mic Caïnán, [38]Mic Enós, mic
Sét, mic Adam, mic Dé.

CAIBIDIOL IV.

Trosgaḋ Ċríost, agus caṫ d'á ċur air. Géarleanṁaint air i Nasaret: a ṁírbúiltí i gCapharnaum.

1 Agus ḃí Íosa lán de'n Spiorad Naoṁ, agus táinig
sé tar n-ais ó'n Iórdan, agus do ṡeól an Spiorad
2 isteaċ sa ḃfásaċ é, Ar feaḋ daċad lá, agus do
cuireaḋ cat air ó'n annsprid; agus níor iṫ sé bia
i gcaiṫeaṁ na h-aimsire sin; agus nuair a ḃí an aimsir
3 caiṫte táinig ocras air. Agus duḃairt an diaḃal
leis: Má's tu Mac Dé abair leis an gcloiċ seo go
4 ndéanfaḋ arán di. Agus d'ḟreagair Íosa é: Tá

* Ver. 23. "Mac Héli," ó Iacób a ṡíolruiġ N. Ióseph do réir nádúra, aċ i gcúntas na dliġe mac do Héli ab eaḋ é, óir clann aon ṁáṫar ab eaḋ Iacób agus Héli, agus Héli an fear ba ṡine acu. Fuair Héli bás gan aon ċlann. Ansan b'éigion do Ióseph, do réir na dliġe baintreaċ Héli do ṗósaḋ, agus an mac a ṫáinig ó'n bpósaḋ san, is do Héli a h-ainmniġeaḋ é. B'ṡin é an dliġ.

sgríoḃta: [1] Ní h-ar arán aṁáin a ṁaireann an duine
aċ ar gaċ briaṫar a ṫagann ó Ḋia. Agus do ḟeól 5
an diaḃal é go mullaċ cnuic aoird, agus ṫaisbeáin
sé ḋó, i n-aon ṗúnc aṁáin aimsire, ríġeaċta an
doṁain go léir, Agus duḃairt sé leis: Taḃarfad- 6
sa ḋuit-se na cóṁaċta san uile go léir, agus a ngra-
dam, óir do tugaḋ dom iad, agus tugaim iad do
m'roga duine. D'á ḃríġ sin, má ḋeineann tú mise 7
ḋ'aḋraḋ, ansan os mo ċoṁair, is leat iad go léir.
Agus d'ḟreagair Íosa agus duḃairt leis: Tá sgríoḃ- 8
ta: [2] Aḋarfaiḋ tú do Ṫiġearna Dia agus déan-
fair seirḃís ḋó san aṁáin. Agus do rug sé leis é 9
isteaċ i n-Ierúsalem, agus ċuir sé 'n-a ṡeasaṁ é ar
spuaic an teampail, agus duḃairt sé leis: Má's tu
Mac De caiṫ tu féin le fánaiḋ; Óir tá sgríoḃta: 10
[3] Gur tug sé órdú ad' ṫaoḃ d'á aingealaiḃ go ndéan-
faidís tu taḃairt saor, Agus go ndéanfaidís tu 11
ġaḃáil 'n-a nglacaiḃ sar a' mbuailfá do ċos i gcoinn-
iḃ cloiċe. Agus duḃairt Íosa 'gá ḟreagraḋ: Tá 12
ráiḋte, leis: [4] Ná déin froṁaḋ ar do Ṫiġearna Dia.
Agus nuair a ḃí an caṫ go léir críoċnuiġṫe d'imṫiġ an 13
diaḃal uaiḋ ar feaḋ aimsire.

Agus ṫáinig Íosa, i gcóṁaċt an Spioraid, tar 14
n-ais go Gaililí agus ċuaiḋ a cáil amaċ ar fuid na
tíre sin go léir. Agus ḃíoḋ sé ag teagasg ins na 15
sinagógaiḃ agus iad go léir 'gá ṁolaḋ.

Agus ṫáinig sé go Nasaret mar ar h-oileaḋ é, 16
agus ċuaiḋ sé, mar ba ġnáṫ leis, lá na sabbóide,
isteaċ sa tsinagóig, agus d'eiriġ sé 'n-a ṡeasaṁ ċun
léiġteóireaċta déanaṁ. Agus do tugaḋ ḋó 17
leaḃar Isáias fáiḋ. Agus d'osgail sé an leaḃar
go dtáinig sé ċun na h-áite 'n-a raiḃ sgríoḃta: [5] Tá 18
Spiorad an Ṫiġearna orm, agus d'á ḃríġ sin d'ong
sé me, ċun soisgéil do ċraoḃsgaoileaḋ do sna boċ-
taiḃ, do ċuir sé uaiḋ mé ċun luċt an ċroiḋe ḃrúiġte
do leiġeas, Ċun fuasgailte ḋ'ḟógairt do'n ṁuintir 19
atá i mbraiġdineas, agus raḋarc do sna dallaiḃ, agus

[1] Deut. viii. 3. [2] Deut. vi. 13; x. 20. [3] Salm xc. 11.
[4] Deut. vi. xvi. [5] Isáias lxi. 1.

dul ar do'n ṁuintir atá i gcruaḋtan, ċun bliana
faḃair an Tiġearna a ḋ'ḟógairt, agus lae an tuaras-
20 dail. Agus nuair a ḋún sé an leaḃar agus ṫug sé
ṫar n-ais é do'n timṫire, do ṡuiḋ sé; agus ḃí súile a
raiḃ de ḋaoine sa tsinagóig dlúiṫte air.
21 Agus ṫusnuiġ sé ar a ráḋ leó: Tá an scriptiúir
22 sin tagaiṫe ċun cinn indiu i nḃúr gcluasaiḃ-se. Agus
ṫugadar go léir fiaḋnuise ḋó; agus dob' iongna
leó an grásta a ḃí sa ċaint a ḃí ag teaċt ar a ḃéal,
23 agus deiridís: Náċ é mac Ióseiṗ é seo? Agus
duḃairt sé leó: Gan amras déarfiḋ siḃ liom, mar
adeir an seanḟocal, A liaiġ, leiġis tu féin. Na
neiṫe móra a ḋ'airiġeamair a ḋeinis i gCaṗarnaum,
24 dein anso ad' ḋúṫaiġ féin iad. Agus duḃairt sé
leó: Go deiṁin adeirim liḃ, ní glactar aoinne
25 i n'ḟáiḋ 'n-a ḋúṫaiġ féin. Deirim liḃ le fírinne
go raiḃ mórán baintreaċ i n-Israél i laeṫiḃ Elias,
nuair a ḃí an spéir dúnta ar feaḋ trí bliana agus sé
26 ṁí, agus an gorta mór sa tír go léir: Agus ní h-ag
triall ar aoinne acu do cuireaḋ Elias [1] aċ ag triall
ár an mnaoi a ḃí 'n-a baintriġ i Sarepta Ṡidónia.
27 Agus ḃí a lán loḃar i n-Israél le linn an ḟáiḋ Eli-
saéus agus níor glanaḋ aoinne acu [2] aċ Naaman
28 an Siriánaċ. Agus ḃí a raiḃ sa tsinagóig lán
29 d'ḟeirg nuair airiġeadar an ċaint sin. Agus d'eir-
iġeadar agus ċomáineadar amaċ as an gcaṫair é;
agus do rugadar leó é go h-imeall an ċnuic ar a
30 raiḃ an ċaṫair déanta, ċun é ċaiṫeaṁ le fánaiḋ. Aċ
do ġluais sé tré n-a lár agus d'imṫiġ sé uata.

31 Agus ċuaiḋ sé síos go Caṗarnaum, caṫair atá
i nGaililí, agus ḃí sé ag teagasg na ndaoine ansan
32 gaċ sabbóid. Agus ċuireaḋ a ṫeagasg eagla orta,
mar do laḃair sé fé mar a ḃeaḋ cóṁaċt aige.
33 Agus ḃí sa tsinagóig duine n-a raiḃ deaṁan neaṁ-
34 ġlan ann, agus do ġlaoiḋ sé do ġuṫ árd, Agus
duḃairt: Leig dúinn; cad í an ḃaint atá againne
leat-sa, a Íosa Nasareit? An ċun sinn a ṁilleaḋ
do ṫáinis? Tá 'fios agam ce h-é tu, Aon Naoṁṫa Dé.

[1] 3 Riġ. xvii. 9. [2] 4 Riġ. v. 14.

Agus do smaċtuiġ Íosa é agus duḃairt : Ná laḃair, 35
agus imṫiġ amaċ as. Agus do ċaiṫ an deaṁan an
duine ar lár an úrláir, agus d'imṫiġ sé amaċ as gan
aon díoḃáil a ḋéanaṁ ḋó. Agus ṫáinig criṫ-eagla 36
ar na daoine go léir, agus ḃíodar ag caint eatarṫa
féin, agus deiridís : Cad é seo mar ḃriaṫar, go
smaċtuiġeann sé le cóṁaċt agus le neart na h-ann-
sprioidí neaṁġlana, agus go n-imṫíġid siad amaċ ?
Agus do leaṫ a ċlú ins gaċ aon páirt de'n tír. 37

Agus nuair eiriġ Íosa ó'n tsinagóig ċuaiḋ sé isteaċ 38
i dtiġ Ṡímóin, [1] agus ḃí éagcruas ana-ṫrom ar
ṁáṫair céile Ṡímóin, agus ḃíodar ag cur aċainiġe
ċuige ar a son. Agus do ṡeasaiṁ sé os a cionn 39
agus d'orduiġ sé do'n éagcruas imṫeaċt, agus
d'imṫiġ an t-éagcruas di. Agus d'eiriġ sí láiṫ-
reaċ agus dein sí frioṫálaṁ orṫa.

Agus tar éis dul gréine fé, an ṁuintir go raiḃ 40
daoine gan sláinte acu nó go raiḃ aon tsaġas daoine
breóite acu ḃíodar 'ġá dtaḃairt ċuige ; agus ċuireaḋ
sé a láṁ ar gaċ duine acu agus leiġiseaḋ sé iad. Agus 41
nuair a ḃíoḋ na deaṁain ag imṫeaċt amaċ as a lán
daoine ḃídís ag liúiriġ, agus deiridís : Is tusa Mac
Dé ; agus do smaċtuiġeaḋ sé iad agus ní leigeaḋ
sé ḋóiḃ laḃairt, óir d'aiṫniġdís gur ḃ'é Críost é.

Agus nuair ṫáinig an lá d'imṫiġ sé amaċ agus ċuaiḋ 42
sé i n-áit uaigneaċ, agus ḃí na sluaiġte 'ġá lorg,
agus ṫánadar ċun na h-áite 'n-a raiḃ sé, agus ḃío-
dar 'ġá ċoimeád le h-eagla go n-imṫeóċaḋ sé uaṫa.

Agus duḃairt sé leó : Ní foláir dom ríġeaċt Dé 43
do ċraoḃsgaoileaḋ i gcaṫraċaiḃ eile, óir is ċuige
sin a cuireaḋ amaċ mé.

Agus ḃí sé ag seanmóin i sinagógaiḃ Gaililí. 44

1 Maiṫ. viii. 14; Marc. i. 31.

CAIBIDIOL V.

An tógáilt ṁírbúilteaċ éisg. Leiġeas an lobair, agus leiġeas an duine a ḃí gan lúṫ. Maitiú d'á ġlaoḋaċ.

1 Agus do ṫárla, nuair a ḃí sluaġ mór ag brúṫ air
go n-aireóċaidís briaṫar Dé, go raiḃ sé féin 'n-a
2 ṡeasaṁ ar bruaċ loċa Genésareit. Agus do ċonaic sé
dá luing 'n-a stad ag imeall an loċa; mar ḃí na
h-iasgairí tagaiṫe i dtír agus iad ag niġe a líonta.
3 Agus ċuaiḋ sé ar bórd luinge acu, long Ṡímóin,
agus d'iarr sé air druidim tamaillín amaċ ó'n dtír.
Agus do ṡuiḋ sé agus ṫeagaisg sé na daoine ó'n
4 luing. Nuair a stad sé de'n ċaint duḃairt sé le
Símón: Gluais amaċ fé'n bpoll agus cuiriḋ amaċ
5 búr líonta ċun éisg a ṫógaint. Agus d'ḟreagair
Símón agus duḃairt: A Ṁáiġistir, tá an oiḋċe caiṫte
againn ag obair, agus níor ṫógamair aon níḋ; aċ ó
6 deirir-se é sgaoilfad amaċ an líon. Ḋeineadar
san, agus do ġaḃadar cruinniú mór iasg, i dtreó go
7 raiḃ an líon d'á ḃriseaḋ orṫa. Agus do ḃagradar ar
a gcáirde a ḃí sa luing eile teaċt agus congnaṁ a
ṫaḃairt dóiḃ. Agus do ṫánadar, agus do líonadar
an dá luing, i dtreó go raḃadar náċ mór ag dul fé
8 uisge. Nuair a ċonaic Símón Peadar an níḋ sin
do ċait sé é féin ag glúiniḃ Íosa, agus duḃairt:
Imṫiġ uaim, a Ṫiġearna, mar is duine peacaṁail
9 mé. Óir do ṫáinig uaṫḃás air féin agus ar a raiḃ i n'
ḟoċair, mar ġeall ar an ngabáil iasg a ḃí tógṫa acu;
10 Agus mar an gcéadna ar Ṡéamus agus ar Eóin, clann
Sebedé, a ḃí i bpáirtiḋeaċt le Símón. Agus duḃairt
Íosa le Símón: Na bíoḋ eagal ort. Is ag gabáil
11 daoine a ḃeiḋ tú feasda. Agus ċuireadar a loing-
eas ar tír, agus d'ḟágadar gaċ níḋ 'n-a ndiaiḋ, agus
do leanadar eisean.

12 Agus ḃí sé i gceann de sna caṫraċaiḃ, agus féaċ,
ṫáinig duine a ḃí lán de loḃra, agus nuair a ċonaic
sé Íosa do ċait sé é féin ar a ḃéal a's ar a aġaiḋ,
agus guiḋ sé é, agus duḃairt: A Ṫiġearna má's
13 toil leat é is féidir duit mé ġlanaḋ. Agus do ṡín

sé a láṁ agus ċuir sé air í, agus duḃairt: Is toil;
glantar tú. Agus d'imṫiġ an loḃra de láiṫreaċ.
Agus duḃairt sé leis gan é ḋ'innsint d'aoinne; aċ, 14
imṫiġ agus taisbeáin ṫu féin do'n tsagart, [1] agus
taḃair an ofráil ar do ġlanaḋ, fé mar a ḋ'órduiġ
Maois, mar ḟiaḋnuise ḋóiḃsin.
Aċ sin mar ba ṁó do leaṫ an ċaint 'n-a ṫaoḃ, agus 15
do ḃailiġ na sluaiġte móra ċun go n-éistfiḋís leis,
agus ċun go leiġisfí iad ó n-a ngalaraiḃ. Agus 16
d'imṫiġeaḋ sé féin isteaċ sa n-uaigneas ag guiḋe.
Agus do ṫárla, lá, go raiḃ sé 'n-a ṡuiḋe ag teagasg. 17
Agus ḃí na Fairisínig 'n-a suiḋe ann, agus doċ-
túirí na dliġe, a ḃí tagaiṫe ó gaċ baile i nGaililí
agus i nIúdaéa agus ó Ierúsalem, agus ḃí cóṁaċt ó'n
dTiġearna ag dul ċun a slánuiġṫe. Agus féaċ, daoine 18
agus fear acu d'á iompar ar ṫoċt, agus é gan lúṫ,
agus ḃíodar a d'iarraiḋ é ḃreiṫ isteaċ agus é ċur
'n-a láṫair; Agus do teip orṫa aon tslíġ ḟaġáil ċun 19
é ḃreiṫ isteaċ, mar ġeall ar an mbrúṫ daoine, agus
ċuadar anáirde ar an dtiġ agus do leigeadar síos
tríd an slinn é féin agus an toċt, i bḟiaḋnuise Íosa.
Agus nuair a ċonaic sé an creideaṁ a ḃí acu, duḃairt 20
sé: A ḋuine, maittear do ṗeacaí ḋuit. Agus do 21
ċrom na Sgríḃneóirí agus na Fairisínig ar ṁaċtnaṁ,
agus ar a ráḋ: Cad é mar ḋuine é seo a laḃrann dia-
ṁasla? Cé ḟéadann peacaí do ṁaiteaṁ aċ Dia
aṁáin? Aċ ó ḃí fios a smuínte ag Íosa d'ḟreagair 22
sé iad agus duḃairt: Cad ċuige an maċtnaṁ so
i nḃúr gcroiḋe agaiḃ? Cé'cu is usa a ráḋ, Mait- 23
tear do ṗeacaí ḋuit, nó a ráḋ, Eiriġ ad' ṡeasaṁ agus
siuḃluiġ? Aċ ionus go mbeaḋ a ḟios agaiḃ go bḟuil 24
ag Mac an Duine ar an dtalaṁ so cóṁaċt ċun peacaí
do ṁaiteaṁ (duḃairt sé leis an bḟear a ḃí gan lúṫ),
Eiriġ, adeirim leat, agus tóg suas do toċt, agus
imṫiġ ċun do ṫiġe féin. Agus d'eiriġ an duine láiṫ- 25
reaċ bonn, agus ṫóg sé an toċt ar a raiḃ sé 'n-a luiġe,
agus d'imṫiġ sé ċun a ṫiġe féin agus é ag molaḋ
Dé. Agus ṫáinig uaṫḃás ar na daoine go léir, agus 26
ḃíodar ag taḃairt glóire do Ḋia; agus ḃíodar lán

[1] Leḃit. xiv. 4.

d'eagla agus deiridís: Ċonacamair neiṫe iongan-
taċa indiu.

27 Agus tar éis an méid sin d'imṫiġ sé amaċ, agus
ċonaic sé puibliocánaċ dár ḃ' ainim Lebí 'n-a ṡuiḋe
ag bórd an ċusduim agus duḃairt sé leis: Lean-sa
28 mise. Agus d'ḟág seisean gaċ níḋ 'n-a ḋiaiḋ, agus
d'éiriġ sé agus do lean sé é.
29 Agus do ḋein Lebí féasta mór dó 'n-a ṫiġ, agus ḃí
cuideaċta ṁór ann de ṗuibliocánaiġ agus de ḋaoine
30 eile a ḃí 'n-a suiḋe ċun biḋ 'n-a ḃfoċair. Agus ḃí
na Fairisínig agus na Sgríḃneóirí ag gluaireán, agus
deiridís le n-a ḋeisgiobuil-sin: Cad ċuige ḋaoiḃ
ḃeiṫ ag iṫe agus ag ól i gcuiḃreann puibliocánaċ
31 agus peacaċ? Agus d'ḟreagair Íosa agus duḃairt
leó: Ní h-ag luċt sláinte atá gáḋ le liaiġ, aċ ag
32 daoine breóiṫe. Ní ċun fíoraon do ġlaoḋaċ ċun aiṫ-
riġe a ṫánag, aċ ċun peacaċ do ġlaoḋaċ ċun aiṫriġe.
33 Aċ duḃradar-san: Cad 'n-a ṫaoḃ go mbíd deisgio-
buil Eóin ag déanaṁ trosgaiḋ agus úrnuiġṫe go
minic, agus deisgiobuil na bFairisíneaċ mar an
gcéadna, agus go mbíd do ḋeisgiobuil-se ag iṫe agus
34 ag ól? Agus duḃairt sé leó: An féidir daoiḃ
teaġlaċ an ċéile do ċur ag déanaṁ trosgaiḋ agus an
35 céile 'n-a ḃfoċair? Aċ tiocfaiḋ na laeṫanta nuair
a béarfar uaṫa an céile, ansan déanfaid siad tros-
36 gaḋ insna laeṫantaiḃ sin. Agus duḃairt sé leó
i soluid: Ní ċuireann aoinne preabán, gearrṫa de
ḃall éadaiġ a ḃeaḋ nua, mar ḋeisiú ar ṡeana-ḃall
éadaiġ, mar do loitfeaḋ sé an t-éadaċ nua, agus an
preabán a baineaḋ de'n éadaċ nua ní oirfeaḋ sé
37 do'n tsean-éadaċ. Agus ní ċuireann aoinne fíon nua
i sean-árṫaiḃ leaṫair, mar brisfiḋ an fíon nua an
seana-leaṫar, agus doirtfar an fíon agus caillfar
38 an t-árṫaċ leaṫair. Aċ ní foláir an fíon nua do
ċur i n-árṫaiḃ nua i dtreó go gcoimeádfar iad araon.
39 Agus aoinne a ḃíonn ag ól sean-ḟíona ní taiṫnfiḋ
an fíon nua láiṫreaċ leis, óir deir sé, Is fearr an
sean-ḟíon.

CAIBIDIOL VI.

Críost ag gaḃáil leaṫsgéil a ḋeisgiobol. Léiġeas d'á ḋéanaṁ aige lá na sabbóide. An dáréag dá dtoġaḋ aige agus seanmóin aige á ṫaḃairt dóiḃ.

Agus do tárla go raiḃ sé ag gaḃáil tré ġortaiḃ 1
arḃair an tarna céadsabbóid, agus go raiḃ na deis-
giobuil ag stataḋ na ndias agus 'ġá gcimilt idir a
mbasaiḃ agus 'ġá n-iṫe.* Agus duḃairt cuid de sna 2
Fairisíniġ leó: Cad ċuige ḋaoiḃ níḋ náċ dleaġtaċ
a ḋéanaṁ sa tsabbóid? Agus d'ḟreagair Íosa 3
agus duḃairt leó: An aṁlaiḋ nár léiġeaḃair an níḋ
a ḋein Dáiḃid nuair a ḃí an t-ocras air féin agus ar
an muintir a ḃí i n-ḟoċair? [1] Conus mar a ċuaiḋ 4
sé isteaċ i dtiġ Dé agus tóg sé na bulóga fiaḋnaise
agus d'iṫ, agus tug sé do'n ṁuintir a ḃí i n-ḟoċair,
agus ní dleaġtaċ d'aoinne iad a ḋ'iṫe [2] aċ do sna
sagairt? Agus duḃairt sé leó: Is tiġearna Mac 5
an Duine os cionn na sabbóide féin.
Agus do tárla, lá eile sabbóide, go ndeaġaiḋ sé 6
isteaċ sa tsinagóig agus go raiḃ sé ag teagasg;
agus ḃí duine ann agus ḃí a láṁ ḋeas seirgte.
Agus ḃí na Sgríḃneóirí agus na Fairisíniġ ag faire 7
air féaċaint a' ndéanfaḋ sé an léiġeas lá na sab-
bóide, agus go mbeaḋ níḋ acu le cur 'n-a leiṫ. Aċ 8
ḃí fios a smuínte aige, agus duḃairt sé leis an
nduine n-a raiḃ an láṁ ṡeirgte aige: Eiriġ, agus
seasaiṁ i lár baill. Agus d'eiriġ agus do ṡeasaiṁ.
Agus duḃairt Íosa leó-san: Cuirim an ċeist seo 9
ċúġaiḃ, cé 'cu is cóir maiṫ a ḋéanaṁ nó olc a
ḋéanaṁ sa tsabbóid, anam do ṡaoraḋ nó é ṁil-
leaḋ? Agus d'ḟéaċ sé orta sa tímpal, agus duḃ- 10
airt leis an nduine: Sín amaċ do láṁ. Do ṡín;
agus ḃí sí slán aige. Agus ḃíodar-san lán de ṁí- 11

[1] Ríġ. xxi. 6. [2] Exod. xxix. 32; Lebit. xxiv. 9.

* Ver. 1. "An tarna céad-ṡabbóid."—Deir drong gur b'í sabbóid na Cinncíse a cialluíġtear anso, mar gur b'í sin an tarna féile mór do réir úird; deir drong eile go gcialluíġtear ann an tsabbóid a ṫagann i ndiaiḋ aon ḟéile ṡolmanta.

ċiall, agus bíodar ag caint eatarṫa féin féaċaint
cad a ḋéanfaidís le h-Íosa.

12 Agus do ṫárla ins na laeṫanta san go ndeaġaiḋ
sé amaċ ar an gcnoc ċun úrnuiġṫe ḋéanaṁ, agus
13 go dtug sé an oiḋċe ag guiḋe ċun Dé. Agus
nuair a ṫáinig an lá do ġlaoiḋ sé ċuige a ḋeisgiobuil,
agus do ṫoġ sé ḋáréag acu, agus ṫug sé Aspoil mar
14 ainim orṫa san; Símón, ar ar ṫug sé Peadar, agus
a ḋriṫáir Aindrias, Séamus agus Eóin, Pilib agus
15 Bartolemeus, Maitiú agus Tomás, Séamus mac
16 Alṗéuis agus Símón ar a dtugtar Sélótés, Agus Iúdás
driṫáir Ṡéamuis, agus Iúdás Iscariót, an fear a ḋíol é.
17 Agus ṫáinig sé anuas i n-aonḟeaċt leó, agus
ḟearaiṁ sé ar áit leiḃéalta, agus cruinniú dá ḋeis-
giobuil agus sluaġ mór daoine ó Iúdaéa go léir agus
ó Ierúsalem, agus ó ċríoċaiḃ Tuíre agus Síḋóin
18 cois na farraige, Daoine a ṫáinig ċun go n-éist-
fidís leis agus ċun go leiġisfí iad ó n-a ngalaraiḃ.
Agus an ṁuintir a ḃí d'á gciapaḋ ag spioraidiḃ
19 neaṁġlana do leiġiseaḋ iad. Agus ḃí an sluaġ
go léir a d'iarraiḋ teangaḃáil leis, óir ḃí cóṁaċt
ag dul amaċ uaiḋ a ḃí ag slánú gaċ aoinne.

20 [1]Agus ṫóg sé suas a ṡúile agus d'ḟéaċ sé ar a
ḋeisgiobuil agus dubairt: Is aoiḃinn daoiḃ-se a
ḋaoine atá boċt, óir is liḃ ríġeaċt Dé.
21 Is aoiḃinn daoiḃ-se ar a bfuil an t-ocras anois,
óir ġeoḃaiḋ siḃ ḃúr sáiṫ. Is aoiḃinn daoiḃ-se atá
anois ag gol, óir gáirfiḋ siḃ.
22 Is aoiḃinn daoiḃ-se nuair a ṫaḃarfaid na daoine
fuaṫ ḋaoiḃ, agus a ṡéanfaid siad siḃ, agus ṫaḃarfaid
siad tarcuisne ḋaoiḃ, agus nuair a ċuirfid siad ḃúr
n-ainim amaċ 'n-a droċ-ainim, mar ġeall ar Ṁac an
23 Duine. Deiniḋ gáirdeaċas an lá san, agus mór-
tais: óir féaċ, is mór é ḃúr dtuarasdal ar neaṁ:
óir is mar sin a ḋein a sinsear é leis na fáidiḃ.
24 [2] Aċ is mairg daoiḃ-se, a ḋaoine saiḋḃre, óir tá
ḃúr sólás agaiḃ.

[1] Maiṫ. v. 2. [2] Eccli. xxxi. 8; Amos vi. 1.

[1] Is mairg daoiḃ-se atá sáiṫeaċ, óir beiḋ siḃ ocraċ. 25
Is mairg daoiḃ-se atá anois ag gáirí, óir beiḋ siḃ ag
gol agus ag caoi.
Is mairg daoiḃ nuair a ḃeid na daoine ag bean- 26
naċtaí oraiḃ, óir sin mar a ḋeineaḋ a sinsear leis na
fáiḋiḃ falsa.
Aċ deirim liḃ-se atá ag éisteaċt liom: *Tugaiḋ 27
gráḋ d'ḃúr naṁaid, deiniḋ maiṫ do'n ṁuintir a
ṫaḃarfaiḋ fuaṫ ḋaoiḃ. Tugaiḋ beannaċt do'n 28
ṁuintir a ṫaḃarfaiḋ mallaċt daoiḃ, agus deiniḋ
guiḋe ar an muintir a ḋéanfaiḋ tromaiḋeaċt oraiḃ.
Agus an t-é a ḃuailfiḋ ṫu ar leacain leat, iom- 29
puiġ ċuige an leaca eile; agus má ḃeireann duine
do ḃrat uait, leig leis do ċasóg ċóṁ maiṫ. Gaċ 30
aoinne a ḋ'iarrfaiḋ rud ort, taḃair dó é; agus má
ḃeireann duine do ċuid uait ná h-éiliṁ ṫar n-ais
air é.
Agus fé mar ba ṁaiṫ liḃ a ḋéanfaḋ daoine liḃ 31
deiniḋ-se leó. Má ṫugann siḃ gráḋ do'n ṁuintir 32
a ṫugann gráḋ ḋaoiḃ, cad é an buiḋeaċas is cóir
a ḃeiṫ oraiḃ? Tugaid na peacaċa gráḋ do'n ṁuin-
tir a ṫugann gráḋ ḋóiḃ. Agus má ḋeineann siḃ 33
maiṫ do'n ṁuintir a ḋeineann maiṫ ḋaoiḃ, cad é
an buiḋeaċas is cóir a ḃeiṫ oraiḃ? Ar nḋó deinid
na peacaċa an níḋ sin. [2] Agus má ṫugann siḃ 34
iasaċt do'n ṁuintir ó n-ar dóiġ liḃ go mbeiḋ ias-
aċt le fáġail agaiḃ, cad é an buiḋeaċas is cóir a
ḃeiṫ oraiḃ? Óir tugaid na peacaċa iasaċtaí uaṫa
do ṗeacaċaiḃ ag súil le n-a gcoṫrom a ḋ'ḟáġail ṫar
n-ais. Aċ deiniḋ-se gráḋ taḃairt d'ḃúr *naṁ- 35
aid; deiniḋ maiṫ, agus tugaiḋ iasaċt uaiḃ, gan súil le
níḋ ḋ'á ḃárr, agus beiḋ búr luaċt saoṫair líonṁar,
agus beiḋ siḃ i nḃúr gclainn ag Dia na glóire;
óir bíonn sé féin go maiṫ do ḋaoine ná gaḃann a
buiḋeaċas leis, agus do ḋroċ-ḋaoine. Bíḋiḋ, d'á 36
ḃríġ sin, atruaġaċ fé mar atá búr n-Aṫair atruaġaċ.
Ná tugaiḋ breiṫ, agus ní taḃarfar breiṫ oraiḃ; ná 37
daoraiḋ, agus ní daorfar siḃ; maiṫiḋ, agus maiṫfar

[1] Isáias lxv. 13. [2] Deut. xv. 8.
* Sin rud nár h-iarraḋ a ḋéanaṁ roimis sin.

38 daoiḃ. Tugaiḋ uaiḃ, agus tabarfar daoiḃ: tóṁ-
as maiṫ, dingte, croiṫte, cruaċta, iseaḋ ċuirfiḋ
siad i nḃúr n-uċt ċúgaiḃ. Óir mar a ṫóṁaisfiḋ
siḃ uaiḃ iseaḋ a tóṁasfar ċúgaiḃ ṫar n-ais.
39 Agus ansan do labair sé soluíd leó: An féidir
do ḋall dall a ġiollaċt? Ná tuitfid siad araon
40 sa díg? Ní'l an deisgiobul os cionn a ṁáiġistir;
tá duine go sár-ṁaiṫ má tá sé mar atá a ṁáiġistir
41 Cad uime, áṁṫaċ, go ḃfeiceann tú an dúradán
i súil do ḃráṫar, agus ná tugann tú fé ndeara an
42 trail atá ad' súil féin? Nó conus is féidir duit
a ráḋ le t'ḃráṫair: A ḃráṫair, leig dom an dúradán
a ḃaint as do ṡúil, agus ná feiceann tú an trail ad'
ṡúil féin? A ċluanaiḋe, bain an trail as dtúis as
do ṡúil féin, agus ansan ċífir conus an dúradán
a ḃaint a' súil do ḃráṫar.
43 Óir ní'l crann fóġanta a ṫugann droċ-ṫoraḋ
uaiḋ, ná droċ-ċrann a ṫugann toraḋ fóġanta uaiḋ.
44 Mar aiṫniġtear gaċ crann as a ṫoraḋ. Óir ní
bailiġtear fíġí de sgeaċaiḃ ná caora fíneaṁna de
45 ḋrisaċ. Tugann an deaġ-ḋuine an deaġ-níḋ
amaċ a' deaġ-stór a ċroiḋe féin; agus tugann
an droċ-ḋuine an droċ-níḋ amaċ a' droċ-stór a
ċroiḋe; óir a' flúirse an ċroiḋe is eaḋ do laḃrann
an béal.
46 Agus cad ċuige go ndeir siḃ liom-sa, [1] A Ṫiġ-
earna, a Ṫiġearna, agus ná deineann siḃ an rud
47 adeirim? Gaċ duine a ṫagann ċúgam-sa agus
d'éisteann le m' ċaint agus a ḋeineann d'á réir
48 taisbeánfad daoiḃ cé leis gur cosṁail é: Is cos-
ṁail é le fear a ḃí ag déanaṁ tiġe agus do róṁar
sé síos go doiṁinn gur ċuir sé an ċloċḃuinn ar an
gcarraig; agus ṫáinig an tuile agus do buaileaḋ an
tiġ sin go dian aċ níor corruiġeaḋ é, mar ḃí sé daing-
49 gean ar an gcarraig. Aċ an t-é a ċloiseann agus
ná deineann, is cosṁail é leis an ḃfear a ḋein a
tiġ ar an gcré gan ċloiċ ḃuinn, agus gur ḃuail an
tuile 'n-a coinniḃ, agus do ṫuit sé láiṫreaċ, agus ba
ṫiubaisteaċ é tuitim an tiġe sin.

[1] Maiṫ. vii. 21; Róṁ. ii. 13; Séam. i. 22.

CAIBIDIOL VII.

Seirḃíseaċ an taoisiġ céad dá leiġeas ag Críost. Mac na baintrisiġe dá ṫógaint ó'n mbás aige. Freagra uaiḋ do sna teaċtairí a ṫáinig ó Eóin, agus maiṫeaṁnaċas 'á ṫabairt aige do'n ṗeacaċ aiṫríġeaċ.

Agus nuair a ḃí iomláine a ċainte go léir laḃarṫa 1
aige isteaċ i gcluasaiḃ na ndaoine, ṫáinig sé isteaċ
go Caṗarnaum. Agus ḃí taoiseaċ céad n-a raiḃ 2
seirḃíseaċ leis breoite, agus ba ṁór aige an seir-
ḃíseaċ, agus ḃí sé ag dul ċun báis. Agus d'airiġ sé 3
i dtaoḃ Íosa, agus ċuir sé ag triall air seanóirí
Iúdaċa 'ġá iarraiḋ air teaċt agus a ṡeirḃíseaċ do
leiġeas. Agus nuair a ṫánadar-san ag triall ar 4
Íosa d'iarradar go cruaiḋ air dul, agus duḃradar:
Is fiú é go ndéanfá an níḋ sin dó, Óir tá gráḋ 5
aige d'ár gcine, agus do ċuir sé féin suas sinagóg
dúinn. Agus ḃí Íosa ag dul leó, agus nuair a ḃío- 6
dar tagaiṫe i n-aċmaireaċt do'n tiġ do ċuir an
taoiseaċ céad cáirde leis ag triall air ċun a ráḋ:
A Ṫiġearna, ná cuir ṫu féin ċun trioblóide, mar ní
fiú mise go dtiocfá fá m'ḋíon isteaċ: Is uime sin 7
nár ṫuigeas gur ḃ'fiú mé mé féin do ḋul ag triall
ort; aċ abair i bfocal é agus beiḋ mo ṡeirḃíseaċ
slán. Óir is duine mise atá socair fé smaċt, agus 8
tá fir fé smaċt agam; agus deirim le fear, Imṫiġ,
agus imṫiġeann sé; agus le fear eile, Tar, agus
tagann sé; agus le m'ṡeirḃíseaċ, Dein so, agus
deineann sé é. Agus nuair a ḋ'airiġ Íosa an méid 9
sin ḋein sé iongna ḋe, agus d'iompuiġ sé ċun na
ndaoine a ḃí 'ġá leanṁaint, agus duḃairt sé leó:
Go deiṁin adeirim liḃ, ní'l a leiṫéid sin de ċreid-
eaṁ fáġalta agam i n-Israél féin. Agus na daoine 10
a ṫáinig do ċuadar ṫar n-ais abaile, agus an seirḃíseaċ
a ḃí ag dul ċun báis fuaradar leiġiste é.

Agus do ṫárla 'n-a ḋiaiḋ san go raiḃ sé ag dul 11
go dtí an ċaṫair ar a dtugtar Náim, agus ḃí a ḋeis- 12
giobuil i n-aonḟeaċt leis agus sluaġ ṁór. Agus
nuair a ḃí sé ag teaċt ċun geata na caṫraċ, féaċ,
ḃí corp d'á ḃreiṫ amaċ. aonṁac a ḃí agá ṁáṫair,

agus baintreaċ ab eaḋ an ṁáṫair; agus ḃí soċraiḋ
13 ṁór de ṁuintir na caṫraċ léi. Agus nuair a ċonaic
an Tiġearna í ṫáinig truaġ aige ḋi agus duḃairt
14 sé léi: Ná bí ag gol. Agus ṫáinig sé agus ċuir sé a
láṁ ar an gcóṁrainn. (Agus do stad an ṁuintir
a ḃí ag iompar na cóṁran.) Agus duḃairt sé: A
15 óigḟir, deirim leat, éiriġ. Agus d'éiriġ an duine
marḃ 'n-a ṡuiḋe agus ċrom sé ar ċaint. Agus tug
16 sé d'á ṁáṫair é. Agus ṫáinig eagal ar na daoine
go léir, agus tugadar glóire do Ḋia, agus duḃ-
radar: Tá fáiḋ mór eiriġṫe 'n-ár measg, agus
17 [1] ṫáinig Dia ag féaċaint a ḋaoine. Agus do leaṫ an
focal san amaċ 'n-a ṫaoḃ tré Iúdaéa go léir agus
tríd an nDúṫaiġ mór-tímpal.
18 Agus d'innseadar a ḋeisgiobuil d'Eóin na neiṫe
19 sin go léir. Agus do ġlaoiḋ Eóin ċuige beirt d'á
ḋeisgiobulaiḃ, agus ċuir sé ċun Íosa iad 'ġá ráḋ:
An tusa an t-é a ḃí le teaċt nó a' ḃfuil orainn feiṫ-
20 eaṁ le duine eile? Agus nuair a ṫánadar na fir
ċuige duḃradar: Ċuir Eóin Baiste ag triall ort-sa
sinn 'ġá ráḋ: An tusa an t-é atá le teaċt, nó an
21 ḃfuil orainn feiṫeaṁ le duine eile? Agus an uair
ċéadna san do leiġis sé mórán daoine ó n-a ngal-
araiḃ agus ó n-a gcneaḋaiḃ, agus ó anspridíḃ, agus
22 tug sé raḋarc do ṁórán dall. Ansan d'ḟreagair sé
iad-san agus duḃairt leó: Téiġiḋ ṫar n-ais agus
innsiḋ d' Eóin cad a ċloiseaḃair agus cad a ċona-
caḃair; [2]raḋarc 'á ṫaḃairt do ḋallaiḃ, siuḃal do
ḃacaċaiḃ, na loḃair d'á nglanaḋ, éisteaċt 'á ṫaḃ-
airt do ḃoḋaraiḃ, na mairḃ ag aiseiriġe, an soi-
23 sgéal d'á ċraoḃsgaoileaḋ do sna boċtaiḃ. Agus
is aoiḃinn do'n t-é ná glacfaiḋ sgannal umam-sa.
24 Agus nuair a ḃí teaċtairí Eóin imṫiġṫe ċrom sé
ar a ráḋ leis na daoine i dtaoḃ Eóin: Cad 'á
ḋ'ḟeisgint go ndeaġaḃair amaċ sa ḃfásaċ? Cuaille
25 d'á ṡuaṫaḋ le gaoiṫ an eaḋ? Aċ cad 'á ḋ'ḟeisgint
go ndeaġaḃair amaċ? Duine i n-éadaiġiḃ mine
an eaḋ? Féaċ, is i dtiġṫiḃ na ríġṫe a ḃíonn luċt an
26 éadaiġ uasail agus an ḃeaṫa ṡóġaiġ. Aċ cad a ḃí

[1] .i. ċun trócaire ḋéanaṁ orṫa. [2] Isáias xxxv. 5.

uaiḃ le feiscint nuair a ċuaḋaḃair amaċ? Fáiḋ an
eaḋ? Iseaḋ, a deirim liḃ, agus duine is mó 'ná
fáiḋ. Sidé an duine ar a ḃfuil sgríoḃṫa: [1] Féaċ, 27
tá m'aingeal agam d'á ċur róṁat amaċ agus oll-
ṁóċaiḋ sé do ṡliġ róṁat. Deirim liḃ é: Ar ar rugaḋ 28
ó ṁnáiḃ de ḋaoiniḃ ní'l fáiḋ is mó 'na Eóin Baiste;
agus an t-é is lúġa i ríġeaċt Dé is mó é 'ná eisean.
Agus nuair airiġ na daoine go léir agus na puiblio- 29
cánaiġ an ċaint sin d'aḋṁuiġdar ceart Dé, óir ḃíodar
tar éis a mbaiste le baisteaḋ Eóin.* Aċ na Fairisíniġ 30
agus doċtúirí na dliġe, ṫugadar easúṁluiġeaċt
do ċóṁairle Dé 'n-a gcoinniḃ féin, óir níor ġlacadar a
ḃaisteaḋ-sin.

Duḃairt an Tiġearna, áṁtaċ: Cé leis d'á ḃríġ 31
sin, go saṁlóċaḋ muintir an tsleaċta so? Agus
cé leis gur cosṁail iad? Is cosṁail iad le leanḃaí 32
'n-a suiḋe ar áit an ṁargaiḋ agus ag caint le n-a
ċéile, nuair a deirid siad: Ḋeineamair ceól daoiḃ
ar ṗíbiḃ, agus níor ḋeineaḃair rinnce; ḋeineamair
caoine, agus níor ġoileaḃair. [2] Óir do ṫáinig Eóin 33
Baiste agus ní raiḃ sé ag iṫe aráin 'ná ag ól fíona;
agus deirtí-se, Tá deaṁan ann. Ṫáinig Mac an 34
Duine agus é ag iṫe agus ag ól; agus deirtí-se,
Féaċ an fear craosaċ, fear an ḟíona d'ól, cara na
bpuibliocánaċ agus na bpeacaċ. Agus tá an eagna 35
ceartuiġṫe ó n-a clainn féin go léir.

Agus d'iarr duine de sna Fairisíniġ air dul agus 36
bia ċaiṫeaṁ i n' ḟoċair; agus ċuaiḋ sé isteaċ i dtiġ
an Ḟairisíniġ, agus do suiḋ sé ċun búird.† Agus 37
féaċ, ḃí bean a ḃí 'n-a peacaċ sa ċaṫair, agus fuair sí
amaċ go raiḃ sé ag caiṫeaṁ biḋ i dtiġ an Ḟairisíniġ
agus tug sí léi alabastrom ola, Agus ṡeasaiṁ sí lastiar 38
i n-aice a ċos, agus ċrom sí ar a ċosaiḃ do niġe
le n-a deóraiḃ, agus ar iad do ṫriomú le n-a gruaig,
agus ḃí sí ag pógaḋ a ċos agus ag cimilt na h-ola
ḋíoḃ. Agus do ċonaic an Fairisíneaċ a ṫug cuireaḋ 39

[1] Mal. iii. 1. [2] Mait. iii. 4; Marc. i. 6.

* Ver. 29. "D'aḋṁuiġdar ceart Dé," .i. do ṁoladar Dia mar ġeall ar a ċeart. agus ṫáinig eagla Dé orṫa. D'aḋṁuiġdar é beiṫ ceart agus é beiṫ trócaireaċ.

† Ver. 36. "Duine de sna Fairisíniġ," .i. Simón.

ḋó an níḋ sin agus duḃairt sé i n'aigne féin: Dá
mba fáiḋ an fear so ḃeaḋ ḟios aige, gan aṁras, cé h-í
an ḃean so atá ag teangaḃáil leis agus cad é an
40 sagas í, gur ḃean ṗeacaṁail í. Agus d'ḟreagair
Íosa agus duḃairt leis: A Ṡímóin, tá níḋ agam le
ráḋ leat. Agus duḃairt seisean: Abair é, a
41 Ṁáiġistir. Ḃí fear ann agus ḃí fiaċa aige ar ḃeirt;
ḃí cúig céad píosa airgid aige ar ḋuine acu agus
42 caogad píosa ar an nduine eile. Ní raiḃ ar ċumas
aoinne acu díoluiġeaċt a ḋéanaṁ, agus do ṁaiṫ
sé na fiaċa dóiḃ araon. Cé 'cu de'n ḃeirt is mó
43 grá ḋó? Agus d'ḟreagair Símón agus duḃairt:
Measaim gur ḃ'é an t-é is mó n-ar ṁaiṫ sé ḋó. Agus
44 duḃairt sé leis: Tá do ḃreiṫ ceart. Agus d'iom-
puiġ sé ċun na mná, agus duḃairt sé le Símón: An
ḃfeiceann tú an ḃean san? Ṫánag isteaċ ad' ṫiġ-
se, níor ṫugais-se dom uisge dom' ċosaiḃ; aċ do
niġ sí seo mo ċosa le n-a deóraiḃ, agus do ṫriomuiġ sí
45 iad le n-a gruaig. Níor ṫugais-se póg dom; aċ ó
ṫáinig sí seo isteaċ níor stad sí aċ ag pógaḋ mo ċos.
46 Níor ongais-se mo ċeann le h-ola, aċ d'ong sí seo
47 mo ċosa le h-ola. D'á ḃríġ sin adeirim leat: Táid
a lán peacaí maiṫte ḋi tré ṁéid a gráḋa. An t-é,
áṁṫaċ, d'á maiṫtear an beagán is beagán a ġráḋ.*
48 Agus duḃairt sé léi-se: [1] Táid na peacaí maiṫte
49 duit. Agus do ċrom an muintir a ḃí ag an mbórd
ar a ráḋ 'n-a n-aigne féin: Cé h-é seo, a ṫéiġeann
50 ċóṁ fada le peacaí ṁaiṫeaṁ? Agus duḃairt seis-
ean leis an mnaoi: Do ṡlánuiġ do ċreideaṁ tu;
imṫiġ i síoṫċáin.

[1] Maiṫ. ix. 2.

* Ver. 47. "Táid a lán peacaí maiṫte ḋi tré ṁéid a gráḋa." Sa scriptiúir, uaireanta, ainimniġtear toraḋ d'aon ċúis aṁáin bíoḋ go m-bíonn a lán cúiseana ag dul ċuige. Deirtear anso go ḃfuilid a peacaí maiṫte do'n ṁnaoi seo mar ġeall ar "ṁéid a gráḋa," aċ i Ver. 50, deir Críost léi, "do ṡaor do ċreideaṁ tu." Fágann san go dtéiḋeann creideaṁ agus dóċas agus grá agus dólás croiḋe, agus a lán eile deaġ ṁéinní, ċun duine d'iompáil ar Dia.

CAIBIDIOL VIII.

Parabal an tsíl. An stoirm d'á ciúnú ag Críost. An legión deaṁan d'á gcur amaċ aige. An ġluaiseaċt fola d'á leiġeas, agus inġean Iáiruis d'á tógaint ón mbás aige.

Agus do ṫárla, 'n-a ḋiaiḋ san, é féin a ḃeiṫ ag 1
gabáil tré ċaṫaraċaiḃ agus tré ḃailtiḃ, ag seanmóin
agus ag craoḃsgaoileaḋ ríġeaċta Dé agus an dáréag
i n-aonḟeaċt leis. Agus roinnt ban a saoraḋ ó ann- 2
spridiḃ agus ó ġalaraiḃ: Máire, ar a dtugtar Mag-
dalén, n-ar imṫiġ na seaċt ndeaṁain airti, Agus 3
Ióanna, bean Ċúsa, stíoḃard Héróid, agus Súsanna,
agus a lán eile ban, agus iad ag frioṫálaṁ air as a
ngustal féin.
Agus trát d'á raiḃ sluaġ ana-ṁór cruinniġte, 4
agus iad ag riṫ amaċ as na caṫaraċaiḃ ag triall
air, duḃairt sé, i ḃfuirm soluíde:
Ċuaiḋ curadóir amaċ ag cur a ċod' síl; agus nuair 5
a ḃí sé ag cur an tsíl do ṫuit cuid de i n-aice an
ḃóṫair; agus do gabaḋ do ċosaiḃ ann, agus d'itead-
ar éanlaiṫe an aeir é. Agus do ṫuit tuille ḋe ar an 6
gcarraig; agus d'ḟeóċ sé sa ḃfás, mar ní raiḃ an úr-
ṁaireaċt aige. Agus do ṫuit tuille ḋe ameasg na 7
sgeaċ; agus d'ḟás na sgeaċa i n-aonḟeaċt leis, agus
ṁúċadar é. Agus do ṫuit tuille ḋe sa talaṁ 8
fóġanta agus d'ḟás sé, agus tug sé toraḋ fó ċéad.
Nuair a duḃairt sé an méid sin do laḃair sé árd:
An t-é go ḃfuil cluasa le h-éisteaċt air cloiseaḋ sé.
Agus d'ḟiafraiġ a ḋeisgiobuil ḋe cad í an tsolúid 9
í sin. Agus duḃairt sé leó: Do tugaḋ daoiḃ-se 10
rúndiaṁar ríġeaċta Dé a ḋ'aiṫint; do'n ċuid eile,
áṁṫaċ, i ḃfuirm soluídí, [1] i dtreó go ḃfeicfidís
agus ná feicfidís, agus go gcloisfidís agus ná
tuigfidís.* Síol an tsoluíd. Isé briaṫar Dé an 11
síol. An ċuid a tuiteann i n-aice an ḃóṫair, siniad 12
na daoine a ċloiseann, agus tagann an diaḃal 'n-a

[1] Isáias vi. 9; Gníoṁ xxviii. 26.

* Ver 10. "Ionus go ḃfeicfidís agus ná feicfidís." (Feic an nóta, Marc. iv. 12.)

ḋiaiḋ san agus tógann sé an focal as a gcroiḋe,
13 i dtreó ná creidfidís agus ná saorfaí iad. Agus
an ċuid a ṫuiteann ar an gcarraig, siniad an ṁuintir
a ġlacann an focal le h-áṫas nuair airiġid siad é;
aċ ní ḃíd na préaċa acu san; creidid siad ar feaḋ
tamaill agus i n-am an ċaṫa téiġid siad ar gcúl.
14 An ċuid áṁṫaċ, a ṫuit ameasg na sgeaċ, siniad an
ṁuintir a ḋ'airiġ an focal, aċ ag dul dóiḃ i ndiaiḋ
cúraim agus saiḋḃris agus pléisiúir an tsaoġail múċ-
15 tar iad agus ní ṫugaid siad toraḋ. Aċ an ċuid a
ṫuiteann ar an dtalaṁ fóġanta, siniad an ṁuintir
a ġlacann an focal leis an ndeaġ-ċroiḋe is fearr
nuair a ċloisid siad é, agus coimeádaid siad é,
agus tugaid siad toraḋ uaṫa le faḋfulang.
16 Ní ḋeineann aoinne coinneal do lasaḋ agus í ċur
fé ḃéal árṫaiġ nó fé leabaiḋ, aċ curtar ar ċoinn-
leóir í, i dtreó go ḃfeicfeaḋ na daoine a ṫagann
17 isteaċ an solus. [1] Óir ní'l rud i ḃfolaċ ná noċt-
far, ná rud fé ċeilt ná h-aiṫneófar agus ná tiocfaiḋ
18 amaċ go h-osgailte. Féaċaiḋ, d'á ḃríġ sin, conus
a ċloiseann siḃ. Óir an t-é go ḃfuil aige taḃar-
far dó; agus an t-e ná fuil aige, tógfar uaiḋ gaċ a
measann sé atá aige.
19 Agus ṫáinig ċuige a ṁáṫair agus a ḃráiṫre, agus
níor ḟéadadar teaċt ag triall air mar ġeall ar an
20 sluaġ. Agus do h-innseaḋ dó: Tá do ṁáṫair agus
do ḃráiṫre 'n-a seasaṁ amuiġ, agus ba ṁaiṫ leó
21 tu ḋ'ḟeisgint. Agus d'ḟreagair sé agus duḃairt
leó: An ṁuintir a ḋ'éisteann le briaṫar Dé agus a
ḋeineann beart d'á réir, siniad mo ṁáṫair agus mo
ḃráiṫre.

22 Agus do ṫárla, lá de sna laeṫiḃ sin, go ndeaġaiḋ
sé féin agus a ḋeisgiobuil ar bórd luinge, agus
duḃairt sé leó: Téiġmis treasna an loċa. Agus
23 ċuadar ar aġaiḋ. Agus an faid a ḃíodar-san ag
cur na sliġe ḋíoḃ do ċuaiḋ seisean a ċodla. Agus
ṫáinig stoirm gaoiṫe ar an loċ, agus ḃíodar d'á
24 líonaḋ agus ḃíodar i gcontaḃairt. Agus ṫánadar

[1] Mait. x. 26; Marc. iv. 22.

ċuige agus ḋúisiġeadar é agus dubradar: A
Ṁáiġistir, tá an bás againn. Agus d'eiriġ sé agus
do labair sé leis an ngaoiṫ agus leis na tonnaiḃ
uisge, agus do stadadar agus ṫáinig ciúnas. Agus 25
dubairt sé leó-san: Cá ḃfuil búr gcreideaṁ? Mar
ḃí eagal orṫa agus iongna, agus iad 'ġá ráḋ le
n-a ċéile, Cad é mar ḋuine é seo, go smaċtuiġ-
eann sé gaoṫ agus farraige agus go ndeinid siad
rud air?

Agus do ṡeóladar an long go tír na nGerasa- 26
énaċ atá ar aġaiḋ Ġaililí anonn. Agus ċóṁ luaṫ 27
agus ṫánadar i dtír do riṫ ċuige fear n-a raiḃ dea-
ṁan ann ar feaḋ mórán aimsire, agus ní raiḃ éadaċ
uime, ná ní ḟanaḋ sé i dtiġ, aċ ins na tuamaiḃ. Agus 28
nuair a ċonaic sé Íosa do ċaiṫ sé é féin ar an dta-
laṁ 'n-a láṫair agus do labair sé do ġuṫ árd:
Cad é an ċuid atá agat díom-sa, a Íosa, a Ṁic an
Árd-Ḋia? Iarraim ort gan mé ṗianaḋ. Óir ḃí 29
sé 'ġá órdú do'n annsprid teaċt amaċ as an nduine.
Óir do ḃeireaḋ sé air go minic; agus do ceangailtí
é le slabraiḃ agus le geiṁliḃ, agus do ḃriseaḋ sé
na slabraí agus ċomáineaḋ an deaṁan amaċ fé'n
ḃfásaċ é. Agus do ċeistiġ Íosa é agus dubairt: 30
Cad é an ainim atá ort? Agus dubairt seisean:
Legión; mar ḃí mórán deaṁan tar éis dul isteaċ
ann. Agus ḃíodar 'ġá iarraiḋ air gan a ḋ'órdú 31
dóiḃ dul síos sa n-aibéis. Agus ḃí tréad mór muc 32
sa n-áit agus iad ag innior ar an sliaḃ, agus d'iar-
radar air leigint dóiḃ dul isteaċ ionta. Agus do
leig. Ansan d'imṫiġ na deaṁain as an nduine agus 33
ċuadar isteaċ ins na mucaiḃ, agus do ġluais an
tréad, le buile, ar ṁullaċ a gcinn isteaċ sa loċ
agus do báṫaḋ iad. Agus nuair ċonaic an luċt 34
foraiḋeaċta an níḋ a ṫárla, do riṫeadar agus d'inns-
eadar sa ċaṫair é agus ins na bailtiḃ. Agus ṫáinig 35
na daoine amaċ go ḃfeicfidís cad a ḃí tuitiṫe amaċ,
agus ṫánadar ag triall ar Íosa; agus fuaradar,
'n-a ṡuiḋe ag cosaiḃ Íosa, 'n-a ġlan-ṁeabair agus
éadaċ uime, an duine as ar imṫiġ na deaṁain, agus
ḃí eagal orṫa. Agus an ṁuintir a ċonaic é d'inns- 36

37 eadar dóiḃ conus a slánuiġeaḋ é ó'n Leigión; Agus
d'iarr pobul na nGerasénaċ go léir air imṫeaċt uaṫa,
mar ḃí eagla ana-ṁór orṫa. Agus ċuaiḋ sé ar bórd
38 na luinge agus ṫáinig sé ṫar n-ais. Agus an fear
gur imṫiġ na deaṁain as d'iarr sé air leigint dó dul
leis. Aċ do ċuir Íosa uaiḋ é, agus duḃairt sé leis:
39 Imṫiġ ċun do ṫiġe féin agus innis na neiṫe móra atá
déanta ag Dia duit. Agus d'imṫiġ sé agus d'ḟógair
sé tríd an gcaṫair go léir na neiṫe móra a dein Íosa
dó.

40 Agus do ṫárla, ar a ṫeaċt ṫar n-ais d'Íosa,
gur ġlac sluaġ mór é, mar ḃíodar go léir ag feiṫ-
41 eaṁ leis. [1] Agus féaċ, ṫáinig ċuige fear dár b'
ainim Iairus, agus dob' é uaċtarán na sinagóige é;
agus do ċaiṫ sé é féin ag cosaiḃ Íosa 'ġá iarraiḋ
42 air dul ċun a ṫiġe, Mar go raiḃ aon inġean aṁáin
aige agus í timpal dá ḃliain déag, agus go raiḃ sí
ag dul ċun báis. Agus, ag dul ann dó, do ṫárla go
raiḃ an tsluaġ ag brúċ air.

43 Agus ḃí bean áiriṫe a ḃí ag cailleaṁaint a cod'
fola ar feaḋ dá ḃliain déag roimis sin, agus go raiḃ
a maoin saoġalta caillte aici le doċtúiriḃ agus é
44 teipiṫe orṫa í leiġeas; Agus ṫáinig sí ċuige, lastiar
dé, agus ċuir sí a láṁ ar ḟaḃra a ḃrait, agus do stad
45 an ḟuil láiṫreaċ bonn aici. Agus duḃairt Íosa: Cé
h-é a ṫeangḃaiḋ liom? Agus do ḟéan gaċ aoinne,
agus duḃairt Peadar agus an ṁuintir a ḃí i n'ḟoċ-
air: A Ṁáiġistir, tá an tsluaġ ag brúċ ort agus
at' ċiapaḋ, agus a' ndeirir, Cé h-é a ṫeangḃaiḋ liom?
46 Agus duḃairt Íosa: Do ṫeangḃaiḋ duine éigin liom;
óir is eól dóṁ-sa go ndeaġaiḋ cóṁaċt amaċ uaim.
47 Agus nuair a ṫuig an bean nár ċuaiḋ sí gan aiṫint,
ṫáinig sí agus ċaiṫ sí í féin agá ċosaiḃ agus í ag crit,
agus d'innis sí os cóṁair na ndaoine go léir cad é
an cúis n-ar ṫeangḃaiḋ sí leis, agus conus mar a
48 leiġiseaḋ í láiṫreaċ. Agus duḃairt seisean léi:
Do leiġis do ċreideaṁ tú, a 'nġean ó; imṫiġ leat
i síoṫċáin.

49 Agus é ag ráḋ na cainte sin ṫáinig duine ċun uaċ-
taráin na sinagóige agus duḃairt sé leis: Tá

[1] Mait. ix. 18; Marc. v. 22.

t'inġean tar éis báis, ná bí 'ġá ċur ċun trioblóide.
Agus d'airiġ Íosa an focal agus duḃairt sé le h-aṫair 50
an ċailín: Ná bíoḋ eagal ort: creid amáin, agus
beiḋ sí slán. Agus nuair a ṡrois sé an tiġ níor 51
leig sé aoinne isteaċ i n-aonḟeaċt leis aċ Peadar agus
Séamus agus Eóin, agus aṫair agus máṫair an
ċailín. Agus ḃí na daoine go léir ag gol agus ag 52
caoi 'n-a diaiḋ. Agus duḃairt sé leó: Ná bíḋiḋ ag
gol; ní marḃ atá an cailín, aċ 'n-a codla. Agus 53
bíodar ag gáirí uime, mar ḃí ḟios acu í beit marḃ.
Aċ do ruġ sé féin ar láiṁ uirṫi, agus do laḃair sé 54
do ġut árd agus duḃairt: A ċailín, eiriġ. Agus 55
ṫáinig a h-anam tar n-ais, agus d'eiriġ sí láiṫreaċ.
Agus duḃairt sé rud le n-iṫe taḃairt di. Agus 56
ḃí sgárd ar a h-aṫair agus ar a máṫair; aċ duḃairt
sé leó gan a ḋ'innsint d'aoinne cad a ḃí tuitiṫe
amaċ.

CAIBIDIOL IX.

Na h-Asboil dá gcur amaċ ag Críost. Bia dá ṫaḃairt aige do ċúig ṁíle duine a' ċúig ḃulógaiḃ. An t-Aṫarú gné do ṫeaċt air. Deaṁan a' duine dá ċur amaċ aige.

[1] Do ġlaoiḋ sé ċuige an dáréag Aspol agus tug 1
sé dóiḃ cóṁaċt agus cumas ar gaċ aicme deaṁan,
agus leiġeas ar ġalaraiḃ. Agus ċuir sé uaiḋ iad 2
ag craoḃsgaoileaḋ ríġeaċta Dé agus ag leiġeas
daoine breóite. Agus duḃairt sé leó: Ná tógaiḋ 3
aon rud i gcóir an ḃóṫair, bata ná mála ná arán ná
airgead, agus ná bíoḋ dá ḃrat ag aoinne agaiḃ;
Agus pé tiġ n-a raġaiḋ siḃ isteaċ ann, fanaiḋ ann, 4
agus ná h-imṫiġiḋ amaċ as. Agus pé daoine ná 5
glacfaiḋ siḃ imṫiġiḋ amaċ as an gcaṫair sin [2] agus
deiniḋ an ceó do ċroṫaḋ d'ḃúr gcosaiḃ mar ḟiaḋ-
nuise 'n-a gcoinniḃ.

Agus do ġluaiseadar amaċ mór-ṫimpal tré sna 6
bailtiḃ ag craoḃsgaoileaḋ an tSoisgéil agus ag leiġ-
eas ins gaċ aon ḃall.

[1] Mait. x. 1; Marc. iii. 15. [2] Gníoṁ. xiii. 51.

3

7 Agus d'airiġ Héród, an tetrarc, gaċ níḋ a ḃí aige
'á ḋéanaṁ, agus ḃí sé ar mearḃall, mar deireaḋ
8 daoine, gur ḃ'é Eóin a ḋ'eiriġ ós na mairḃ; agus
deireaḋ daoine eile gur ḃ'é Elias a ṫaisbeáin é
féin; agus deireaḋ daoine eile gur ḋuine éigin de
9 sna sean-ḟáiḋiḃ a ḋ'eiriġ. Agus duḃairt Héród:
Ḃaineas-sa an ceann d'Eóin; aċ cé h-é seo go
n-airiġim na neiṫe seo mar ġeall air? Agus ḃí sé
a d'iarraiḋ é ḋ'ḟeisgint.
10 Agus ṫáinig na h-Aspoil ṫar n-ais agus d'innseadar
dó gaċ a raiḃ déanta acu; agus do rug sé leis iad
i leiṫṫaoiḃ i n-áit uaigneaċ dár ḃ'ainim Betsaida.
11 Agus nuair a fuair na sluaiġte amaċ an méid sin
do leanadar é; agus do ġlac sé iad, agus ḃí sé ag
caint leó i dtaoḃ ríġeaċta Dé, agus na daoine a
ḃíoḋ i ngáḋ le leiġeas do leiġiseaḋ sé iad.
12 Agus ṫusnuiġ an lá ar ḋul i nḋéanaiġe. Agus
ṫáinig an dáréag ċuige agus duḃradar leis: Leig
na sluaiġte ċun siuḃail, i dtreó go n-imteóċaid siad
ar fuid na mbailte agus na dtiġte mór-tímpal agus
go ḃfaiġid siad lóisdín agus bia, óir is i ḃfásaċ
13 atáimíd anso. Agus duḃairt sé leó: Tugaiḋ-se
rud le n-iṫe dóiḃ. Agus duḃradar-san: [1] Ní'l
againn aċ cúig ḃulóga agus dá iasg, murab aṁlaiḋ a
raiġmís agus bia ċeannaċ do'n tsluaġ mór so go
14 léir. Ḃí tímpal cúig ṁíle fear sa tsluaġ. Agus
duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Cuiriḋ 'n-a suiḋe iad
'n-a gcuideaċtanaiḃ, caogad i ngaċ cuideaċtain.
15 Agus ḋeineadar aṁlaiḋ, agus ċuireadar na daoine
16 go léir 'n-a suiḋe. Ansan do tóg sé na cúig bulóga
agus an dá iasg, agus d'ḟéaċ sé suas ċun neiṁe
agus ḃeannuiġ sé iad, agus do ḃris, agus tug d'á
17 ḋeisgiobuil le cur os cóṁair na ndaoine. Agus
d'iṫ na daoine go léir a ndóiṫin, agus do tógaḋ
dá ċiseán déag de ḃia briste a fágaḋ.

18 Agus do ṫárla, nuair a ḃí sé i n'aonar ag guiḋe, go
raiḃ a ḋeisgiobuil i n'ḟoċair, agus ċeistiġ sé iad
19 agus duḃairt sé: Cé adeir na daoine is mise? Agus

[1] Eóin vi. 9.

d'ḟreagradar-san agus duḃradar: Eóin Baiste;
agus deir cuid acu Elias; agus deir tuille acu
gurab aṁlaiḋ a d'éiriġ duine de sna sean-ḟáiḋiḃ.
Agus duḃairt sé leó: Aċ siḃ-se, cé adeir siḃ is 20
mé? Agus d'ḟreagair Símón Peadar agus duḃairt:
Críost Dé. Agus ṫug sé foláraṁ dóiḃ agus duḃairt 21
leó gan an níḋ sin a ḋ'innsint d'aoinne, 'ġá ráḋ:
[1] Ní foláir do Ṁac an Duine mórán d'ḟulang, 22
agus go séanfaḋ na seanóirí é, agus uaċtaráin na
sagart, agus na Sgríḃneóirí, agus go gcurfaí ċun
báis é, agus go n-aiseireóċaḋ sé an tríṁaḋ lá.
Agus duḃairt sé leó uile: Má's áil le h-aoinne teaċt 23
am' ḋiaiḋ séanaḋ sé é féin, agus tógaḋ sé a ċros
gaċ lá, agus leanaḋ sé mé. Óir an t-é gur maiṫ 24
leis a anam féin do ṡáḃáil, caillfiḋ sé é; agus an
t-é a ċaillfiḋ a anam ar mo ṡon-sa, sáḃálfaiḋ sé a
anam. Óir cad é an tairḃe do ḋuine má ḋeineann 25
sé an saoġal mór do ḃuaċtaint agus é féin do
ṁilleaḋ agus do ċailleaṁaint? [2] Óir an t-é do 26
ġlacfaiḋ náire mar ġeall orm-sa agus ar mo
ḃréiṫre, glacfaiḋ Mac an Duine náire mar ġeall ar
an nduine sin, nuair a ṫiocfaiḋ sé 'n-a ġradam agus
i ngradam a Aṫar agus na n-aingeal naoṁṫa.
Deirim liḃ go fíor, áṁṫaċ, go ḃfuil daoine 'n-a sea- 27
saṁ anso ná blaisfiḋ bás go ḃfeicfid siad ríġ-
eaċt Dé.
Agus do ṫárla, tímpal oċt lá tar éis na cainte 28
sin, gur ṫóg sé leis Peadar agus Séamus agus Eóin,
agus go ndeaġaiḋ sé suas ar an gcnoc ċun úrnuiġṫe
ḋéanaṁ. Agus an ḟaid a ḃí sé ag guiḋe d'aṫruiġ 29
a ġnúis, agus d'iompuiġ a ċuid éadaiġ geal, taiṫ-
neaṁaċ. Agus féaċ, ḃí beirt ag cóṁráḋ leis, agus 30
Maois agus Elias iad san. Do ċonactas iad 31
i nglóire, agus do ṫráċtadar ar a ḃás, an bás a ḃí
aige le críoċnú i nIerúsalem. Agus ṫáinig mairḃ- 32
iṫiġe codlata ar Ṗeadar agus ar an muintir a ḃí
i n'ḟoċair. Agus do ṁúsgladar, agus do ċona-
cadar a ġradam, agus an ḃeirt a ḃí 'n-a seasaṁ 'n-a

1 Mait. xvii. 21; Marc. viii. 31; ix. 30.
2 Mait. x. 33; Marc. viii. 38; 2 Tim. ii. 12.

33 ṫeannta. Agus do ṫárla, nuair a ḃíodar ag im-
ṫeaċt uaiḋ, go nduḃairt Peadar le h-Íosa: A
Ṁáiġistir, is maiṫ an ḃail orainne ḃeiṫ anso; agus
deinimís anso trí puible, pubal duit-se, agus
pubal do Ṁaois, agus pubal d'Elias; agus gan
34 a ḟios aige cad a ḃí aige d'á ráḋ. Agus an faid
a ḃí sé ag ráḋ an méid sin ṫáinig sgamall agus do
ċlúdaiġ sé iad, agus ṫáinig eagal orṫa nuair a
35 ḃíodar ag dul isteaċ sa sgamall. Agus do laḃ-
air guṫ as an sgamall agus duḃairt: [1] Is é seo mo
36 Ṁac dílis-se; deiniḋ éisteaċt leis. Agus le linn
an ġuṫa do laḃairt do fuaraḋ Íosa i n-aonar. Agus
ḃíodar-san ciúin, agus níor innseadar d'aoinne ins na
laeṫanta san aon níḋ de sna neiṫiḃ a ċonacadar.

37 Agus do ṫárla, an lá 'n-a ḋiaiḋ san, ag teaċt
anuas ó'n gcnoc dóiḃ, gur ḃuail sluaġ mór uime.
38 Agus féaċ, do laḃair duine de'n tsluaġ amaċ agus
duḃairt sé: A Ṁáiġistir, guiḋim tú, féaċ ar mo ṁac,
39 mar ní'l agam aċ é; Agus féaċ, beireann an deaṁan
air, agus cuireann sé sgread as go h-obann, agus
bíonn sé 'ġá leagaḋ agus 'ġá stracaḋ ar a ċéile,
agus cúḃar leis, agus is ar éigin a sgarann se leis
40 aċ 'ġá stracaḋ. Agus d'iarras ar do deisgiobuil
41 é ċur amaċ, agus do teip sé orṫa. Agus d'ḟreag-
air Íosa agus duḃairt: Ó, a ṡlioċt ċlaon gan creid-
eaṁ, an fada a ḃeiḋ mé eadraiḃ ag cur suas liḃ?
42 Tabair anso do ṁac. Agus nuair a ḃí sé ag teaċt
43 do leag an deaṁan é, agus ḃí sé 'ġá stracaḋ. Agus
do smaċtuiġ Íosa an deaṁan truailliġṫe, agus do
44 leiġis sé an buaċaill, agus tug sé d'á aṫair é. Agus
ḃí uaṫḃás ar na daoine go léir tré mór-ċoṁaċt Dé.
Agus nuair a ḃíodar go léir ag déanaṁ iongna
de sna gníoṁarṫa a ḃí aige 'á déanaṁ, duḃairt sé le
n-a deisgiobulaiḃ: Coimeádaiḋ-se cuiṁne ar an
gcaint sin i nḃúr gcroiḋe: óir tá Mac an Duine le
taḃairt i láṁaiḃ daoine.

45 Agus níor ṫuigeadar bríġ na cainte sin, agus ḃí
an bríġ i ḃfolaċ uaṫa, ionus ná motóċaidís é; agus
níor leig eagla dóiḃ é ċeistiú i dtaoḃ na cainte sin.

[1] 2 Pead. i. 17.

[1] Agus d'eiriġ tnúṫ eatarta féaċaint cé 'cu díoḃ 46
ba mó. Agus ċonaic Íosa na smuínte a ḃí 'n-a 47
gcroiḋe, agus do rug sé ar leanḃ, agus ċuir sé 'n-a
ṡeasaṁ i n-aice é. Agus duḃairt sé leó-san: An 48
t-é a ġlacfaiḋ an leanḃ san am' ainim-se glacann
sé mise; agus an t-é a ġlacfaiḋ mise glacann sé an
t-é do ċuir uaiḋ mé; óir an t-é is lúġa agaiḃ go léir
isé is mó.
Agus d'ḟreagair Eóin agus duḃairt: A Ṁáiġistir, 49
ċonacamair duine agus é ag cur deaṁan amaċ at'
ainim-se, agus ċoisgeamair é, toisg ná gaḃann sé
linne. Agus duḃairt Íosa leis: Ná coisgiḋ é: mar, 50
an t-é ná fuil i nḃúr gcoinniḃ tá sé [2] liḃ.

Agus do ṫárla, fé mar a ḃí laeṫanta a ḋeasgaḃ- 51
ála d'á gcríoċnú, go raiḃ a ġnúis daingean aige féin
ar ḋul go Ierúsalem. Agus ċuir sé teaċtairí roimis 52
amaċ, agus ċuadar isteaċ i gcaṫair de ċaṫaraċaiḃ na
Samaritánaċ ċun neiṫe ċur i dtreó dó. Agus níor 53
leigeadar isteaċ é toisg a ġnúis a ḃeiṫ daingean ar
ḋul go Ierúsalem. Agus nuair a ċonaic a ḋeisgiobuil, 54
Séamus agus Eóin, an níḋ sin duḃradar: [3] A Ṫiġ-
earna, an toil leat go ndéarfaimís teine teaċt ó
neaṁ ċun iad do losgaḋ? Agus d'iompuiġ sé 55
orṫa agus ṫug sé milleán dóiḃ, agus duḃairt sé:
Ní fios daoiḃ an sprioraid atá ionaiḃ. [4] Ní ċun anam- 56
naċa do ṁilleaḋ a ṫáinig Mac an Duine, aċ ċun iad
do ṡáḃáil. Agus d'imṫiġeadar go baile eile.
Agus ṫárla, an ḟaid a ḃíodar ar an sliġ, go nduḃ- 57
airt duine éigin leis: Leanfad-sa tusa, a Ṫiġearna,
pé ball 'n-a ngeoḃair. Agus duḃairt Íosa leis: 58
Táid poill talṁan ag na madraiḃ ruaḋa, agus a
neadaċa ag éanlaiṫe an aeir, aċ ag Mac an Duine
ní'l áit 'n-a leigfeaḋ sé a ċeann. Duḃairt sé, 59
áṁṫaċ, le duine eile: Leansa mise; agus duḃairt
seisean: A Ṫiġearna, leig dom dul ar dtúis agus
m'aṫair do ċur. Agus duḃairt Íosa leis: Leig do 60
sna mairḃ na mairḃ do ċur; aċ imṫiġ-se agus dein

[1] Mait. xviii. 1; Marc. ix. 33. [2] .i. ag caḃrú liḃ.
[3] 4 Ríġ. i. 10. [4] Eóin iii. 17; xii. 47.

61 ríġeaċt Dé d'ḟógairt. Agus duḃairt duine eile:
Leanfad tú, a Ṫiġearna, aċ leig dom dul agus é
62 d'innsint do'n ṁuintir atá sa baile. Duḃairt Íosa
leis: Aoinne a ċuirfiḋ a láṁ ar an gcéaċta agus
ansan a ḃeiḋ ag féaċaint lastiar de, ní'l sé oireaṁ-
naċ do ríġeaċt Dé.

CAIBIDIOL X.

Teagasg ag Críost á ṫaḃairt do'n ḋáréag a's trí fiċid deisgiobul. Iad dá gcur amaċ ċun oibre. An Samaritánaċ fóġanta.

1 Tar éis na neiṫe sin do ċeap an Tiġearna ḋáréag
agus trí fiċid eile, agus ċuir sé roimis amaċ iad,
'n-a mbeirt a's 'n-a mbeirt, ċun gaċ baile agus áit
n-a raiḃ sé féin le teaċt ann.
2 Agus duḃairt sé leó: Fóġṁar mór agus meiṫiol
suaraċ. Iarraiḋ, d'á ḃríġ sin, ar an t-é gur leis
an fóġṁar luċt oibre do ċur ċun an fóġṁair.
3 Imṫiġiḋ: Féaċ, táim 'ḃúr gcur i nḃúr n-uanaiḃ
4 ameasg maċtíri. Ná bíoḋ agaiḃ mála ná sparán
ná bróga, agus [1] ná deiniḋ beannaċaḋ d'aoinne ar
5 an slíġ. Aon tiġ n-a raġaiḋ siḃ isteaċ ann abraiḋ
6 ar dtúis, Síoṫċáin ar an dtiġ seo. Agus má's mac
síoṫċána a ḃeiḋ ann fanfaiḋ ḃúr síoṫċáin air;
7 murab eaḋ fillfiḋ ḃúr síoṫċáin oraiḃ féin. Agus
fanaiḋ sa tiġ céadna, ag iṫe agus ag ól na neiṫe atá
acu, [2] óir is fiú an fear oibre a ṫuarasdal ḟaġáil.
Ná bíḋiḋ ag imṫeaċt ó ṫiġ go tiġ.
8 Agus pé caṫair n-a raġaiḋ siḃ isteaċ inti agus
go nglacfar siḃ, iṫiḋ na neiṫe a cuirfar os ḃúr
9 gcóṁair; Agus leiġisiḋ na daoine breóiṫe sa ċaṫ-
air sin, agus abraiḋ leó, Tá ríġeaċt Dé buailte liḃ.
10 Aċ pé caṫair n-a raġaiḋ siḃ isteaċ inti agus ná
glacfar siḃ, téiġiḋ amaċ ar ṡráidiḃ na caṫraċ san
11 agus abraiḋ: [3] Fiú ceó ḃúr gcaṫraċ atá ar ár gcos-
aiḃ glanaimíd dinn é i nḃúr gcoinniḃ. Aċ bíoḋ

[1] 4 Ríġ. iv. 29. [2] Deut. xxiv. 14; 1 Tim. v. 18. [3] Gníoṁ. xiii. 51.

fios an méid seo agaib, go bfuil ríġeaċt Dé
i n-aċmaireaċt. Deirim lib gur saoire a raġaid 12
muintir Sodom ar an lá san 'ná mar a raġaiḋ muintir
na caṫraċ san.

Mairg duit-se, a Ċorosáin, mairg duit-se, a Ḃet- 13
sáida, óir dá ndeintí i dTuíre agus i Sídón na mírḃ-
úiltí a deineaḋ ionaib-se, is fadó beaḋ aiṫriġe
déanta acu 'n-a suiḋe i n-éadaċ garb agus i luaiṫ-
riġ. Agus is saoire a raġaid Tuíre agus Sídón 14
ar lá an breiṫeaṁntais 'ná mar a raġaiḋ sib-se ar.
Agus tusa, a Ċafarnaum, a tógaḋ suas go neaṁ, 15
cursar síos tu go h-ifreann.

[1] An t-é a ḋ'éisteann lib-se, is liom-sa a ḋ'éis- 16
teann sé; agus an t-é a ṫugann tarcuisne ḋaoib-se,
is ḋóṁ-sa a ṫugann sé tarcuisne; agus an t-é a
ṫugann tarcuisne ḋóṁ-sa is do'n t-é a ċuir uaiḋ
mé a ṫugann sé tarcuisne.

Agus ṫáinig an dáréag a's trí fiċid ṫar n-ais agus 17
gáirdeaċas orta, agus dubradar: A Ṫiġearna, táid
na deaṁain féin fé n-ár smaċt tré t'ainim-se. Agus 18
dubairt sé leó: Ḃíos ag féaċaint ar Śátan nuair
a tuit sé ó neaṁ mar a ṫuitfeaḋ splannc. Féaċ, 19
tá tabarṫa agam daoib cumas ar satailt ar aiṫreaċaib
niṁe agus ar scorpiónaib, agus ar gaċ cóṁaċt de
ċóṁaċtaib an naṁad, gan doċar daoib. Sa n-am 20
gcéadna ná bíoḋ gáirdeaċas oraib toisg spioraidí
beiṫ fé nbúr smaċt, aċ bíoḋ gáirdeaċas oraib toisg
búr n-ainimneaċa beiṫ sgríoḃṫa ins na flaṫais.

Le linn na h-uaire céadna san do ṫáinig gáirde- 21
aċas an Spiorad Naoiṁ air, agus dubairt sé: Aḋṁ-
uiġim duit, a Aṫair, a Ṫiġearna neiṁe agus talṁan,
mar gur ċeilis na neiṫe seo ar luċt eagna agus
eóluis, agus gur ḟoillsiġis iad do sna leanḃaiḃ.
Ḋeinis san, a Aṫair, óir b'é sin do toil.* Do tug 22
m'Aṫair ḋóṁ-sa gaċ uile níḋ, agus ní h-eól d'aoinne
cé h-é an Mac aċ do'n Aṫair, ná cé h-é an t-Aṫair

[1] Maiṫ. x. 40; Eóin xiii. 20.

* Ver. 21. Do ṫáinig gáirdeaċas an Spiorad Naoiṁ air, .i. Do réir a ḋaonaċta do ġlac sé áṫas sa Spiorad Naoṁ agus ġaib sé buiḋċas le n' Aṫair Síoruiḋe.

aċ do'n Ṁac agus do'n t-é d'ár toil leis an Mac é
23 d'ḟoillsiú. Agus d'iompuiġ sé ċun a ḋeisgiobul,
agus duḃairt sé: [1] Is aoiḃinn do sna súiliḃ a ċíonn
24 na neiṫe a ċíonn siḃ-se. Óir deirim liḃ gur ṁian
le mórán fáiḋe agus ríġte na neiṫe d'ḟeisgint a ċíonn
siḃ-se, agus ní ḟeacadar iad; agus na neiṫe do ċlos
a ċloiseann siḃ-se, agus níor ċloiseadar iad.

25 Agus féaċ, d'éiriġ fear dliġe ċun triail a ḃaint
as, agus duḃairt: A Ṁáiġistir, cad tá le déanaṁ
26 agam ċun na beaṫa síoruiḋe do ḟealḃú? Agus
duḃairt seisean leis: Cad 'tá sgríoḃṫa sa dlíġ?
27 Conus a léiġeann tú? Agus d'ḟreagair sé agus
duḃairt: [2] Gráḋfaiḋ tú do Ṫiġearna Dia ó d'ċroiḋe
go h-iomlán, agus ó t'anam go h-iomlán, agus ó
d'neart go h-iomlán, agus ó t'aigne go h-iomlán;
28 agus do ċóṁarsa mar tú féin. Agus duḃairt sei-
sean leis: Ṫugais freagra cruinn. Dein an méid
29 sin agus mairfir. Aċ duḃairt sé le h-Íosa, a
d'iaraiḋ é féin do ċeartú: Agus cé h-é mo ċóṁarsa?
30 Agus duḃairt Íosa 'ġá ḟreagraḋ: Ḃí duine ag dul
síos ó Ierúsalem go Iericó, agus do seólaḋ ameasg
biṫeaṁnaċ é, agus do robáladar é, agus do ġaba-
dar air, agus d'imṫiġeadar agus d'ḟágadar 'n-a
31 ndiaiḋ é leaṫṁarḃ. Agus do tárla go raiḃ sagart
ag gabáil síos an bóṫar céadna, agus ċonaic sé an
32 duine, agus buail sé tairis. Mar an gcéadna do
tárla go raiḃ Leḃiteaċ i n-aice na h-áiṫe, agus
33 ċonaic sé an duine, agus buail sé tairis. Aċ ḃí
Samaritánaċ ag gabáil an bóṫar agus táiniġ sé
i n-aice an duine, agus ċonaic sé é, agus táiniġ truaġ
34 aige ḋó; Agus ċuaiḋ sé anonn ċuige agus do ċean-
gail sé suas a ċneaḋaċa tar éis oile agus fíona do
ċur ionta, agus ċuir sé ar muin a ḃeiṫiġ féin é, agus
tug sé leis é go dtí an tiġ ósda, agus tug sé aire ḋó.
35 Agus amáireaċ a ḃí ċúġainn tóg sé amaċ dá pingin
agus tug sé do 'n fear ósda iad, agus duḃairt sé:
Taḃair aire ḋó san, agus pé méid a ḃeiḋ tú caillte
36 leis, nuair a tiocfad-sa arís taḃarfad duit é. Cé

[1] Mait. xiii. 16. [2] Deut. vi. 5.

'cu ḋe'n ṫriúr san is dóiġ leat-sa ba ċóṁarsa do'n
duine a seóladh ameasg na mbiteaṁnaċ? Agus 37
duḃairt seisean: An t-é a ḋein an ċartanaċt air.
Agus duḃairt Íosa leis: Imṫiġ-se agus dein mar
an gcéadna.
Do ṫárla, agus iad ar an sliġ, go ndeaġaiḋ sé 38
isteaċ i sráid, agus gur ġlac bean dár b' ainim
Marta isteaċ 'n-a tiġ féin é. Agus ḃí ag an mnaoi 39
sin driḟiúr dár b'ainim Máire, agus do ṡuiḋ sí ag
cosaiḃ an Tiġearna ag éisteaċt le n-a ḃriaṫar. Agus 40
ḃí Marta ana-ḃruiḋeaṁail ag déanaṁ mórán gnóṫa,
agus do ṡeasaiṁ sí agus duḃairt: A Ṫiġearna, an
aṁlaiḋ náċ cás leat conus mar atá an gnó go léir
fágṫa orm-sa agam' ḋriḟiúr? Abair léi anois con-
gnaṁ a ṫabairt dom. Agus d'ḟreagair an Tiġearna 41
agus duḃairt sé léi: A Ṁarta, a Ṁarta, tá mórán
neite a'd ċur tré ċéile agus ag cur buarṫa ort,
Agus gan aċ aon níḋ aṁáin riaċtanaċ. Do ṫoġ 42
Máire an níḋ is fearr, agus ní tógfar uaiṫi é.

CAIBIDIOL XI.

Críost ġá ṁúineaḋ d'á ḋeisgiobolaiḃ conas guiḋe ċun Dé. Deaṁan bailbe dá ċur amaċ a' duine aige. Na Fairisínig dá gcur i bpúnc aige, agus mairgí dá ḃfógairt orṫa, tré na ḃfeall.

Agus do ṫárla, agus é i n-áit áiriṫe ag déanaṁ 1
úrnuiġṫe, go nduḃairt duine d'á ḋeisgiobuil leis
nuair a stad sé: A Ṫiġearna, teagaisg dúinn conus
úrnuiġṫe déanaṁ fé mar a teagaisg Eóin d'á ḋeis-
giobuil. Agus duḃairt sé: Nuair a beiḋ siḃ ċun 2
úrnuiġṫe déanaṁ abraiḋ: [1] Ár n-Aṫair atá ar neaṁ,
go naoṁṫar t'ainim, go dtagaiḋ do ríġeaċt, go
ndeintear do ṫoil ar an dtalaṁ mar a deintear
ar neaṁ. Ár n-arán laeṫaṁail tabair dúinn indiu. 3
Agus maiṫ dúinn ár gcionta mar maiṫimíde do 4

[1] Maiṫ. vi. 9.

ċáċ a ḋeineann cionta i n-ár n-aġaiḋ; agus ná leig
sinn i gcaṫaiḃ, aċ saor sinn ó olc.
5 Agus duḃairt sé leó: Cé'cu agaiḃ-se go mbeaḋ
duine muinteарṫa aige, agus a raġaḋ ag triall
air i lár na h-oiḋċe, agus a déarfaḋ leis: A
ḋuine ṁuinteарṫa, taḃair trí bulóga aráin ar ias-
6 aċt dom, Óir do ṫáinig cara dom ag triall orm as
a ṡliġ agus ní'l aon níḋ agam le cur os a ċóṁair,
7 Agus go ndéarfaḋ an fear istiġ, Ná bí a'm ċráḋ;
tá an dorus dúnta, agus tá mo ċlann sa leabaiḋ
am' ṫeannta; ní ḟéadfainn eiriġe agus rud a taḃ-
8 airt duit; Agus má leanann seisean ag bualaḋ,
deirim liḃ, bíoḋ ná h-eireóċaḋ sé agus rud a taḃ-
airt dó toisg gur b'é a ḋuine muinteарṫa é, go
n-eireóċaiḋ sé agus go dtaḃarfaiḋ sé ḋó pé neiṫe
atá i n-earnaṁ air, mar ġeall ar é ḃeiṫ ċóṁ leanaṁ-
9 naċ. Agus deirim-se liḃ-se: [1] Iarraiḋ, agus taḃ-
arfar daoiḃ; loirgiḋ, agus ġeoḃaiḋ siḃ; buailiḋ,
10 agus osgalófar daoiḃ. Óir gaċ n-aon a ḋ'iarrann
tugtar dó; agus an t-é a loirgeann ġeiḃeann sé;
11 agus an t-é a ḃuaileann osgalófar dó. Agus cé'cu
agaiḃ-se a ḋ'iarrfaiḋ arán ar a aṫair, agus gur cloċ
12 a ṫaḃarfaiḋ sé ḋó? nó iasg, agus gur aṫair niṁe a
ṫaḃarfaiḋ sé ḋó i n-ionad éisg? Nó má iarrann sé
13 uḃ, an dtaḃarfaiḋ sé scoirpión dó? Ar an aḋḃar
san, má's eól daoiḃ-se, atá go h-olc, neiṫe fóġanta
ṫaḃairt d'ḃúr gclainn, náċ mó 'ná san go mór a
ṫaḃarfaiḋ búr n-Aṫair ó neaṁ an Spioraid ṁaiṫ do'n
ṁuintir a ḋ'iarrfaiḋ air é?
14 Agus ḃí deaṁan aige d'á ḋíbirt as duine, agus
deaṁan balḃ ab eaḋ é. Agus nuair a ḃí an
deaṁan curṫa amaċ aige do labair an duine balḃ;
15 agus ḃí iongna ar an sluaġ. Duḃairt cuid acu,
áṁṫaċ, Is le cóṁaċt Ḃeelsebub, rí na ndeaṁan, a
16 ċuireann sé na deaṁain amaċ. Agus d'iarr tuille
acu air, ag déanaṁ froṁṫa air, cóṁarṫa ó neaṁ
17 a taisbeáint dóiḃ. Agus, ó ċonaic sé na smuinte a
ḃí acu, duḃairt sé leó: Gaċ ríġeaċt a ḃeiḋ
deiġilte ná coinniḃ féin, déanfaiḋ fásaċ de,

[1] Maiṫ. vii. 7; xxi. 22; Márc. xi. 24; Eóin xiv. 13; Séam. i. 5.

⁊ tuitfiḋ tiġ ar ṫiġ. Agus má tá Sátan deiġilte ’n-a 18
ċoinniḃ féin conus a ḟeasóċaiḋ a ríġeaċt? Agus
go ndeirtí-se gur le cóṁaċt Ḃeelsebub a ċuirim-se
na deaṁain amaċ. Má’s le cóṁaċt Ḃeelsebub a 19
ċuirim-se na deaṁain amaċ, cad í an ċóṁaċt le n-a
gcuirid ḃúr gclann féin amaċ iad? D’á ḃríġ sin
taḃarfaid siad-san ḃreiṫ oraiḃ-se. Agus má’s le 20
cóṁaċt Dé a ċuirim amaċ na deaṁain, dar ndó siné
ríġeaċt Dé tagaiṫe i nḃúr measg. Nuair a ḃíonn 21
fear láidir, armṫa, ag coimeád a ṫiġe bíonn sioċ-
ċáin ar gaċ níḋ ’n-a ṡeilḃ. Aċ má ṫagann fear is 22
treise ’ná é agus go mbuaḋann sé air, tógfaiḋ sé leis
an t-arm go léir ar a raiḃ a ṡeasaṁ-san, agus rainn-
fiḋ sé a ċuid. An t-é ná fuil liom tá sé am’ 23
ċoinniḃ, agus an t-é ná deineann cnuasaċ mar aon
liom deineann sé sgaipeaḋ.

Nuair a ḃíonn an sprioraid truailliġṫe imṫiġṫe as 24
an nduine gluaiseann sé tré áiteanaiḃ gan uisge a
d’iarraiḋ suaiṁnis, agus nuair a ṫeipeann air, deir
sé: Fillfead ċun mo ṫiġe as a dtánag amaċ. Agus 25
nuair a ṫagann sé ġeiḃeann sé an tiġ sguabṫa glan
órnáideaċ. Ansan imṫiġeann sé agus tugann sé 26
leis seaċt sprioraidí eile is measa ’ná é féin, agus
téiġid siad isteaċ agus cóṁnuiġid siad sa tiġ sin.
Agus is measa staid deireannaċ an duine sin ’ná a
ċéad staid.

Agus do ṫárla, nuair a duḃairt sé an méid sin, 27
gur labair bean sa tsluaġ do ġuṫ árd agus go nduḃ-
airt sí: Is beannuiġṫe an ḃroinn a d’iompar tu agus
na cíoċa a ḋeólais. Aċ duḃairt seisean: Abair, 28
áṁṫaċ, is beannuiġṫe an ṁuintir a ċloiseann ḃria-
ṫar Dé agus do ċoimeádann é.

Agus nuair a ḃailiġ na daoine ċuige ṫusnuiġ sé 29
ar a ráḋ leó: [2] Sliocht ṁalluiġṫe iseaḋ an tsliocht
so; tá cóṁarṫa uaṫa, aċ ní taḃarfar aon ċóṁarṫa
ḋóiḃ aċ cóṁarṫa Iónais an fáiḋ. [3] Óir, fé mar a 30
ḃí Iónas ’n-a ċóṁarṫa do ṁuintir Nineḃe, beiḋ Mac
an Duine ’n-a ċóṁarṫa do’n tsliocht so. Eir- 31

[1] Mait. xii. 25; Marc. iii. 25. [2] Mait. xii. 39.
[3] Ión. ii. 1.

eóċaiḋ [1] Banríġin na deisceirte i mbreiṫeaṁantas
i gcoinniḃ muintire an tsleaċta so, agus tabarfaiḋ
sí daorḃreiṫ orṫa; óir do ṫáinig sí ó imeallaiḃ an
doṁain ċun éisteaċt le h-eagna Ṡalomóin; agus
32 féaċ duine anso is mó 'ná Salomón. Eireóċaiḋ
muintir Ninebe i mbreiṫeaṁantas i n-agaiḋ an
tsleaċta so, agus tabarfaiḋ siad daor-ḃreiṫ orṫa;
[2] mar do ḋeineadar aiṫriġe nuair ḟógair Iónas dóiḃ
é; agus féaċ duine anso is mó 'ná Iónas.
33 Ní ḋeineann aoinne coinneal do lasaḋ agus ansan
í ċur i bfolaċ, nó i ċur fé ḃéal árṫaiġ, aċ ar ċoinn-
leóir, ionus go bfeicfeaḋ na daoine a tagann
34 isteaċ an solus. Is í do ṡúil solus do ċuirp. Má
bíonn do ṡúil glan beiḋ do ċorp go léir soillseaċ,
aċ má bíonn sí go h-olc beiḋ do ċorp go léir i ndor-
35 ċadas. Tabair aire, d'á bríġ sin, gan an solus atá
36 ionat a ḃeiṫ 'n-a ḋorċeaċt agat. Dá bríġ sin, má
bíonn do ċorp go léir soillseaċ, gan aon ċuid aige
de ḋorċadas, beiḋ sé soillseaċ go h-iomlán, agus
soillseóċaiḋ sé tu mar a ḋéanfaḋ lóċran soluis.
37 Agus an faid a ḃí sé ag caint, d'iarr duine de
sna Fairisínig air ḋul agus bia ċaiteaṁ i n'ḟoċair.
38 Agus ċuaiḋ sé isteaċ agus ṡuiḋ sé ċun bíḋ. Agus
do ċrom an Fairisíneaċ ar ṁaċtnaṁ i n-a aigne agus
ar a ráḋ leis féin: Cad n'a taoḃ ná niġeann sé é
39 féin roim bia ċaiteaṁ? Agus duḃairt an Tiġearna
leis: Anois, a Ḟairisíneaċa, glanann siḃ-se an taoḃ
amuiġ de'n ċupán agus de'n ṁéis; agus bíonn an
taoḃ istiġ díḃ féin lán de ġadaiḋeaċt agus de ṁal-
40 luiġteaċt. A ḋaoine gan ċiall, náċ é an t-é a ḋein
41 an taoḃ amuiġ do ḋein an taoḃ istiġ? Aċ ċeana, d'á
bfuil agaiḃ tugaiḋ déirc uaiḃ, agus féaċ, tá gaċ
niḋ glan daoiḃ.
42 Aċ is mairg daoiḃ, a Ḟairisíneaċa, óir cuireann
siḃ deaċṁaḋ ar an miontuis agus ar an ruiḃ agus
ar gaċ uile luiḃ, agus ní'l suim agaiḃ i mbreiṫeaṁ-
antas Dé ná i ngráḋ Dé. Is aṁlaiḋ ba ċeart so do
ḋéanaṁ agus gan súd do leigint ar lár.
43 Is mairg daoiḃ, a Ḟairisíneaċa, óir isiad na suiḋ-

[1] .i. banríġin Séba; feic 3 Ríġ. x. 1. [2] Ión. iii. 5.

ċáin uaċtaraċa insna sinagógaiḃ atá uaiḃ, agus
daoine ḃeiṫ ag beannú ḋaoiḃ i n-áit an ṁargaiḋ. Is 44
mairg daoiḃ, óir is cuma siḃ nó na h-uaġna ná feic-
tear, agus náċ eól do sna daoine a ṡiúḃlann orṫa.

Agus d'ḟreagair duine de'n luċt dlíġe é, agus 45
duḃairt: A Ṁáiġistir, ag ráḋ na cainte sin duit
tá masla agat 'á ṫaḃairt dúinne, leis. Agus duḃairt 46
sé leis: Agus is mairg daoiḃ-se féin, a luċt eóluis ar
an ndlíġ, óir cuireann siḃ ar na daoine ualaí náċ
féidir dóiḃ a ḋ'iompar, agus ní ċuireann siḃ féin
bara méire ċun na n-ualaí.*

Is mairg daoiḃ-se a ċuireann suas na leaċta do 47
sna fáidiḃ, agus gur ḃ'iad ḃúr n-aiṫreaċa do ṁarḃ-
uiġeaḋ na fáide.† Go deiṁin tairbeánann siḃ go 48
ḃfuiltí ar aon aigne le nḃúr n-aiṫreaċaiḃ 'n-a
ngníoṁarṫaiḃ, ḃúr n-aiṫreaċa 'ġá marḃaḋ agus siḃ-
se ag cur na leaċt suas dóiḃ. Uime sin isead adub- 49
airt eagna Dé: Cuirfead ċúċa fáiḋí agus aspoil
agus déanfaid siad cuid acu do ṁarḃú agus do
ċráḋ; i dtreó go n-éileófar ar an slioċt so fuil na 50
ḃfáiḋ go léir, a doirteaḋ ó ċruitniú an doṁain. [1] Ó 51
ḟuil Áḃeil go fuil [2] Ṡacarias a marḃuiġeaḋ idir an
altóir agus an teampal. Mar sin, adeirim liḃ,
éileófar é ar an sliocṫ so.

Is mairg daoiḃ-se atá oilte ar an ndlíġ, óir do 52
tógaḃair liḃ eoċair na h-eagna; níor ċuaḃaḃair féin
isteaċ, agus an ṁuintir a ḃí ag dul isteaċ do ċoisg-
eaḃair iad.

Agus nuair a ḃí na neite sin aige 'á ráḋ leó, do 53
ċrom na Fairisínig agus luċt na dlíġe ar aiġneas
leis go h-ana-ḋian, agus ar a ḃéal do ċluiċe ar a lán
neite, Ag déanaṁ fill air, a d'iarraiḋ go dtógfaidís 54
suas focal éigin uaiḋ agus go gcuirfidís 'n-a leiṫ é.

[1] Gen. iv. 8. [2] 2 Par. xxiv. 22.

* Ver. 46. "Mairg daoiḃ-se féin, a luċt eolais ar an ndlíġ," .i. doċtúirí dlíġe Ṁaoise, .i. na Sgríḃneóirí.

† Ver. 47. "Is mairg daoiḃ-se."—Ní ġá ráḋ é gur ḋroċ-níḋ na tuamaí ċur suas do sna fáidiḃ ċun onóra ṫaḃairt dóiḃ, aċ ag imdeargaḋ na gcuirpṫeaċ úd a ḃíoḋ ag déanaṁ na n-oiḃreaċa san ar ṁaiṫe leó féin, ċun creideaṁna ḋ'ḟáġail dóiḃ féin, ċun ainim cráiḃṫeaċta ḋ'ḟáġail, i dtreó go ḃféadfidís easonóir a ṫaḃairt do Rí na ḃfáiḋ.

CAIBIDIOL XII.

Foláram ag Críost á ṫabairt dúinn gan cealgaireaċt do ḋéanaṁ; gan eagla ḃeiṫ orainn roimis an saoġal; agus ḃeiṫ i gcóṁnuiġe ag faire orainn féin.

1 Agus nuair a ḃí sluaiġte móra 'n-a ṫímpal,
i dtreó go rabadar ag satailt ar a céile, do tur-
nuiġ sé ar a ráḋ le n-a ḋeisgiobuil: Seaċnaiḋ siḃ
féin ar ġiost na bḞairisíneaċ, an níḋ is cealgaireaċt.
2 Óir ní'l aon rud fé ċlúiḋ ná noċtfar, ná i bfolaċ
3 ná tiocfaiḋ ċun eóluis. Óir na neiṫe a duḃrabair
sa doirċeaċt déarfar sa tsolus iad; agus an rud
a dúḃrabair i gcogar, i seómra, craoḃsgaoilfar é
ó ḃaraiḃ na dtiġṫe.
4 Deirim áṁṫaċ, liḃ-se, a ċáirde: Ná bíoḋ eagla
agaiḃ roimis an muintir a ṁarḃuiġeann an corp,
5 agus ansan ná fuil a ṫuille acu le déanaṁ. Aċ
taisbeánfad daoiḃ cé roimis n-a mbeiḋ eagla agaiḃ:
Bíoḋ eagla agaiḃ roimis an t-é, tar éis duine
ṁarḃú, go ḃfuil ar a ċumas é ċur go h-ifreann.
6 Bíoḋ, adeirim liḃ, eagla agaiḃ roimis sin. Ná diol-
tar cúig gealḃúin ar ḋá ḟeóirlinn? agus ní'l aon
ġealḃún acu ann a gan ḟios do Ḋia. Ní h-eaḋ, aċ tá
7 ruibí ḃúr ngruaige go léir cóṁriġṫe. Ná bíoḋ eagla
oraiḃ, d'á ḃriġ sin. Is mó le ráḋ siḃ-se 'ná a lán
gealḃún.
8 Agus deirim liḃ: [1] An uile duine d'aḋṁóċaiḋ
mise os cóṁair daoine, aḋṁóċaiḋ Mac an Duine
9 eisean os cóṁair aingeal Dé. Agus an t-é a ṡéan-
faiḋ mise os cóṁair daoine, séanfar eisean os cóṁ-
air aingeal Dé.
10 Agus aoinne a déarfaiḋ focal i n-aġaiḋ Ṁic an
Duine, maiṫfar dó é; [2] aċ an t-é a ḋéanfaiḋ dia-
ṁasla i n-aġaiḋ an Spioraid Naoiṁ, ní maiṫfar dó é
11 Agus nuair a ḃéarfaid siad isteaċ siḃ ins na sina-
gógaiḃ, agus i láṫair giúistísí agus daoine cóṁaċ-
taċa, ná bíoḋ ceist oraiḃ i dtaoḃ cad a ḟreagró-

[1] Mait. x. 32; Marc. viii. 38; 2 Tim. ii. 12.
[2] Mait. xii. 32; Marc. iii. 29.

ċaiḋ siḃ, ná conus, ná cad déarfaiḋ siḃ. Óir múin- 12
fiḋ an Spiorad Naoṁ daoiḃ, i láṫair na h-uaire sin,
cad is ceart daoiḃ a ráḋ.

Agus duḃairt duine de'n tsluaġ leis: A Ṁáiġ- 13
istir, abair lem' ḋriṫáir an oiġreaċt do roinnt liom.
Agus duḃairt seisean leis: A ḋuine, cé ċeap mise 14
am' ḃreiṫeaṁ ná am' roinneaḋóir os ḃúr gcionn?
Agus duḃairt sé leó-san: Féaċ, seaċnaiḋ gaċ saint; 15
óir ní sa ḃflúirse atá ag aoinne, de sna neiṫe is
leis, atá a ḃeaṫa.
Ansan do laḃair sé soluíd leó, agus duḃairt sé: 16
[1] Ṫug a ċuid talaiṁ ana-ṫoraḋ d'ḟear saiḋḃir áiriṫe.
Agus do ṁaċtnaiṁ sé i n' aigne agus duḃairt sé: 17
Cad a ḋéanfad? óir ní'l áit agam n-a gcruinne-
óċad mo ċuid toraṫaí. Agus duḃairt sé: Déanfad 18
so; leagfad mo sgioḃóil, agus cuirfead suas sgio-
ḃóil a ḃeiḋ níos mó 'ná iad, agus cruinneóċad mo
toraṫaí go léir agus mo ṁaoin ionta; Agus déar- 19
faiḋ mé le m'anam, A anam, tá mórán coda agat
i gcóir mórán blian; glac do ṡuaiṁneas; dein iṫe
agus ól agus súgaċas. Aċ duḃairt Dia leis: A 20
amadáin, éileófar t'anam ort anoċt féin, agus cé
aige go mbeiḋ a ḃfuil cruinniġṫe agat? Sin mar 21
atá ag an t-é a ḋeineann stór dó féin agus ná bíonn
saiḋḃir ċun Dé.
Agus duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Deirim liḃ, 22
d'á ḃríġ sin, [2] ná bíoḋ ceist oraiḃ i dtaoḃ ḃúr
n-anama, cad a ḋ'íosfaiḋ siḃ, ná i dtaoḃ an ċuirp,
cad a ċlúdóċaiḋ siḃ. Is mó le ráḋ an t-anam 'ná 23
an bia, agus is mó le ráḋ an corp 'ná an t-éadaċ.
Féaċaiḋ na fiaċa duḃa; ní ċuirid siad síol agus ní 24
ḃainid siad fóġṁar; ní ḃíonn cúil stórais acu ná
sgioból; agus coṫuiġeann Dia iad. Naċ mó go
mór le ráḋ siḃ-se 'ná iad san? Cé'cu agaiḃ-se 25
d'ḟéadfaḋ, le neart maċtnaiṁ air, aon ḃanlá aṁáin
do ċur le n'aoirde féin? Agus mura féidir daoiḃ 26
an rud is suaraiġe ḋéanaṁ, cad ċuige daoiḃ ḃeiṫ
ag ceisneaṁ i dtaoḃ aon níḋ eile. Féaċaiḋ ar na 27

[1] Eccli. xi. 19. [2] Salm liv. 23; Mait. vi. 25; I Pead. v. 7.

liliḃ, conus mar a ḋ'ḟásaid siad; ní ḋeinid siad
saoṫar ná sníoṁ; agus deirim-se liḃ-se ná raiḃ
Salomón 'n-a ġradam éidiġṫe mar ċeann acu san.
28 Agus má éidiġeann Dia ar an gcuma san an féar
atá indiu ar an mbán agus a caiṫfar sa teine am-
áireaċ, náċ mó 'ná san [éideoċaid sé] siḃ-se, a luċt
29 an ċreidiṁ ḟuaraiġ? Ná bíḋiḋ-se ag lorg na neiṫe
a ḋ'iosfaiḋ siḃ ná a ḋ'ólfaiḋ siḃ, agus ná bíoḋ
30 eiriġe anáirde oraiḃ. Óir siniad go léir na neiṫe
a ḃionn ag geinte an doṁain d'á lorg. Aċ is eól
d'ḃúr n-Aṫair go ḃfuil gáḋ agaiḃ leis na neiṫiḃ
31 sin. Loirgiḋ ar dtúis, áṁṫaċ, ríġeaċt Dé agus a
ḟíoraontaċt, agus ġeoḃaiḋ siḃ mar ṫuille na neiṫe
sin go léir.
32 Ná bíoḋ eagal oraiḃ, a ṫréad ḃeag, óir isé toil ḃúr
33 n-Aṫar an ríġeaċt a ṫaḃairt daoiḃ. [1] Díolaiḋ a
ḃfuil agaiḃ agus tugaiḋ déirc uaiḃ; deiniḋ daoiḃ
féin sparáin ná críonfaiḋ, [2] stór ins na flaṫais ná
caillfiḋ oraiḃ; ná guidfiḋ biṫeaṁnaċ uaiḃ; ná
34 millfiḋ leóṁan oraiḃ. Óir an áit 'n-a ḃfuil ḃúr
stór is ann a ḃeiḋ ḃúr gcroiḋe.
35 Bíoḋ ḃúr gcriosa fáisgiṫe agaiḃ, agus lóċrana
36 ar lasaḋ i nḃúr láṁaiḃ. Agus siḃ mar ḃeaḋ
daoine a ḃeaḋ ag feiṫeaṁ le n-a dTiġearna go ḃfill-
feaḋ sé ó'n mbainis; ionus, nuair a ṫiocfaiḋ sé agus
37 ḃuailfiḋ sé, go n-osgalóċaid siad láiṫreaċ dó. Is
aoḃinn do sna seirḃísiġ sin a ġeoḃaiḋ a dTiġearna
ag déanaṁ na faire nuair a ṫiocfaiḋ sé; go deiṁin
adeirim liḃ, cuirfiḋ sé a ċrios uime agus cuirfiḋ
sé 'n-a suiḋe iad, agus déanfaiḋ sé frioṫálaṁ orṫa sa
38 timpal. Agus má ṫagann sé sa tarna faire, agus sa
triṁaḋ faire má ṫagann sé, agus go ḃfagaiḋ sé mar sin
39 iad, is aoiḃinn do sna seirḃísiġ sin. Aċ bíoḋ fios an
méid seo agaiḃ, dá mbeaḋ fios ag fear tiġe catoin
a ṫiocfaḋ an biṫeaṁnaċ, déanfaḋ sé faire agus ní
40 leigfeaḋ sé a ṫiġ do ḃriseaḋ. Agus bíḋiḋ-se ollaṁ,
óir [3] ní'l fios agaiḃ catain a ṫiocfaiḋ Mac an Duine.
41 Agus duḃairt Peadar leis: A Ṫiġearna, an linne
atá an ċaint sin agat 'á ráḋ, nó leis na daoine go

[1] Mait. xix. 21. [2] Mait. vi. 20 [3] Apoc. xvi. 15.

léir? Agus duḃairt an Tiġearna: Cé h-é, dar 42
leat-sa, an stíoḃard dílis ciallṁar a ċuir an Tiġ-
earna os cionn a ṫeaġlaiġ ċun a dtóṁais cruit-
neaċtan a ṫaḃairt dóiḃ i dtráṫ? Is aoiḃinn do'n 43
tseirḃíseaċ san n-a dtiocfaiḋ a Ṫiġearna air ag
déanaṁ na h-oibre sin nuair a ṫiocfaiḋ sé. Deirim 44
liḃ go fíor go gcuirfiḋ sé os cionn a ċoda go léir é.
Aċ má deir an seirḃíseaċ san, 'n-a ċroiḋe féin, Tá 45
mo Ṫiġearna aḃfad gan teaċt; agus má ċromann
sé ar na buaċaillí agus na cailíní do ḃualaḋ, agus
ar iṫe agus ar ól agus ar ṁeisgeóireaċt: Tioc- 46
faiḋ Tiġearna an tseirḃísiġ sin an lá ná beiḋ coinne
aige leis, agus an uair náċ eól dó, [1] agus deiġilfiḋ
sé é agus ceappfaiḋ sé a ċuid dó ameasg luċt dít-
ċreidiṁ.

Agus an seirḃíseaċ san go raiḃ fios toile a Ṫiġ- 47
earna aige, agus nár ḋein ollaṁú, ná beart do réir
a toile, geoḃfar air go mór. Aċ an t-é ná raiḃ 48
ḟios aige, agus do ḋein neiṫe a tuill bualaḋ, geoḃfar
air beagán. Óir an t-é gur tugaḋ mórán dó, éileó-
far mórán air; agus an t-é gur ṫugadar cuid mór dó
le coimeád iarrfaid siad breis air.

Ċun teine ċur ar an dtalaṁ so iseaḋ ṫánag, agus 49
cad 'tá uaim aċ go lasfaḋ sí? Agus tá agam bais- 50
teaḋ le n-a mbaistfar mé, agus cad é mar atáim
i gcúṁangraċt go dtí go gcóṁlíonfar é!

[2] An dóiġ liḃ gur ċun síoṫċána ċur ar an dtalaṁ 51
so do ṫánag-sa? Ní h-eaḋ, adeirim liḃ, aċ ċun
deiġilte. Óir beiḋ, feasda, cúigear sa n-aon tiġ 52
deiġilte, triúr i n-aġaiḋ beirte, agus beirt
i n-aġaiḋ triúr. Deiġilfar an t-aṫair i n-aġaiḋ an 53
ṁic agus an mac i n-aġaiḋ a aṫar; an ṁáṫair
i n-aġaiḋ na h-ingíne agus an ingean i n-aġaiḋ na
máṫar; an ṁáṫair céile i n-aġaiḋ mná an ṁic agus
bean an ṁic i n-aġaiḋ máṫar a céile.

Agus duḃairt sé leis an sluaġ: Nuair a ċíonn 54
siḃ sgamal ag éiriġe lastiar, aḃrann siḃ láiṫreaċ:
Tá ciṫ ag teaċt; agus bíonn aṁlaiḋ; Agus (nuair 55
a ċíonn siḃ) an ġaoṫ aneas aḃrann siḃ: Beiḋ brotal

[1] .i. gearrfaiḋ sé amaċ é ó ḟíoraonaiḃ. [2] Maiṫ. x. 34.

56 ann; agus bíonn. A ċealgairí, féadann siḃ an
spéir agus an talaṁ do ḃreiṫniú: agus conus ná
breiṫniġeann siḃ an aimsir atá ann?
57 Agus cad 'n-a taoḃ ná breiṫniġeann siḃ uaiḃ féin
58 an níḋ is ceart? [1] Agus nuair a ḃeiḋ tú ag dul,
i n-aonḟeaċt led'naṁaid, i láṫair an ṗriúnsa, dein
do ḋíċeal ċun sgaraṁaint leis, le h-eagla go
mbéarfaḋ sé i láṫair an ḃreiṫiṁ tu, agus go dtaḃ-
arfaḋ an breiṫeaṁ suas tu do'n ḟeiḋmeadóir, agus
go gcuirfeaḋ an feiḋmeadóir sa ċarcair tu.
59 Deirim leat ná tiocfair amaċ as san go ndíolair
an ċianóg deirineaċ.

CAIBIDIOL XIII.

An riaċtanas atá le h-aiṫriġe ḋéanaṁ. An crann fíġe a ḃí seasg. Leiġeas na mná a ḃí leice, 7rl.

1 Agus ḃí daoine láiṫreaċ an uair ċéadna san a
ḋ'innis dó i dtaoḃ na nGaililíaċ n-ar ṁeasg Pilát
a gcuid fola ar a n-íoḃairtiḃ.
2 Agus duḃairt sé leó 'ġá ḃfreagraḋ: An dóiġ
liḃ gur ṗeacaċa na Gaililíaċa san tar Ġaililíaċaiḃ
3 eile, treás go dtáinig an íde sin orta? Deirim
liḃ nár ḃ' eaḋ; aċ mura ndeiniḋ siḃ-se aiṫriġe
tiocfaiḋ íde de'n tsaġas ċéadna oraiḃ go léir.
4 Dálta na n-oċt ḃfeara déag úd n-ar tuit an túr
orta i Silóe, agus gur ṁairḃ sé iad, an dóiġ liḃ go
raḃadar ciontaċ tar a raiḃ de ḋaoiniḃ i n-Ierúsa-
5 lem? Deirim liḃ ná raḃadar; aċ mura ndeiniḋ
siḃ-se aiṫriġe go dtiocfaiḋ íde de'n tsaġas ċéadna
oraiḃ go léir.
6 Agus do laḃair sé leó an tsoluíd seo: Ḃí crann
fíġe curta ag duine 'n-a ḟíonġort, agus ṫáinig sé
7 ag lorg toraḋ ar an gcrann, agus ní ḃfuair. Agus
duḃairt sé leis an saoṫruiġteóir: Féaċ, táim le trí
bliana ag teaċt anso ag lorg toraḋ ar an gcrann
fíġe seo agus ní ḃfaġaim é; gearr é: [2] cad ċuige

[1] Mait. v. 25.

[2] .i. bíoḋ an áit ag crann fóġanta.

go mbeaḋ an talaṁ aige? Agus duḃairt seisean 8
'ġá ḟreagraḋ: A Ṫiġearna, sgaoil leis an bliain
seo go ndeineaḋ róṁar 'n-a tímpal agus go gcuir-
eaḋ leasú leis, Ansan má tugann sé toraḋ uaiḋ; 9
aċ mura dtugaiḋ, gearrfair é feasda.

Agus bíoḋ sé ag teagasg 'n-a sinagóig ins na sab- 10
bóidiḃ. Agus féaċ, bean i n-a raiḃ spioraid laga- 11
ċair ar feaḋ oċt mbliana déag, agus ḃí sí cromta,
agus ní ḟéadfaḋ sí féaċaint suas i n-aon ċor; Agus 12
nuair a ċonaic Íosa í do ġlaoiḋ sé ċuige uirti, agus
duḃairt sé léi: A ḃean, táir sgarta leḋ'ġearán.
Agus ċuir sé a ḋá láiṁ uirti, agus do díriġeaḋ suas 13
í láitreaċ, agus tug sí glóire do Ḋia. Agus 14
d'ḟreagair uaċtarán na sinagóige, agus fearg air
toisg Íosa do ḋéanaṁ an leiġis lá na sabbóide,
agus duḃairt sé leis na daoine: Tá sé lá ann 'n-ar
ċeart obair a ḋéanaṁ; tagaiḋ aon lá ḋíoḃ san, agus
leiġistear siḃ; agus ná tagaiḋ lá na sabbóide. Agus 15
d'ḟreagair an Tiġearna é agus duḃairt sé: A ċeal-
gairí, ná sgaoileann gaċ aoinne agaiḃ-se a ḃó nó a
asal ó'n mainséar, agus ná beireann sé ċun uisge
iad, lá na sabbóide? Aċ an ingean so Ábrahaim 16
á ḃí sé ċeangal ag Sátan ar feaḋ oċt mblian ndéag,
níor ċeart í ḟuasgailt ó'n gceangal san lá na sab-
bóide? Agus nuair a duḃairt sé an ċaint sin do 17
las a naṁaid go léir le náire, agus do ġaiḃ gáir-
deaċas an pobul mar ġeall ar na neite go léir a
deineaḋ sé ċóṁ glórṁar.

Agus duḃairt sé: Cad leis gur cosṁail ríġeaċt 18
Dé, agus cad leis go saṁlóċad é? [1] Is cosṁail é 19
le gráinne mustáird n-ar ḋein duine é tógaint agus é
ċur 'n-a ġáirdín, agus d'ḟás sé, 'gur ḋein crann mór
de, agus do neaduiġ éanlaite an aéir 'n-a ġéagaiḃ.
Agus duḃairt sé arís: Cad leis go saṁlóċad
ríġeaċt Dé? [2] Is cosṁail é leis an ngiost a tóg 20
bean, agus d'ḟoluiġ sí i dtrí tóṁasaiḃ mine go dtí 21
gur ġlac an ṁin go léir an giost.

Agus do ġluais sé tré sna cataraċaiḃ agus tré 22

[1] Mait. xiii 31.; Marc. iv. 31. [2] Mait. xiii. 33.

sna bailtiḃ ag teagasg, agus é ag dul fé ḋéin Ierú-
23 salem. Agus duḃairt duine leis: A Ṫiġearna,
an aṁlaiḋ ná saortar aċ beagán? Agus duḃairt
24 seisean leó: [1] Deiniḋ díċeall ar dul isteaċ an dorus
cuṁang; óir deirim liḃ go mbeiḋ a lán a d'iarraiḋ
25 dul isteaċ, agus ní ḟéadfaid siad é.* [2] Agus nuair a
ḃeiḋ fear an tiġe imṫiġṫe isteaċ agus an dorus
dúnta aige, tosnóċaiḋ siḃ-se ar ḟeasaṁ amuiġ agus
ar an ndorus do ḃualaḋ, agus ar a ráḋ: A Ṫiġ-
earna, osgail dúinn! agus déarfaiḋ sé a' ḃúr
26 ḃfreagraḋ: Ní ḟeadar cad as daoiḃ-se. Ansan
tosnóċaiḋ siḃ ar a ráḋ: D'iteamair agus d'ólamair
os do ċóṁair, agus ḋeinis teagasg i n-ár sráidiḃ.
27 Agus déarfaiḋ sé liḃ: [3] Ní ḟeadar cad as
daoiḃ-se; [4] imṫiġiḋ go léir uaim, a luċt an uilc a
28 ḋéanaṁ. Ansan a ḃeiḋ an gol agus an díosgán
fiacal, nuair a ċífiḋ siḃ Ábraham agus Isaac agus
Iácób agus na fáiḋe go léir istiġ i ríġeaċt Dé, agus
29 siḃ féin díbeartha amaċ. Agus tiocfaid siad ó'n
ndoṁan toir agus ó'n ndoṁan tiar, ó'n gceann
tuaiḋ agus ó'n gceann teas, agus suiḋfid siad síos i
30 ríġeaċt Dé. Agus féaċ, tá daoine ar deire a ḃeiḋ
ar tosaċ, agus tá daoine ar tosaċ a ḃeiḋ ar deire.
31 An lá céadna san táinig cuid de sna Fairisínig
ċuige agus duḃradar leis: Imṫiġ agus fág an áit
32 seo, óir tá Héród ar tí do ṁarḃta. Agus duḃairt
sé leó: Imṫiġiḋ agus abraiḋ leis an mada ruaḋ san:
Féaċ, táim ag cur deaṁan amaċ agus ag déanaṁ
leiġeas indiu agus amáireaċ, agus beiḋ deire liom
33 an tríṁaḋ lá. Aċ ċeana, ní foláir dom beit ag
siúḃal indiu agus amáireaċ agus amanartar, óir ní
dual fáiḋ d'ḟáġail báis lasmuiġ d'Ierúsalem.
34 [5] A Ierúsalem, a Ierúsalem, a ṁarḃuiġeann na
fáiḋe, agus a ġabann do ċloċaiḃ ar na daoine a
curtar ċúġat, cad é a ṁinice dob' áil liom do ċlann
a ċruinniú, mar a ċruinniġeann an t-éan a h-ál fé

[1] Mait. vii 13. [2] Mait. xxv. 10. [3] Mait. vii. 23.
[4] Salm vi. 9. [5] Mait. xxiii. 37.

* Ver. 24. "A d'iarraiḋ dul," .i. beiḋ siad a d'iarraiḋ a n-anam do ṡábáil, aċ ní ḟéadfaid siad é toisg nár ḋeineadar díċeall air, agus ná raḃadar dáiríriḃ sa ġnó.

n-a sgiaṫánaiḃ, agus níor ḃ'áil leat! Féaċ, fág- 35
far agaiḃ búr dtiġ go folaṁ, agus deirim liḃ ná
feicfiḋ siḃ mise go dtagaiḋ an tráṫ 'n-a ndéarfaiḋ
siḃ, Molaḋ leis an t-é atá ag teaċt i n-ainim an
Tiġearna.

CAIBIDIOL XIV.

An duine go raiḃ an líonaḋ ann dá leiġeas ag Críost. Parabal an truipéir. An riaċtanas atá le gaċ níḋ do ṫréigean ċun go leanfí Críost.

Agus do ṫárla go ndeaġaiḋ Íosa isteaċ i dtiġ 1
uaċtaráin do sna Fairisínig sa trabbóid ċun bíḋ a
ċaiṫeaṁ, agus go rabadar san ag faire air. Agus 2
féaċ ḃí 'n-a láṫair duine go raiḃ líonaḋ ann. Agus 3
d'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé leis an luċt dliġe
agus leis na Fairisínig: An ceart leiġeas a ḋéanaṁ
sa trabbóid? Agus níor labradar. Aċ tóg sé 4
an duine agus do leiġis sé é, agus ċuir sé ċun
siúḃal é. Agus duḃairt sé 'ġá ḃfreagairt sin: Cé'cu 5
agaiḃ-se, n-a dtuitfeaḋ asal leis nó bó leis i bpoll,
ná tarraiceóċaḋ amaċ é lá na sabbóide? Agus níor 6
ḟéadadar freagra ṫaḃairt air sin.
Duḃairt sé ansan soluid leis an muintir a fuair 7
cuireaḋ nuair a ċonaic sé iad ag dul suas ins na suiḋ-
ċánaiḃ uaċtaraċa. Nuair a ġeoḃair cuireaḋ ċun 8
bainise ná suiḋ sa ṫruiḋċán uaċtaraċ, le h-eagla
go mbeaḋ duine is onóraiġe 'ná ṫu tar éis cuireaḋ
d'ḟáġail uaiḋ, Agus nuair a ṫiocfaḋ sé sin go 9
ndéarfaḋ an t-é a ṫug cuireaḋ ḋuit-se agus ḋó-san
leat, Taḃair an áit sin ḋó so; agus ansan go gcaiṫ-
fá dul agus fanṁaint sa n-áit is ísle agus náire
ort. Aċ nuair a ġeoḃair an cuireaḋ suiḋ sa n-áit 10
is ísle, i dtreó, nuair a ṫiocfaiḋ an t-é a ṫug cuir-
eaḋ ḋuit, go ndéarfaiḋ sé leat: [1] A ċara, eiriġ níos
sia suas. Ansan beiḋ onóir ag dul ḋuit ó'n gcuiḋ-
eaċtain. Óir [2] gaċ aoinne a d'árdóċaiḋ é féin, 11

[1] Sean-ráiḋte xxv. 7.

[2] Mait. xxiii. 12.

ísleófar é; agus an t-é a ḋ'ísleóċaiḋ é féin, árd-
ófar é.
12 Agus duḃairt sé leis an t-é a ṫug an cuireaḋ ḋó
féin: [1] Nuair a ḋéanfair dínnéar nó suipéar ná
glaoiḋ ar do ċáirdiḃ, ná ar do ḃráiṫre, ná ar do
ġaolta, ná ar do ċómarsanaiḃ saiḋḃre, le h-eagla go
dtaḃarfaidís sin cuireaḋ ṫar a ċeann duit-se, agus
13 go dtaḃarfaí do ċuid ṫar n-ais duit. Aċ nuair
a ḋéanfair féasda glaoiḋ ċúġat na daoine boċta, na
14 daoine gortuiġṫe, na bacaiġ, na daill, Agus beiḋ
áṫas ort, mar ní ḃeiḋ ar a gcumas cúiteaṁ a ḋéanaṁ
leat; agus déanfar an cúiteaṁ leat i n-aiseiriġe
na ḃfíoraon.
15 Nuair a ḋ'airiġ duine d'á raiḃ láiṫreaċ an focal
san duḃairt sé: Is aoiḃinn do'n t-é a ḋ'iosfaiḋ
16 arán i ríġeaċt Dé. Agus duḃairt seisean leis:
[2] Do ḋein fear féasda mór, agus ṫug sé cuireaḋ
17 d'á lán daoine. Agus ċuir sé a ḟeirḃíseaċ amaċ,
nuair a ṫáinig am an ḟéasda, ċun a ráḋ leis an muin-
tir a fuair cuireaḋ gur ṁiṫiḋ dóiḃ teaċt mar go raiḃ
18 gaċ níḋ ollaṁ. Agus ċromadar go léir i n-aon-
ḟeaċt ar leaṫsgéal do ġaḃáil. Duḃairt an ċéad
duine, Tá tiġ ceannuiġṫe agam, agus ní mór dom
dul amaċ 'ġá ḟeisgint: iarraim ort mo leaṫsgéal a
19 ġaḃáil. Agus duḃairt duine eile, Ċeannuiġeas
cúig seisreaċa daṁ, agus táim ag dul 'ġá dtriail:
20 iarraim ort mo leaṫsgéal a ġaḃáil. Agus duḃairt
duine eile, Pósas bean, agus d'á ḃríġ sin ní féidir
21 dom teaċt. Agus d'ḟill an seirḃíseaċ agus d'innis
sé na neiṫe sin d'á ṁáiġistir. Ansan ṫáinig fearg
ar ḟear an tiġe, agus duḃairt sé le n-a ḟeirḃíseaċ,
Imṫiġ amaċ d'uraċar i sráidiḃ agus i ḃbóirsiḃ na
caṫraċ, agus taḃair leat anso isteaċ na daoine
boċta agus na daoine gortuiġṫe agus na daill agus
22 na bacaiġ. Agus duḃairt an seirḃíseaċ, A ṫiġ-
earna, do deineaḋ mar a ḋ'órduiġis, agus tá slíġ
23 fós. Agus duḃairt an tiġearna leis an seirḃíseaċ,
Imṫiġ amaċ fan na mbóiṫre agus fan na sgart, agus
24 comáin isteaċ iad, i dtreó go líonfar mo tiġ. Deirim

[1] Tob. iv. 7; Sean-ráiḋte iii. 9. [2] Mait. xxii. 2; Apoc. xix 9

liḃ ámṫaċ, an ṁuintir úd a fuair cuireaḋ, ní ḃlais-
fiḋ aon ḟear acu mo ḃia.
Agus ḃí mórán daoine ag gluaiseaċt i n-aonḟeaċt 25
leis, agus d'iompuiġ sé agus duḃairt sé leó: Má 26
tagann duine ċúgam-sa agus gan fuaṫ aige d'á
aṫair agus d'á ṁáṫair, agus d'á ṁnaoi agus d'á
ċlainn, agus d'á ḋriṫáraċa agus d'á ḋriḟéaraċa, agus
fós d'á anam féin, ní féidir dó ḃeiṫ 'n-a ḋeisgio-
bul agam.* Agus an t-é ná deineann a ċros féin 27
d'iompar agus teaċt am' ḋiaiḋ, ní féidir dó ḃeiṫ 'n-a
ḋeisgiobul agam. Óir cé'cu agaiḃ-se gur ṁaiṫ 28
leis túr do ċur suas ná suiḋfeaḋ síos ar dtúis ċun
an ċosdais, nár ḃfoláir a ḋéanaṁ, do ṁeas, féaċ-
aint an mbeaḋ dóiṫin na h-oibre aige? Le h-eagla, 29
tar éis an ḃuinn do ċur agus gan ar a ċumas críoċnú,
go dtusnóċaḋ gaċ a ḃfeicfeaḋ é ar ṁagaḋ fé, Agus 30
go ndéarfaidís: Dein an duine seo tusnú ar ċur
suas, agus ní'l ar a ċumas críoċnú. Nó cé h-é an 31
rí a ḃeaḋ ag dul ċun cogaiḋ a ḋéanaṁ le rí eile,
ná suiḋfeaḋ síos ar dtúis ag déanaṁ maċtnaiṁ,
féaċaint ar ḃ' ḟéidir dó, le deiċ míle, seasaṁ
i n-aġaiḋ an t-é atá ag teaċt 'n-a ċoinniḃ agus fiċe
míle aige? Agus mura féidir, an ḟaid a ḃeiḋ an 32
fear eile aḃfad uaiḋ, cuirfiḋ sé teaċtaireaċt
ċuige ag fiafraiġe i dtaoḃ síoṫċána. Ar an gcuma 33
gcéadna, gaċ duine agaiḃ-se ná tugann druim láṁa
le n-a ḃfuil aige, ní féidir dó ḃeiṫ 'n-a ḋeisgiobul
agam-sa.
Is maiṫ an rud salann, aċ má ċailleann an salann 34
a ḃlas, cad leis go ndéanfar deiġ-ḃlasta é? Ní'l 35
tairḃe ann do'n talaṁ ná ċun aoiliġ; caiṫtear amaċ
é. An t-é go ḃfuil cluasa air ċun éisteaċta cloiseaḋ
sé.

* Ver. 26. "Gan fuaṫ aige."—Ní ċeaduiġeann dliġ Ċríost dúinn fuaṫ a ṫaḃairt d'ár naṁaid féin, gan tráċt ar ár n-aṫair agus ár máṫair. Aċ isé bríġ atá leis an gcaint 'ná so, .i. gur ceart dúinn ár n-aigne ḃeiṫ socair againn ar sgaraṁaint le gaċ níḋ, agus le gaċ duine d'á annsaċt, do ċoisgfaḋ sinn ar Ċríost do leanṁaint.

Caibidiol XV.

Parabal na caorach a cailleaḋ, agus parabal an ṁic a ḃí ró-ċaiṫteach.

1 Agus ḃí na puibliocánaiġ agus na peacaiġ ag teacht
2 ċuige ag éisteacht leis. Agus ḃí na Fairisínig agus
na Sgríḃneóirí ag ceisneaṁ, agus deiridís: Ar ndó,
glacann an fear so na peacaiġ agus iṫeann sé bia
'n-a ḃfoċair.
3 Agus do laḃair seisean leó an tsoluíd seo:
4 [1] Cé'cu agaiḃ-se go mbeaḋ céad caora aige,
agus go raġaḋ caora acu amú uaiḋ, ná fágfaḋ na
naoi gcinn déag agus ceiṫre fiċid sa ḃfásach agus
ná raġaḋ ar lorg an ċinn a cailleaḋ go dtí go
5 ḃfaġaḋ sé í? Agus nuair a ġeiḃeann sé í tógann
6 sé ar a ġualliḃ í, agus áṫas air. Agus nuair a
ṫagann sé aḃaile glaoḋann sé ċuige a ċáirde agus
a ċóṁarsain agus deir sé leó: Deiniḋ gáirdeaċas
liom, mar do fuaras mo ċaora do cailleaḋ.
7 Deirim liḃ gurab sin mar a ḃeiḋ gáirdeaċas ar neaṁ
mar ġeall ar aon peacach aṁáin a ḋéanfaiḋ aiṫriġe
seaċas naoi duine déag agus ceiṫre fiċid de ḋaoiniḃ
córa ná fuil gáḋ le h-aiṫriġe acu.
8 Nó cé h-í an ḃean go mbeaḋ deiċ [2] ndraċma aici
agus go gcaillfeaḋ sí draċma díoḃ, ná déanfaḋ
coinneal do lasaḋ agus an tiġ do sguabaḋ, agus
an draċma do lorg go géar go dtí go ḃfaġaḋ sí
9 é? Agus nuair a ġeiḃeann sí é, glaoḋann sí ċúiċi
a cáirde agus a cóṁarsain agus deir sí leó: Deiniḋ
gáirdeaċas liom, mar do fuaras an draċma a ċail-
10 leas. Deirim-se liḃ-se gur b' sin mar a ḃeiḋ
gáirdeaċas i láṫair aingeal Dé mar ġeall ar aon
peacach aṁáin a ḋéanfaiḋ aiṫriġe.*

[1] Maiṫ. xviii. 12.

[2] .i. Pingin Róṁánach: an t-oċtṁaḋ cuid d'uinge airgid.

* Ver. 10. "I láṫair aingeal Dé."—Taisbeánann an ċaint sin go ḃfuil suim ag aingealaiḃ na ḃflaṫas ionainne atá annso tíos, agus go mbíonn áṫas orṫa nuair a deinimíd aiṫriġe, agus d'á ḃríġ sin go mbíonn eólus acu air.

Agus duḃairt sé: Ḃí fear ann agus ḃí beirt ṁac 11
aige; Agus duḃairt an mac ab óige acu le n'aṫair, 12
A aṫair, taḃair dóṁ-sa an méid atá ag dul dom de
d'ċuid, agus do rainn sé an ċuid eatarṫa. Agus 13
tar éis beagán laeṫanta do ḃailiġ an mac ab óige
ċuige a ċuid go léir, agus d'imṫiġ sé go dúṫaiġ ias-
aċta abfad ó ḃaile, agus do sgaip sé a ċuid le
baois agus le rabairne. Agus nuair a ḃí gaċ aon 14
rud caiṫte aige ṫáinig gorta ana-ḋian sa tír sin,
agus ṫusnuiġ sé ar ḃeiṫ i n-uireasba. Agus 15
d'imṫiġ sé agus do réiḋtiġ sé le duine de ṁuintir
na tíre sin. Agus do ċuir seisean é amaċ ċun a
ċod' tailiṁ ag coṫú ṁuc. Agus ba ṁaiṫ leis a ḃolg 16
a líonaḋ de sna féitleógaiḃ a d'iṫeaḋ na muca, agus
ní ṫaḃarfaḋ aoinne dó iad. Agus do ṁaċtnaiṁ 17
sé i n'aigne agus duḃairt sé: Cad a ḃfuil de luċt
tuarasdail a ṫuilleaṁ i dtiġ m'aṫar agus a ndói-
ṫin arán acu, agus mise anso ag fáġail ḃáis do'n
ġorta! Eireóċad agus raġad ag triall ar 18
m'aṫair agus déarfad leis, A Aṫair, tá peacaḋ
déanta agam i n-aġaiḋ neiṁe agus ad' láṫair-se;
Ní fiú mé feasda go ndéarfaí gur mac duit mé. 19
Leig dom beiṫ mar ḋuine ded' luċt tuarasdail a
ṫuilleaṁ.

Agus d'eiriġ sé agus ṫáinig sé fé ḋéin a aṫar. 20
Agus an faid a ḃí sé fós abfad uaiḋ, do ċonaic an
t-aṫair é, agus ṫáinig ana-ṫruaġ aige ḋó, agus do riṫ
sé ċuige agus ċaiṫ sé é féin ar a ḃráġaid agus do
ṗóg sé é. Agus duḃairt an mac leis: A aṫair, 21
tá peacaḋ déanta agam i n-aġaiḋ neiṁe agus ad'
láṫair-se; ní fiú mé feasda go ndéarfaí gur mac
duit mé. Agus duḃairt an t-aṫair le n-a ṡeirḃí- 22
seaċaiḃ, Brostuiġiḋ agus tugaiḋ amaċ an ċulaiṫ
éadaiġ is fearr agus cuiriḋ uime í, agus cuiriḋ
fáinne ar a láiṁ, agus bróga ar a ċosaiḃ, Agus 23
tugaiḋ liḃ an gaṁain raṁar agus marḃuiġiḋ é, agus
iṫimís agus bímís súgaċ; Óir ḃí an mac so liom 24
marḃ, agus tá sé beó arís; do cailleaḋ é, agus
do fuaraḋ é. Agus ċromadar ar ḃeiṫ go súgaċ.
Aċ ḃí an mac ba ṡine aige amuiġ sa páirc, agus 25

ḃí sé ag teaċt ċun an tiġe, agus d'airiġ sé an ceól
agus an rinnce, Agus ġlaoiḋ sé ar ḋuine de sna
seirḃísiġ, agus d'ḟiafraiġ sé ḋe cad é seo a ḃí ar
27 siubal. Agus duḃairt seisean, Ṫáinig do ḋriṫáir,
agus do ṁairḃ t'aṫair an gaṁain ramar toisg é
28 ṫeaċt slán ċuige. Agus ṫáinig fearg air, agus ní
raġaḋ sé isteaċ. Ansan ṫáinig an t-aṫair amaċ
29 agus ċrom sé ar ṫaṫant air. Agus duḃairt seisean
le n-aṫair 'ġá ḟreagraḋ: Féaċ, táim-se ag obair
duit na blianta so go léir, agus níor ḋiúltuiġeas
riaṁ do rud a ḋéanaṁ ort, agus níor ṫugais riaṁ
dom oireaḋ agus mionán ċun súḃaċais a ḋéanaṁ le
30 m'ċáirdiḃ; Aċ an mac so ḋuit, ċóṁ luaṫ agus
ṫáinig sé, tar éis a ċoda do ċaiṫeaṁ le stríapaċaiḃ,
31 ṁarḃuiġis an gaṁain raiṁar ḋó. Duḃairt seisean
leis áṁṫaċ: A ṁic, taoi-se am' ḟoċair i gcóṁnuiġe,
32 agus is leat a ḃfuil agam; Aċ ba ċóir súḃaċas agus
gáirdeaċas a ḋéanaṁ, óir ḃí do ḋriṫáir anso marḃ,
agus tá sé beó arís; ḃí sé caillte, agus do fuaraḋ é.

CAIBIDIOL XVI.

Parabal an stíḃaird mí-ṁacánta, agus parabal an ḟir saiḋbir agus Lasaruis.

1 Ansan duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Ḃí duine
saiḋbir ann agus ḃí stíḃard aige, agus do h-innseaḋ
2 do, 'n-a ṫaoḃ, go raiḃ sé ag scaipeaḋ a ċoda. Agus
do ġlaoiḋ sé ċuige é, agus duḃairt sé leis, Cad é
seo a ċloisim ad' ṫaoḃ-sa? Taḃair cúntas ad'
stíḃardaiḋeaċt, mar ní ḟéadfair beiṫ ad' stíḃard
3 feasda. Ansan duḃairt an stíḃard i n-aigne féin,
Cad a ḋéanfad, ó tá mo ṁáiġistir ag baint na stíḃ-
ardaiḋeaċta ḋíom? Ní'lim ábalta ar róṁar a
4 ḋéanaṁ; is nár liom déirc do lorg. Tá fios agam
cad a ḋéanfad, i dtreó, nuair a cuirfar as an stíḃ-
ardaiḋeaċt mé, go nglacfaid siad 'n-a dtiġṫiḃ mé.
5 Agus do ġlaoiḋ sé ċuige, 'n-a nduine a's 'n-a
nduine, an ṁuintir go raiḃ fiaċa agá ṁáiġistir orta

agus duḃairt sé leis an gcéad duine: An mór atá
agam' ṁáiġistir ort? Agus duḃairt seisean: 6
Céad bairille oile. Agus duḃairt sé leis: Tóg do
ḃille láiṫreaċ agus suiḋ ansan, agus sgríoḃ caogad
bairille. Ansan duḃairt sé le duine eile: Agus 7
tusa, an mór atá ort? Agus duḃairt seisean:
Céad ceaṫraṁa cruiṫneaċtan. Duḃairt sé leis:
Glac do ḃille agus sgríoḃ ċeiṫre fiċid ceaṫraṁa.
Agus do ṁol an máiġistir an rógaire stiḃaird, mar 8
gur ḋein sé beart ġasta; óir tá clann an tsaoġail
seo níos gasta 'ná clann an tsoluis do réir a gcinéil
féin. Agus deirim-se liḃ-se: Deiniḋ daoine muin- 9
tearṫa ḋaoiḃ féin leis an saiḋḃreas claon so,
i dtreó, nuair a ḃeiḋ siḃ claoiḋte, go nglacfaid-
ís siḃ isteaċ ins na tiġṫiḃ síoruiḋe.*

An té a ḃíonn dílis sa rud is lúġa, ḃíonn sé dílis 10
i rud mór; agus an té a ḃíonn mí-ṁacánta i rud beag,
ḃíonn sé mí-ṁacánta i rud mór, leis. D'á ḃríġ 11
sin, murar ḋílis siḃ-se sa tsaiḋḃreas ḃréagaċ, cé
ċuirfiḋ ar ḃúr láiṁ an saiḋḃreas fírinneaċ? Agus 12
murar ḋílis siḃ i gcuid duine eile, cé ṫaḃarfaiḋ
daoiḃ ḃúr gcuid féin? [1] Ní féidir d'aon tseirḃí- 13
seaċ rud a ḋéanaṁ ar ḋá ṁáiġistir; óir beiḋ fuaṫ
aige do ḋuine acu, agus grá do'n duine eile; nó
claoiḋfiḋ sé le duine acu, agus cuirfiḋ sé neaṁ-
ṡuim sa duine eile. Ní féidir daoiḃ Dia d'ḟrio-
ṫálaṁ agus [2] mammon.

Agus ḃí na Fairisínig ag éisteaċt leis na neiṫe sin 14
go léir, agus daoine santaċa b'ead iad, agus ḃío-
dar ag déanaṁ magaiḋ faoi. Agus duḃairt sé leó: 15
Is siḃ-se a deineann siḃ féin fíoraonta i súiliḃ

[1] Mait. vi. 24. [2] .i. saiḋḃreas saoġalta.

* Ver. 9. "An saiḋḃreas claon," nó "mammon na malluiġṫeaċta."—cialluíġeann Mammon saiḋḃreas. Tugtar annso ar ṡaiḋḃreas "mammon na malluiġṫeaċta," óir is minic a ġeibtear go h-olc é, agus is minic a curtar go h-olc é, agus is minic olc ag teaċt as. Agus pé maiṫ atá ann is rud saoġalta é agus is rud bréagaċ é. Ní h-é an fíor-ṡaiḋḃreas é do'n Ċríostaiḋe.—"i dtreo go nglacfidís"—ibid. Taisbeánann san dúinn go mb' féidir go ḃféadfaḋ boċta Dé, gur ṫugamair faoiseaṁ orṫa le déirc anso, ár n-anam do ḃreiṫ isteaċ i ḃflaṫas Dé 'n-a ḋiaiḋ so le n-a nguiḋe.

daoine, aċ is eól do Ḋia búr gcroiḋṫe; agus an rud
atá árd i súiliḃ daoine, tá gráin ag Dia air.
16 An dlíġ agus na fáiḋe go dtí Eóin; [1] as san amaċ
tá ríġeaċt Dé d'á ċraoḃsgaoileaḋ, agus gaċ aoinne
ag cur 'n-a ċoinniḃ go dian.
17 Aċ is usa neaṁ agus talaṁ do ḋul ar neaṁníḋ 'ná
aon ṗúnc aṁáin de'n dlíġ do ḋul ar neaṁníḋ.
18 [2] Gaċ aoinne a ċuireann uaiḋ a ḃean agus do
ṗósann bean eile, deineann sé adaltranas; agus
an t-é a ṗósann an ḃean a cuireaḋ ó n-a fear, dein-
eann sé adaltranas.
19 Ḃí duine saiḋḃir ann agus é i n-éadaċ ċorcra agus
i lín-éadaċ mín agus é ag caiteaṁ bíḋ ḃuacaiġ gaċ
20 lá. Agus ḃí lasmuiġ d'á ḋorus sínte, boċtán dár
21 b'ainim Lasarus, agus é lán d'otrasaiḃ; Agus ba
ṁian leis an t-ocras a ḃaint de féin leis an mbrús-
car bíḋ a ḃí ag tuitim de ḃórd an fir ṡaiḋḃir, agus
ní taḃarfaí ḋó é; agus ṫagaḋ na gaḋair agus do
22 liġdís a ċréaċta. Agus ṫárla go ḃfuair an duine
boċt bás, agus gur ruġ na h-aingil suas é go h-uċt
Ábrahaim. Agus fuair an fear saiḋḃir bás, agus
23 do cuireaḋ i n-ifreann é.* Agus nuair a ḃí sé ag
fulang na bpian d'ḟéaċ sé suas agus ċonaic sé,
24 abfad uaiḋ, Lasarus agus é i n-uċt Ábrahaim; Agus
do liúiġ sé amaċ agus duḃairt sé: A aṫair Ábrahaim,
glac truaġ dom agus cuir ċúġam Lasarus go gcuiriḋ
sé bara a ṁéire i n-uisge agus go ḃfuaraiḋ sé mo
25 ṫeanga, óir táim á'm losgaḋ sa lasair seo. Agus
duḃairt Ábraham leis: Cuiṁniġ, a ṁic, conus mar
a fuarais-se neiṫe fóġanta i gcaiteaṁ do ḃeaṫa
agus go ḃfuair Lasarus droċ-neiṫe; aċ anois tá sé
26 seo i sólás agus tusa i bpéin. Agus d'á éaġmuis
sin a's uile, tá doiṁneas mór suiḋte daingean idir
siḃ-se agus sinne, i dtreó an t-é gur ṁian leis dul
as so ag triall oraiḃ-se náċ féidir dó é, ná teaċt
27 as san ag triall orainne. Agus duḃairt sé: Iar-

[1] Maiṫ. xi. 12. [2] Maiṫ. v. 32; Marc. x. 11; 1 Cor. vii. 10, 11.

* Ver. 22. "uċt Ábrahaim," .i. an t-ionad suaimnis 'n-a raiḃ anamnaċa na naoṁ a fuair bás roim Ċríost go dtí gur osgail Críost geataí na bflaṫas.

raim ort, d'á bríġ sin, a aṫair, é ċur go tiġ m'aṫar:
Mar tá cúigear driṫár agam: go dtaḃarfaḋ sé 28
foláraṁ dóiḃ, i dtreó ná tiocfaidís anso ins na
piantaiḃ seo. Agus duḃairt Ábraham leis: Tá 29
Maois acu, agus na fáiḋe; éistidís leó san. Agus 30
duḃairt seisean: Ní h-eaḋ, a aṫair Ábrahaim, aċ
má ṫéiġeann duine de sna mairḃ ag triall orta
déanfaid siad aiṫriġe. Agus duḃairt sé leis: 31
Mura n-éistid siad le Maois agus leis na fáiḋe,
ní ċreidfidís duine de sna mairḃ féin.

CAIBIDIOL XVII.

Teagasg ar conus sgannal do ṡeaċaint: ar éifeaċtaṁlaċt creidiṁ, ⁊rl. An deiċniúḃar lobar. An moḋ ar a dtiocfaiḋ Críost.

Agus duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Ní féidir gan 1
sgannail do teaċt, aċ is léanṁar do'n t-é tré n-a
dtagaid siad. B'ḟearra ḋó gur bró ṁuilinn a 2
curfaí ar a ṁuineál agus é ċaiteaṁ sa ḃfarraige 'ná
go dtaḃarfaḋ sé sgannal do ḋuine de'n ṁuintir
beag so.
Tugaiḋ aire ḋaoiḃ féin. [1] Má ḋeineann do 3
ḋriṫáir beart ad' ċoinniḃ, cas leis é; agus má ḃíonn
caṫú air, maiṫ ḋó é. Agus má ḋeineann sé beart 4
ad' ċoinniḃ seaċt n-uaire sa lá, agus má iompuiġeann
sé ċúġat seaċt n-uaire sa lá agus go ndéarfaiḋ sé,
Tá caṫú orm: maiṫ ḋó.
Agus duḃairt na h-Aspoil leis an dTiġearna: 5
Méaduiġ creideaṁ dúinn. Agus duḃairt an Tiġ- 6
earna: [2] Dá mbeaḋ oiread gráinne mustáird de
ċreideaṁ agaiḃ, déarfaḋ siḃ leis an gcrann sícamín
seo, Tógtar as do ṗréaṁaċaiḃ tú agus curtar sa
ḃfarraige tu, agus déanfaḋ sé rud oraiḃ.
Agus cé h-é an duine agaiḃ-se go ḃfuil seirḃí- 7
seaċ aige, ag treaḃaḋ nó ag aeḋreaċt, agus a déar-
faiḋ leis nuair a ṫiocfaiḋ sé isteaċ ó'n bpáirc,

[1] Lebit. xix. 17; eccli. xix. 13; Mait. xviii. 15. [2] Mait. xvii. 19.

imṫiġ láiṫreaċ agus suiḋ ċun bíḋ? Agus ná déar-
8 faiḋ leis, Faiġ rud le n-iṫe dom, agus criosuiġ tu
féin agus dein frioṫálaṁ orm go mbeiḋ iṫte
agus ólta agam, agus 'n-a ḋiaiḋ san déanfair-
9 se iṫe agus ól. An aṁlaiḋ a ġeobaiḋ sé a buiḋ-
eaċas leis an seirbíseaċ san toisg gur dein sé an
10 rud a d'órduiġ sé dó a ḋéanaṁ? Ní h-eaḋ, dar liom.
Mar sin daoiḃ-se, nuair a beiḋ gaċ níḋ déanta agaiḃ
mar atá órduiġte ḋaoiḃ, abraiḋ: Seirḃísiġ gan ṁaiṫ
iseaḋ sinn; an rud a bí fiaċaiḃ orainn a ḋéanaṁ isé
a deineamair.

11 Agus do ṫárla, agus é ag dul go Ierúsalem, go
12 raiḃ sé ag gabáil tré lár Ṡamaria agus Ġalilí; Agus
ag dul isteaċ dó i mbaile áirite do buail deiċ-
niúḃar loḃar uime, agus do ḟeasuiġeadar abfad
amaċ uaiḋ, Agus d'árduiġeadar a nglór agus duḃ-
13 radar: A Íosa, a Ṁáiġistir, déin trócaire orainne.
14 Agus nuair a ċonaic sé iad duḃairt sé leó: [1] Imṫiġiḋ
agus taisbeánaiḋ siḃ féin do sna sagairt. Agus do
15 ṫárla, ar an slíġ ḋóiḃ, gur glanaḋ iad. Aċ bí duine
acu agus nuair a ċonaic sé go raiḃ sé glan, d'ḟill
16 sé ṫar n-ais agus é ag molaḋ Dé go h-árd, Agus
ċaiṫ sé é féin ar a ḃéal a's ar a aġaiḋ ag cosaiḃ Íosa
ag gaḃáil a buiḋeaċais leis, agus Samaritánaċ dob'
17 eaḋ é. Agus d'ḟreagair Íosa é agus duḃairt: Nár
glanaḋ deiċniúḃar? Agus an naonḃúr eile, cá
18 ḃfuil siad? Nár fuaraḋ aoinne ċun teaċt agus
19 glóire ṫaḃairt do Ḋia aċ an duine iasaċta so? Agus
duḃairt sé leis: Eiriġ agus imṫiġ leat, óir do ḟlánuiġ
do ċreideaṁ tú.
20 Agus d'ḟiafraiġ na Fairisínig de: Caṫain a ṫioc-
faiḋ ríġeaċt Dé? Agus duḃairt sé 'ġá ḃfreag-
raḋ: Ní ṫiocfaiḋ ríġeaċt Dé i rioċt go ḃféadfar
21 beiṫ ag faire air. Ná ní déarfar, Féaċ anso é, ná
Féaċ ansúd é. Óir, féaċ, tá ríġeaċt Dé i nḃúr
measg.
22 Agus duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Tiocfaiḋ
na laeṫanta 'n-a mbeiḋ dúil agaiḃ aon lá aṁáin de

[1] Lebit. xiv. 2.

laeṫiḃ Ṁic an Ḋuine a ḋ'ḟeisgint, agus ní ḟeicfiḋ
siḃ é. Agus déarfaid siad liḃ, Féaċ anso é, agus, 23
Féaċ ansúd é. Ná téiġiḋ ann, agus ná leanaiḋ iad.
Óir, mar an splannc a lasann fé'n spéir, ar na 24
neiṫe atá fé'n spéir, iseaḋ beiḋ Mac an Ḋuine 'n-a
lá féin. Ní foláir dó ar dtúis, áṁṫaċ, mórán 25
d'ḟulang, agus an tsliocht só 'ġá ṡéanaḋ. [1] Agus 26
mar a ṫárla i laeṫiḃ Nóe iseaḋ beiḋ i laeṫiḃ Ṁic
an Ḋuine. Ḃíodar ag iṫe agus ag ól, ag pósaḋ ban 27
agus ag tabairt ban le pósaḋ, go dtí an lá 'n-ar
ċuaiḋ Nóe isteaċ sa n-áirc; agus ṫáinig an díle agus
do ḃáiḋ sí iad go léir. [2] Díreaċ mar a ṫárla i laeṫiḃ 28
Loit: Ḃíodar ag iṫe agus ag ól, ag ceannaċ agus
ag díol, ag cur síl agus ag déanaṁ tiġṫe; Agus an 29
lá a ḋ'imṫiġ Lot amaċ a' Sodomaiḃ do ṫuit an ciṫ
teine agus an ċloċ ġorm ó neaṁ orṫa, agus do
loisgeaḋ iad go léir. Mar sin iseaḋ beiḋ, an lá 30
a taisbeánfar Mac an Ḋuine.

An lá san, an t-é beiḋ ar ḃuaic an tiġe, agus a 31
ċuid sa tiġ, ná téiġeaḋ sé isteaċ a' d'iarraiḋ a ċoda;
agus an t-é a beiḋ sa ṗáirc, ar an gcuma gcéadna,
ná téiġeaḋ sé ṫar n-ais. Cuiṁniġiḋ ar ṁnaoi Loit. 32
Pé duine beiḋ a d'iarraiḋ a anama ṡáḃáil, caillfiḋ 33
sé é; agus an t-é a ċaillfiḋ a anam sáḃálfaiḋ sé é.

Deirim liḃ, beiḋ, an oiḋċe sin, beirt i n-aon lea- 34
baiḋ: tógfar duine acu agus fágfar an duine eile.
Beiḋ beirt ban ag meilt i n-aonḟeaċt: tógfar bean 35
acu agus fágfar an ḃean eile; Beirt ḟear sa ṗáirc:
tógfar duine acu agus fágfar an duine eile. Duḃ- 36
radar leis 'ġá ḟreagraḋ: Canad, a Ṫiġearna? Agus 37
duḃairt sé leó: An áit 'n-a mbeiḋ an corp, is ann
a cruinneofar na fiolair.

[1] Gen vii 7 [2] Gen. xix. 25.

CAIBIDIOL XVIII.

Ní foláir dúinn beiṫ ag guíḋe ċun Dé i gcóṁnuíġe. Na Fairisíniġ agus na puibliocánaiġ. An contaḃairt atá i saiḋbreas. A raḋarc a ṫabairt do'n dall.

1 Agus do laḃair sé soluíd leó ar conus mar is
ceart [1] beiṫ coitċianta ag guiḋe ċun Dé, agus gan
2 beiṫ corṫa ḋe. Agus duḃairt sé: Ḃí breiṫeaṁ
i gcaṫair áiriṫe, agus ní raiḃ eagla Dé air ná beann
3 ar ḋaoine aige. Agus ḃí baintreaċ sa ċaṫair ċéadna,
agus ṫáinig sí ċuige agus duḃairt sí: Dein díoġaltas
4 dom ar mo naṁaid.* Agus ní ḋéanfaḋ ar feaḋ
aḃfad. Aċ 'n-a ḋiaiḋ san duḃairt sé i n-aigne féin,
Bíoḋ ná fuil eagla Dé orm ná beann ar ḋaoine
5 agam, sa n-am gcéadna, ó tá an baintreaċ so a'm
buaireaṁ déanfaiḋ mé ceart di, i dtreó ná beiḋ sí
6 ag teaċt ċoiḋċe go mbead ciapaiṫe aici. Agus duḃ-
airt an Tiġearna leó: Cloiseann siḃ cad duḃairt
7 an breiṫeaṁ aincearṫ; Agus an aṁlaiḋ a ḋéanfaiḋ
Dia rígneas agus gan ceart do ċur i bfeiḋm d'á
ḟíoraonaiḃ féin, agus iad ag glaoḋaċ air do ló
8 agus d'oiḋċe? Deirim liḃ go gcuirfiḋ sé ceart i
bfeiḋm dóiḃ go mear. Aċ sa n-am gcéadna, nuair
a ṫiocfaiḋ Mac an Duine an dóiġ leat an
bfaġaiḋ sé creideaṁ ar talaṁ?
9 Agus duḃairt sé an tsoluíd seo le raint daoine
a ḃí mainġineaċ asta féin, mar d'eaḋ go raḃadar
fíoraonta, agus droċ-ṁeas acu ar ḋaoiniḃ eile:
10 Ċuaiḋ beirt suas sa teampul ċun úrnuiġte ḋéanaṁ.
Fairisíneaċ ab eaḋ duine acu agus puibliocánaċ ab
11 eaḋ an duine eile. Ṡeasaiṁ an Fairisíneaċ agus
dein sé a guiḋe mar seo i n-a aigne féin: A Ḋia,
beirim a buiḋeaċas leat ná fuilim-se mar an ċuid
eile de sna daoine, biṫeaṁnaiġ, luċt éagcóra, luċt
adaltranais, ar nós an puibliocánaiġ seo féin.
12 Deinim-se troscaḋ dá uair sa tseaċtṁain: tugaim

[1] Eccli. xviii. 22; 1 Tess. v. 17.

* Ver. 3. "Dein díoġaltas dom ar mo naṁaid," .i. "bain mo ċeart amaċ dom." Nós cainte ab eaḋ é ag na h-Eabraiġ.

deaċṁaḋ ar a bfuil agam. Agus do ṡeasaiṁ an 13
puibliocánaċ abfad amaċ, agus níor b'áil leis a ṡúile
aṁáin d'iompáil suas ċun na bflaṫas, aċ é ag bualaḋ
a uċta agus a' ráḋ: A Ḋia, déin trócaire orm óir
is peacaċ mé. Deirim liḃ, do ċuaiḋ sé sin aḃaile 14
ar staid na ngrást, murab ionan a's an fear eile.
Óir gaċ duine d'árdóċaiḋ é féin, úṁlófar é; agus
gaċ duine a ḋ'úṁlóċaiḋ é féin, árdófar é.

Agus bíodar ag tabairt na leanḃ féin ag triall 15
air go gcuirfeaḋ sé a láṁ orta; agus nuair ċonaic
na deisgiobuil an níḋ sin bíodar 'ġá gcosg. Agus 16
ġlaoiḋ Íosa ċuige iad, agus duḃairt sé: Leigiḋ do
sna leanḃaí teaċt ċúġam agus ná bíḋiḋ 'ġá gcosg;
óir is d'á leiṫéidí sin ríġeaċt Ḋé. Go deiṁin 17
adeirim liḃ: Aoinne ná glacfiḋ ríġeaċt Ḋé mar a
ḋéanfaḋ leanḃ ní raġaiḋ sé isteaċ ann.
Agus ceistiġ duine de sna priúnsaiḃ é, agus duḃ- 18
airt sé: A Ṁáiġistir ṁaiṫ, cad tá le déanaṁ agam
i dtreó go mbeiḋ an beaṫa ṡíoruiḋe agam? Agus 19
duḃairt Íosa leis: Cad ċuige go ndeirir gur maiṫ
mé? Ní maiṫ aoinne aċ Ḋia aṁáin. Táid na 20
h-aiṫeanta agat: [1] Ná dein marbaḋ; Ná dein drúis;
Ná dein guid; Ná tabair fiaḋnuise bréige; Tabair
do t'aṫair agus do'd ṁáṫair onóir. Agus duḃairt 21
seisean: Táid siad san go léir coimeádta agam ó m'
óige. Nuair airiġ Íosa an níḋ sin duḃairt sé: Tá 22
aon rud aṁáin i n-easnaṁ ort fós: Díol amaċ gaċ
a bfuil agat agus tabair do sna boċtaiḃ é, agus beiḋ
stór agat ar neaṁ; agus tar agus lean mise. Nuair 23
airiġ seisean an méid sin táinig buairt air, mar
fear ana-ṡaiḋḃir ab eaḋ é. Agus nuair a ċonaic 24
Íosa an buairt air duḃairt sé: Cad é a deacraċt do
luċt saiḋḃris dul isteaċ i ríġeaċt Ḋé! Is usa do 25
ċamal dul tré ċró snáṫaide 'ná do ḋuine saiḋḃir
dul isteaċ i ríġeaċt Ḋé. Agus duḃairt an muintir 26
a bí ag éisteaċt leis: Má 'seaḋ cé ḟéadfaiḋ dul
saor? Agus duḃairt sé leó: Neiṫe náċ féidir 27
i láṫair daoine is féidir i láṫair Ḋé iad.

[1] Exod. xx. 13.

28 Agus duḃairt Peadar: Féaċ, d'ḟágamaisne gaċ aon
29 rud agus do leanamair tusa. Agus duḃairt sé leó:
Deirim liḃ go fíor, ní'l aon duine a d'ḟág tiġ ná
muintir ná driṫáraċa ná bean ná clann ar son ríġ-
30 eaċta Dé, ná faiġiḋ mórán níos mó ar an saoġal
so, agus an ḃeaṫa ṡíoruiḋe sa tsaoġal atá le teaċt.
31 [1] Agus do ṫóg Íosa an dáréag, agus duḃairt sé
leó: Féaċ, táimíd ag dul suas go Ierúsalem, agus
cóṁlíonfar gaċ níḋ d'á ḃfuil sgríoḃṫa ag na fáiḋiḃ
32 i dtaoḃ Ṁic an Duine. Óir taḃarfar suas do sna
geintiḃ é, agus tarcuisneófar é, agus sgiúrsálfar
33 é, agus caiṫfar seili air; Agus tar éis é sgiúrsáil
cuirfid siad ċun báis é, agus eireóċaiḋ sé arís an
34 triṁaḋ lá. Agus níor ṫuigeadar-san aon níḋ de
sna neiṫiḃ sin, agus ḃí an ċaint sin foluiġṫe uaṫa
agus níor ṫuigeadar na neiṫe a duḃraḋ.

35 [2] Agus nuair a ḃíodar ag teaċt i gcóṁgar do
Ierichó do ṫárla go raiḃ dall i n-aice an ḃóṫair ag
36 lorg déarca. Agus nuair airiġ sé an sluaġ ag
37 gaḃáil ṫairis d'ḟiafraiġ sé cad ab é sin. Agus duḃ-
radar leis gur ḃ'é Íosa Nazareit a ḃí ag gaḃáil an
38 treó. Agus do liúiġ sé agus duḃairt sé: A Íosa,
39 a Ṁic Dáiḃid, déin trócaire orm. Agus na daoine
a ḃí ag gaḃáil ṫairis ḃíodar ag bagairt air éisteaċt,
aċ is aṁlaiḋ do liúiġ sé níba ṁó, A Ṁic Dáiḃid, déin
40 trócaire orm. Agus do stad Íosa agus duḃairt
sé é taḃairt ċuige. Agus nuair a ḃí sé ag teaċt
'n-a ċóṁgar ċuir sé an ċeist ċuige agus duḃairt sé:
41 Cad ba ṁaiṫ leat mé déanaṁ duit? Agus duḃ-
42 airt sé: Go ḃfeicfinn, a Ṫiġearna. Agus duḃairt
Íosa leis: Féaċ suas; do ṡlánuiġ do ċreideaṁ tu.
43 Agus fuair sé a raḃarc láiṫreaċ, agus do lean sé
eisean ag molaḋ Dé; agus nuair a ċonaic na daoine
go léir an níḋ sin ṫugadar molaḋ do Ḋia.

[1] Maiṫ. xx. 17; Marc. x. 32. [2] Maiṫ xx 29; Marc. x 46

CAIBIDIOL XIX.

Críost dá ġlacaḋ ag Sacaeus 'n-a ṫiġ. Parabal na bpúnt. Críost ar muin an asail. É ag ġol os cionn Ierúsalem.

Agus ċuaiḋ sé isteaċ i n-Ieriċó agus ḃí sé ag 1
siuḃal tríd an gcaṫair. Agus féaċ, ḃí fear ann agus 2
Sacaeus ab ainm dó, agus ḃí sé i n'uaċtarán ar na
puiblioċánaiġ, agus duine saiḋḃir ab eaḋ é. Agus 3
ḃí sé a d'iarraiḋ Íosa d'ḟeisgint, eadon, Cé'r ḃ'é, agus
do ṫeip sé air mar ġeall ar an sluaġ, mar pirín íseal
ab eaḋ é. Agus do riṫ sé rómpa amaċ, agus ċuaiḋ 4
sé suas i gcrann sícamóir i dtreó go ḃfeicfeaḋ sé é,
mar ḃí sé ċun gaḃáil an tslíġ sin. Agus nuair a 5
ṫáinig Íosa ċun na h-áite d'ḟéaċ sé suas agus ċonaic
sé é, agus duḃairt sé leis: A Ṡacaeuis, brostuiġ
agus tar anuas, mar is ad' ṫiġ-se a ċaiṫfead-sa
stad indiu. Agus do ḃrostuiġ seisean anuas, agus 6
do ġlac sé é go h-áṫasaċ. Agus nuair a ċonaic na 7
daoine go léir an níḋ sin ḃíodar ag ceisneaṁ, agus
deiridís gur ag triall ar ḋuine ṗeacaṁail a ċuaiḋ sé
ar aoiḋeaċt. Agus do ṡeasaiṁ Sacaeus agus duḃ- 8
airt sé leis an dTiġearna: Féaċ, a Ṫiġearna, tá
leaṫ mo ċoda agam 'á ṫaḃairt do sna daoine boċta;
agus má ḋeinear éagcóir ar aoinne tá leóirġníoṁ
agam 'á ḋéanaṁ leis fó ċeaṫair. Agus duḃairt Íosa 9
leis: Tá slánú fáġalta indiu ag an dtiġ seo de ḃríġ
gur de ċlainn Ábrahaim é, leis. [1] Óir is ċun a raiḃ 10
caillte do ċuardaċ agus do ṡlánú a ṫáinig Mac an
Duine.

Agus iadsan ag éisteaċt leis na neiṫiḃ sin do ċuir 11
sé leó agus do laḃair sé soluíd, mar ḃí sé ag teaċt
i ngar do Ierúsalem, agus ṁeasadar-san go dtais-
beánfaí ríġeaċt Dé láiṫreaċ.

Duḃairt sé, d'á ḃríġ sin: [2] D'imṫiġ duine uasal 12
áiriṫe go dúṫaiġ iasaċta ċun ríġeaċta ġaḃáil dó
féin agus teaċt tar n-ais. Agus ġlaoiḋ se ċuige 13
deiċniúḃar seirḃíseaċ leis, agus ṫug sé dóiḃ deiċ
bpúint, agus duḃairt sé leó, Bíḋiḋ ag déanaṁ cean-

[1] Mait. xviii. 12 [2] Mait. xxv. 14.

14 naiḋeaċta go dtagad.* Aċ ḃí fuaṫ agá ḋaoine ḋó,
agus do ċuireadar teaċtaireaċt 'n-a ḋiaiḋ 'gá ráḋ:
15 Ní h-áil linn é seo ḃeiṫ 'n-a rí orainn. Aċ do ṫárla
go ḃfuair sé an ríġeaċt agus go dtáinig sé tar n-ais,
agus d'órduiġ sé na seirḃísiġ gur ṫug sé an t-air-
gead dóiḃ do ġlaoḋaċ ċuige go mbeaḋ 'fios aige an
mór a ḋein gaċ aoinne acu leis an gceannaiḋeaċt.
16 Ṫáinig an ċéad duine agus duḃairt sé, A rí, ḋein do
17 ṗúnt deiċ bpúint. Agus duḃairt sé leis, Is maiṫ
é sin, a ṡeirḃísiġ ṁaiṫ; ó ḃís dílis sa ḃeagán beiḋ
18 cóṁaċt agat ar deiċ mbailtiḃ. Agus ṫainig an tarna
duine agus duḃairt sé, A rí, ḋein do ṗúnt cúig púint.
19 Agus duḃairt sé leis sin, Agus tusa, bí-se os cionn
20 cúig mbailte, Agus ṫáinig fear eile agus duḃairt
sé, A rí, siné do ṗúnt agat. Ḃí sé fillte i n-éadaċ
21 agam. Óir ḃí eagal agam róṁat, mar is duine
cruaiḋ tu. Tógann tú an rud nár ċuiris síos, agus
22 baineann tú an fóġṁar nár ċuiris. Agus duḃairt
sé leis, As do ḃéal féin a ḃeirim breiṫ ort, a ḋroċ-
ṡeirḃísiġ. Ḃí 'fios agat gur duine cruaiḋ mé, go
dtógaim an rud nár ċuireas síos, agus go mbainim
23 an fóġṁar nár ċuireas; Agus cad 'n-a ṫaoḃ nár
ċuiris mo ċuid airgid sa ḃanc, i dtreó, nuair a ṫioc-
24 fainn go n-éileóċainn é féin agus an t-úncamus? Agus
duḃairt sé leis an muintir a ḃí láiṫreaċ, Tógaiḋ
uaiḋ an púnt agus tugaiḋ é do'n ḟear go ḃfuil na
25 deiċ bpúint aige. Agus duḃradar, A rí, táid deiċ
26 bpúint aige. Deirim-se liḃ-se, áṁṫaċ, an t-é go
ḃfuil aige taḃarfar dó, agus beiḋ flúirse aige;
agus an t-é ná fuil aige, tógfar uaiḋ an rud atá
27 aige. Aċ na h-eascáirde seo nár ḃ'áil leó mise
ḃeiṫ am' rí orṫa, tugtar anso iad agus curtar ċun
báis os mo ċóṁair iad.

28 Agus nuair a ḃí an méid sin ráiḋte aige, ċuaiḋ sé
ar aġaiḋ ag dul suas go h-Ierúsalem.

29 Agus do ṫárla, nuair a ḃí sé ag teaċt i ngar do

* Ver. 13. "Ṫug sé dóiḃ deiċ bpúint."—An níḋ ar a dtugtar púnt anso is mná a tugtí an uair sin air, nú, sa Laidin mina, agus dob ionan é agus trí púint leaṫ-ċoróinn, d' airgead na h-aimsire seo

Ḃetṗagé i mḂetánia, láiṁ leis an sliaḃ ar a dtugtar
Olibet, gur ċuir sé uaiḋ beirt d'á ḋeisgiobuil, Agus 30
go nduḃairt sé leó: Téiġiḋ isteaċ sa ḃaile atá ar ḃur
n-aġaiḋ anonn; agus nuair a raġaiḋ siḃ isteaċ ann
ġeoḃaiḋ siḃ ceangailte ann searraċ asail nár ṡuiḋ
aon duine riaṁ fós air; sgaoiliḋ é agus tugaiḋ ċúġam
é. Agus má ḟiafraiġeann aoinne ḋiḃ, Cad ċuige 31
ḋaoiḃ é sgaoileaḋ? abraiḋ leis mar seo: Mar teas-
duiġeann sé ó'n dTiġearna. Agus d'imtiġ na teaċ- 32
tairí, agus fuaradar, mar a duḃairt sé, an searraċ
'n-a ṡeasaṁ. Agus nuair a ḃíodar 'ġá sgaoileaḋ 33
duḃairt an ṁuintir n-ar leó é: Cad ċuige ḋaoiḃ
ḃeiṫ ag sgaoileaḋ an tsearraiġ? Agus duḃradar- 34
san: Mar teasduiġeann sé ó'n dTiġearna. Agus 35
ṫugadar ag triall ar Íosa é, agus do leaṫadar a
mbrait ar an searraċ agus ċuireadar Íosa ar a ṁuin.
Agus ag gluaiseaċt dó ḃíodar ag leaṫaḋ a mbrat 36
amaċ ar an slíġ. Agus nuair a ḃí sé ag teaċt i ngar 37
d'Ḟánaiḋ Olibeit, ṫusnuiġ na deisgiobuil go léir
ar Ḋia do ṁolaḋ le gáirdeaċas, do ġuṫ árd, mar
ġeall ar na mírḃúiltí móra go léir a ċonacadar.
Agus deiridís: Molaḋ leis an t-é atá ag teaċt 'n-a rí 38
i n-ainim an Tiġearna; síoṫċáin ar neaṁ agus glóire
insna flaṫais. Agus ḃí cuid de sna Fairisínig sa 39
tsluaġ agus duḃradar leis: A Ṁáiġistir, cuir
smaċt ar do ḋeisgiobuil. Agus duḃairt sé leó: 40
Deirim liḃ, má éistid siad san, go liúġfaid na cloċa
amaċ.

Agus nuair a ṫáinig sé i gcóṁgar agus ċonaic sé 41
an ċaṫair do ġoil sé ar a son, agus duḃairt sé: Agus 42
dá mbeaḋ 'fios agat-sa, sa lá so féin atá agat, na
neiṫe atá ċun síoṫċána duit; táid siad, áṁṫaċ, i
bfolaċ ó d'ṡúiliḃ. Óir tiocfaid na laeṫanta ionat 43
agus cuirfid do naṁaid claiḋe mór-tímpal ort, agus
dúnfaid siad isteaċ tu agus déanfaid siad cuṁ-
angaraċ ort ó'n uile ṫaoḃ. Agus déanfaid siad tu 44
ṫreasgairt ar an dtalaṁ, tu féin agus do ċlann atá
ionat, agus ní ḟágfaid siad cloċ ar muin cloiċe ionat,
toisg nár aiṫniġis an t-am 'n-a dtáinig Dia ċúġat.

Agus ċuaiḋ sé isteaċ sa teampul, agus ċrom sé 45
ar an muintir a ḃí ag díol agus ag ceannaċ ann do

46 ḋíbirt amaċ as. 'Gá ráḋ leó: Tá sgríoḃṫa: [1] Tiġ
cun úrnuiġṫe iseaḋ mo ṫiġ-se: Aċ tá cuinigéar biṫ-
eaṁnaċ ḋéanta agaiḃ-se ḋe.

47 Agus ḃí sé ag teagasg sa teampul gaċ lá. Agus
ḃí uaċtaráin na sagart agus na Sgríḃneóirí agus na
48 h-uaisle á ḋ'iarraiḋ é ċur ċun báis, Agus níor
ḃ' ḟéidir leó cuiṁneaṁ ar cad a ḋéanfaidís, mar ḃí
na daoine go léir ar tinnol ag éisteaċt leis.

CAIBIDIOL XX.

Parabal an luċt saoṫruiġṫe. I dtaoḃ cánaċ a ḋíol le Caesar. Agus i dtaoḃ aiseiriġe na marḃ.

1 Agus do ṫárla, lá de sna laeṫantaiḃ sin, agus é
ag teagasg na ndaoine sa teampul agus ag craoḃ-
sgaoileaḋ an tsoisgéil, go dtáinig uaċtaráin na
2 sagart agus na Sgríḃneóirí agus na seanóirí, Agus
go ndubradar leis: Innis dúinn cad é an t-úġdarás
atá agat ċun na neiṫe seo ḋéanaṁ? agus cé tug
3 duit an t-úġdarás san? Agus dubairt Íosa leó
'gá ḃfreagraḋ: Fiafróċad-sa, leis, díḃ-se aon ḟocal
4 aṁáin. Tugaiḋ freagra orm: An baisteaḋ a ḋein
5 Eóin, ar ḃ' ó neaṁ é nó ó ḋaoine? Agus ḃíodar ag
maċtnaṁ 'n-a n-aigne, agus dubradar leó féin: Má
deirimíd gur ḃ'ó neaṁ é ḋéarfaiḋ sé: Cad 'n-a
6 ṫaoḃ nár ċreideaḃair é, má seaḋ? Agus má deir-
imíd gur ḃ' ó ḋaoine é geoḃaid na daoine go léir do
ċloċaiḃ ionainn, óir is deiṁin leó gur fáiḋ Eóin.
7 Agus d'ḟreagradar ná raiḃ fios acu cár ḃ' as é.
8 Agus dubairt Íosa leó: Ní lúġa 'ná mar a neósfad-
sa ḋaoiḃ-se cad é an t-úġdarás atá agam ċun na
neiṫe seo ḋéanaṁ.
9 Agus ċrom sé ar an soluíd seo do labairt leis na
daoine: [2] Do ḋein duine fíonġort agus ċuir sé é
ċun luċt saoṫruiġṫe, agus ḃí sé féin i ndúṫaiġ ias-

[1] Isáias lvi 7; Iorem. vii. 11. [2] Isáias v. 1; Ierem. ii. 21.

acta ar feaḋ abfad. Agus nuair ṫáinig an t-am ċuir 10
sé seirbíseaċ leis ag triall ar an luċt saoṫruiġṫe
a d'iarraiḋ toraḋ an ḟíonġuirt. Agus do ġabadar
air, agus ċuireadar uaṫa folaṁ é. Agus ċuir sé 11
seirbíseaċ eile ċúċa. Ġabadar air sin, leis, agus
ṫugadar tarcuisne dó, agus ċuireadar uaṫa folaṁ
é. Agus ċuir sé ċúċa an triṁaḋ duine. Do ċréaċt- 12
nuiġdar é sin, agus ċaiṫeadar amaċ é. Ansan 13
dubairt tiġearna an ḟíonġuirt: Cad a déanfad?
Cuirfead ċúċa mo ṁac dílis féin; b'ḟéidir nuair a
ċífid siad é sin go mbeiḋ urraim acu dó. Aċ nuair 14
a ċonaic an luċt saoṫruiġṫe é deineadar maċtnaṁ,
agus dubradar: Sidé an t-oiġre; marbuiġmís é
i dtreó go mbeiḋ an oiġreaċt againn. Agus ċaiṫ- 15
eadar amaċ as an bfíonġort é, agus ṁarbuiġeadar
é. Cad a déanfaiḋ tiġearna an ḟíonġuirt leó san?
Tiocfaiḋ sé agus déanfaiḋ sé íde ar an luċt saoṫ- 16
ruiġṫe sin, agus tabarfaiḋ sé an fíonġort do
daoinib eile. Agus nuair airiġeadar-san an focal
dubradar: Nár leigiḋ Dia san! Agus d'ḟéaċ sé 17
orṫa agus dubairt sé: Má sead cad é seo atá
scríobṫa: [1] An ċloċ a ċaiṫ na saoir uaṫa tá sí 'n-a
cloiċ ċinn ċúinne. An t-é a ṫuitfiḋ ar an gcloiċ sin, 18
basċfar é; aċ an t-é go dtuitfiḋ sí air, meilfiḋ sí é.
Agus bí uaċtaráin na sagart agus na Sgríbneóirí 19
a d'iarraiḋ a láṁ do ċur air láiṫreaċ, aċ bí eagla
na ndaoine orṫa; óir bí fios acu gur ċúċa féin an
tsoluiḋ a labair sé.

Agus bíodar ag faire, agus ċuireadar ċuige luċt 20
fill do leigfeaḋ orṫa gur daoine macánta iad, ċun
buntáiste breit air 'n-a ċaint, i dtreó go ndéan-
faidís é ṫabairt suas do ċóṁaċt agus d'úġdarás an
ġoibearnóra. Agus ċuireadar ceist ċuige agus dub- 21
radar: A Ṁáiġistir, is eól dúinn go labrann tú
agus go múineann tú do réir na firinne, agus ná
fuil beann agat ar pearsain, aċ an tslíġ ċun Dé do
múineaḋ go fíor; An dleaġṫaċ dúinn cíos do díol 22
le Caesar, nó gan a díol? Agus mar ċonaic sé an 23
feall a bí ionta, dubairt sé leó: Cad ċuige daoib

[1] Salm cxvii 22; Isáias xxviii .6; Gníoṁ iv. 11.

24 ḃeiṫ a'm ḃraṫ? Taisbeánaiḋ pingin dom. Cé leis
an íoṁáiġ agus an sgríḃinn atá uirṫi? D'ḟreag-
25 radar agus duḃradar: Le Caesar. Agus duḃairt
sé leó: [1] Má seaḋ tugaiḋ do Ċaesar na neiṫe is le
26 Caesar agus tugaiḋ do Ḋia na neiṫe is le Dia. Agus
níor ḟéadadar loċt ḟáġail ar a ċaint i láṫair na
ndaoine; agus le h-iongna, mar ġeall ar an
bḟreagra, d'éisteadar.
27 Agus táinig cuid de sna Sadducíneaċaiḃ, daoine
a ṡéanann aiseirġe na colna, agus ċuireadar ceist
28 ċuige Agus duḃradar: A Ṁáiġistir, do sgríoḃ Maois
dúinn, [2] Má ġeiḃeann driṫáir duine bás agus bean
pósta aige, agus gan clann aige, go nglacfaḋ a
driṫáir an ḃean agus go dtógfaḋ sé sliocṫ d'á
29 driṫáir Ḃí mórḟeisear driṫár ann, agus do pós
an céad duine acu bean, agus fuair sé bás gan
30 sliocṫ. Do ṫóg an tarna duine acu an ḃean, agus
31 fuair sé sin bás, leis, gan sliocṫ. Do ṫóg an tríṁaḋ
duine í. Agus mar sin do'n ṁórḟeisear go léir,
32 agus níor ḟágadar sliocṫ, agus fuaradar bás. 'N-a
33 ndiaiḋ go léir fuair an ḃean bás. Sa n-aiseirġe,
áṁṫaċ, cé'cu ḋíoḃ go mbeiḋ sí 'n-a mnaoi aige? óir
34 ḃí sí 'n-a mnaoi ag an mórḟeisear. Agus duḃairt
Íosa leó: Pósaid agus tugtar le pósaḋ clann an
35 tsaoġail seo. Aċ an ṁuintir go ḃfeicfar gur fiú
iad an saoġal úd a taḃairt dóiḃ agus an aiseirġe ó-s
na mairḃ, ní pósfar iad agus ní ġlacfaid siad mná.
36 Óir ní ḟéadfaid siad bás d'ḟáġail a tuille; óir beid
siad ar aon dul leis na h-aingil agus 'n-a gclainn ag
Dia, mar isiad clann na h-aiseirġe iad.
37 Aċ taisbeánann Maois féin, ag an dtor, go
n-eireóċaiḋ na mairḃ, mar a dtugann sé ar an dTiġ-
earna [3] Dia Ábrahaim agus Dia Isaaic agus Dia
38 Iácóib. Ní do ḋaoine atá marḃ is Dia é áṁṫaċ, aċ
39 do ḋaoine atá beó; óir is beó ḋó iad go léir. Agus
d'ḟreagair cuid de sna Sgríḃneóiríḃ é agus duḃ-
40 radar: A Ṁáiġistir, is maiṫ aduḃrais é. Agus as
san amaċ níor leóṁaiġ aoinne acu aon ċeist do
ċur ċuige.

[1] Róṁ. xiii. 7. [2] Deut. xxv 5. [3] Exod iii 6.

Agus duḃairt sé leó : Conus adeirid siad Críost 41
a ḃeiṫ 'n-a ṁac ag Dáiḃid, Agus go ndeir Dáiḃid 42
féin, i leaḃar na Salm, [1] Duḃairt an Tiġearna le
m' Ṫiġearna : Suiḋ ar mo ḋeis, go gcuiread do 43
naṁaid mar ṫaca fé d'ċosaiḃ. Tugann Dáiḃid a 44
Ṫiġearna air ; agus conus atá sé 'n-a ṁac aige ?
Ansan duḃairt sé le n-a ḋeisgiobulaiḃ agus na 45
daoine go léir ag éisteaċt leis : Seaċnaiḋ na Sgríḃ- 46
neóirí. Is maiṫ leó siuḃal i róḃaiḃ fada, agus
daoine ḃeiṫ ag fáiltiú ḋóiḃ ar an margaḋ, agus na
suiḋċáin uaċtaraċa d'ḟaġáil ins na sinagógaiḃ, agus
na h-ineada uaċtaraċa ag na féastaiḃ. Sloigid 47
siad tiġṫe na mbaintreaċ, 'ġá leigint orṫa úrnuiġṫe
fada do ráḋ. Isiad a ġeoḃaiḋ an daor-ḃreiṫ is
troime.

CAIBIDIOL XXI.

Cianóg na baintriġe. Na cóṁarṫaí a tiocfaḋ roim íde Ierúsalem, agus roim ḋeire an tsaoġail.

Agus ḃí sé ag féaċaint ar na daoine a ḃí saiḋḃir 1
agus iad ag cur a dtaḃartas isteaċ sa ċiste. Agus 2
ċonaic sé baintreaċ ḃoċt ag teaċt, agus ċuir sí dá
ċianóig isteaċ ann. Agus duḃairt sé : Go deiṁin 3
adeirim liḃ, do ċuir an ḃaintreaċ ḃoċt san níos mó
isteaċ 'ná mar a ċuir an ċuid eile go léir. Óir is 4
d'á n-iomarca a ċuireadar san go léir rud isteaċ
i dtaḃartas Dé, aċ is d'á h-uireasba a ċuir sí seo
isteaċ rud, a raiḃ an saoġal aici.

Agus ḃí daoine éigin 'á ráḋ, i dtaoḃ an teampail, 5
gur ḃ' áluinn na cloċa a ḃí ann agus na tíoḋlaicí, agus
duḃairt sé : Na neiṫe sin a ċíonn siḃ, tiocfaiḋ na 6
laeṫanta agus ní fágfar cloċ ar muin cloiċe ḋíoḃ
gan raoḃaḋ. Agus ċeistiġeadar é agus duḃradar : 7
A Ṁáiġistir, caṫain a ḃeiḋ san aṁlaiḋ, agus cad é
an cóṁarṫa a ḃeiḋ ar na neiṫe sin a ḃeiṫ ag teaċt ?

[1] Salm cix. 1.

8 Agus duḃairt sé: Seaċnaiḋ agus ná mealltar siḃ;
óir tiocfaiḋ a lán am' ainim-se agus déarfaid siad:
Is mise é, agus tá an t-am i bfogus: aċ ná leanaiḋ
iad.
9 Agus nuair a ḋ'aireoċaiḋ siḃ catana agus cais-
mearta ná bíoḋ sgannraḋ oraiḃ, óir ní foláir na
neiṫe sin a ṫeaċt ar dtúis, aċ ní deire láiṫreaċ é
10 fós. Ansan duḃairt sé leó: Eireoċaiḋ cine i
n-aġaiḋ cine agus ríġeaċt i n-aġaiḋ ríġeaċta,
11 Agus beiḋ luascaċa móra talṁan i n-a lán áit-
eana, agus pláiġeana, agus gorta, agus neiṫe sgann-
raṁla ó'n spéir, agus cómarṫaí móra.
12 Aċ roim ṫeaċt do sna neiṫiḃ sin go léir cuirfid
siad a láṁa oraiḃ-se agus cráḋfaid siad siḃ, ag búr
mbreiṫ i láṫair na sinagóg, agus insna prísúnaiḃ;
ag búr dtarang i láṫair ríġte agus i láṫair uaċt-
13 arán, mar ġeall ar m'ainim-se. Beiḋ san i n-ḟiaḋ-
14 nuise ḋaoiḃ-se, áṁṫaċ. Ceapaiḋ i mbúr n-aigne,
d'á ḃríġ sin, gan maċtnaṁ a ḋéanaiṁ roim ré ar conus
15 a ḟreagróċaiḋ siḃ, Óir taḃarfad-sa ḋaoiḃ béal agus
eagna ná féadfaid búr naṁaid go léir cur 'n-a gcoinn-
16 iḃ 'ná labairt 'n-a gcoinniḃ. Agus taḃarfaid búr
n-aiṫreaċa agus búr máiṫreaċa suas d'búr naṁaid
siḃ, agus búr ndrioṫáraċa, agus búr ngaolta, agus
17 cuirfid siad cuid agaiḃ ċun báis. Agus beiḋ fuaṫ
18 ag gaċ aoinne ḋaoiḃ mar ġeall ar m'ainim-se. Aċ
19 ruibe de ġruaig búr gcinn ní raġaiḋ amú. I mbúr
bfoiḋne a coimeádfaiḋ siḃ búr n-anamnaċa.
20 [1] Aċ nuair a ċifiḋ siḃ Ierúsalem d'á timpalaḋ le
sluaġ bíoḋ ḟios agaiḃ an uair sin a h-íḋiú beiṫ buailte
21 liḃ. Ansan na daoine atá i n-Iudaéa teiṫidís ċun
na gcnoc, agus na daoine atá 'n-a lár imṫiġdís amaċ,
agus na daoine insna tuaiṫiḃ ná téidís isteaċ inti;
22 Óir is laeṫanta díbeirge na laeṫanta san, agus cóṁ-
23 líonfar gaċ a bfuil sgríobta. Is léanṁar, áṁṫaċ,
do luċt clainne d'iompar agus do luċt banaltranais
insna laeṫanta san, óir beiḋ guais ana-ḋian ar an
24 ndúṫaiġ, agus fearg ċun na ndaoine seo. Agus
tuitfid siad le béal an ċlaiḋiṁ, agus béarfar

[1] Dan. ix. 27.

i mbraiġdineas iad ar fuid na ngeinte go léir, agus
beiḋ Ierusalem treasgarṫa fé ċosaiḃ na ngeinte, go
dtí go gcómlíonfar tréiṁseaċa na ngeinte.
[1] Agus beiḋ cóṁarṫaí sa ġréin agus sa rae agus 25
ins na réiltiḃ; agus brúḋ na ngeinte ins na tíor-
ṫaiḃ, tré mearḃall foṫraim na mara agus na dtonn.
Daoine d'á ḃfeóċaḋ le sgannraḋ, ag cuiṁneaṁ ar 26
cad a ḃeiḋ le teaċt ar an ndoṁan go léir, mar beiḋ
cóṁaċta na ḃflaṫas d'á suaṫaḋ. Agus an uair sin 27
ċífid siad Mac an Duine ag teaċt i sgamal le mór-
ċóṁaċt agus le gradam. Nuair a ḃeiḋ na neiṫe seo 28
ag tusnú, áṁṫaċ, déiniḋ-se féaċaint suas agus ḃúr
gcinn do ṫógáilt, mar tá ḃúr ḃfuasgailt buailte
liḃ. Agus do laḃair sé soluíd leó: Ċíonn siḃ an 29
crann fíge agus na crainn go léir; Nuair a ḃíonn a 30
dtoraḋ acu d'á ċur amaċ is eól daoiḃ an saṁra ḃeiṫ
buailte liḃ. Mar sin daoiḃ-se; nuair a ċífiḋ siḃ na 31
neiṫe seo ag teaċt bíoḋ 'ḟios agaiḃ ríġeaċt Dé ḃeiṫ
buailte liḃ. Abraim liḃ go deiṁin ná beiḋ an 32
tslioċt so imṫiġṫe go gcóṁlíonfar na neiṫe seo go
léir. Raġaiḋ neaṁ agus talaṁ ar neaṁníḋ, aċ ní 33
raġaiḋ mo ḃréiṫre-se ar neaṁníḋ.
Aċ tugaiḋ aire daoiḃ féin sara raġaḋ ḃúr gcroiḋṫe 34
i ndúire le craos agus le meisge agus le cúram
an tsaoġail seo, agus go dtiocfaḋ an lá úd go
h-obann oraiḃ. Óir tiocfaiḋ sé ar nós gaiste ar 35
na daoine go léir atá suiḋte ar uaċtar an doṁain
uile. Déiniḋ faire, d'á ḃríġ sin, ag déanaṁ úr- 36
nuiġṫe coitċianta, ionus gur ḃfiú siḃ dul ó sna
neiṫe sin go léir atá le teaċt, agus seasaṁ i láṫair
Ṁic an Duine.
Agus bíoḋ sé ag teagasg sa teampul gaċ lá; 37
agus d'imṫiġeaḋ sé amaċ agus ṫugaḋ sé an oiḋċe
ar an sliaḃ ar a dtugtar Oliḃet. Agus ṫagaḋ na 38
daoine go léir go moċ ar maidin isteaċ sa teampul
ċun ḃeiṫ ag éisteaċt leis.

[1] Isáias xiii. 19; Ezech. xxxiii. 7; Ióel ii. 10, 31; iii. 7.

CAIBIDIOL XXII.

Feall Iúdáis. An suipéar deireanaċ. An ċéad ċuid de ṫuairisg na Páise.

1 Agus ḃí féile an aráin gan giost i n-aċmaireaċt,
2 ar a dtugtar an Ċáisg. Agus ḃí uaċtaráin na sagart
agus na Sgríḃneóirí ag cuiṁneaṁ ar conus a ṫioc-
faidís ar Íosa ċur ċun báis; aċ ḃí eagla na ndaoine
3 orṫa. Aċ do ċuaiḋ Sátan isteaċ i n-Iúdás, ar a
4 dtugtí Isgariót, duine de'n dáréag. Agus d'imṫiġ
sé agus do laḃair sé le h-uaċtaráin na sagart agus
leis na giúistísíḃ, ar conus a ḋéanfaḋ sé é ṫaḃairt
5 suas dóiḃ. Agus ḃí áṫas orṫa, agus ḋeineadar
6 margaḋ leis go dtaḃarfaidís airgead dó. Agus
ḋein sé an margaḋ leó, agus ḃí sé ag faire go
ḃfaġaḋ sé caoi ar é ṫaḃairt suas dóiḃ nuair ná beaḋ na
daoine ann.

7 Agus ṫáinig lá an aráin gan giost, nuair ba ċeart
8 an t-uan cásga do ṁarḃú. Agus ċuir sé uaiḋ
Peadar agus Eóin, agus duḃairt sé leó: Téiġiḋ
9 agus ollaṁuiġiḋ an ċáisg dúinn go n-iṫeam é. Agus
duḃradar-san: Canad is toil leat go n-ollaṁóċ-
10 aimís é? Agus duḃairt sé leó: Féaċ, nuair a
raġaiḋ siḃ isteaċ sa ċaṫair, buailfiḋ duine umaiḃ
agus árṫaċ uisge aige d'á iompar; leanaiḋ é go dtí
11 an tiġ go raġaiḋ sé isteaċ ann; Agus abraiḋ le fear
an tiġe sin, Deir an Máiġistir leat: Cá ḃfuil an
seómra biḋ go n-iteaḋ an ċáisg i ḃfoċair mo
12 ḋeisgiobul? Agus taisbeánfaiḋ sé daoiḃ seómra
mór agus é curṫa i dtreó, agus deiniḋ an t-ollaṁú
13 ansan. Agus d'imṫiġeadar agus fuaradar gaċ níḋ mar
a duḃairt sé leó agus d' ollaṁuiġeadar an ċáisg.
14 Agus nuair a ṫáinig an t-am do ṡuiḋ sé, agus an
15 dáréag Aspol i n-a ḟoċair; Agus duḃairt sé leó:
Ba ṁór é mo ṁian an ċáisg seo d'iṫe 'nḃur ḃfoċair
16 roiṁ ḟulang dom; Óir deirim liḃ ná h-iosfaḋ é
17 feasda go dtí go gcóiṁlíonfar é i ríġeaċt Dé. Agus
tóg sé an ċailís agus do ġaiḃ sé buiḋeaċas agus

duḃairt: Glacaiḋ agus rainniḋ eadraiḃ; Óir deirim 18
liḃ ná h-ólfad de ṫoraḋ na fíneaṁna go dtagaiḋ
ríġeaċt Dé. [1] Agus ṫóg sé arán agus ġaiḃ sé buiḋ- 19
ċas agus do ḃris sé é agus ṫug sé ḋóiḃ é agus
duḃairt sé: 'Sé mo ċorp é seo, a ṫugtar ar ḃúr son;
déiniḋ an níḋ seo mar ċuiṁneaṁ orm.* Agus mar 20
an gcéadna an ċailís, tar éis suipéir, agus duḃairt
sé: An ċailís í seo an tiomna nua am' ċuid fola, a
doirtfar ar ḃúr son.

Aċ féaċ, tá láṁ an t-é a ḋíolfaiḋ mé ar an mbórd 21
am' ṫeannta. Is fíor go ḃfuil Mac an Duine ag 22
imṫeaċt, [2] fé mar atá ceapaiṫe, aċ is léanṁar do'n
t-é sin tré n-a mbraṫfar é. Agus ċromadar-san ar 23
a ḟiafraiġe eatarṫa féin cé'cu ḋíoḃ a ḃí ċun san do
ḋéanaṁ.

Agus ḃí tnúṫ eatarṫa, leis, féaċaint cé'cu ḋíoḃ 24
ba ċuiḃe ḃeiṫ i n-uaċtar. Agus duḃairt sé leó: 25
Gaḃaid ríġṫe na ngeinte forláṁas orṫa, agus tugtar
daoine foġanta ar na daoine go mbíonn cóṁaċt acu.
Ní mar sin daoiḃ-se áṁṫaċ; aċ an t-é is mó oraiḃ 26
bíoḋ sé mar an t-é is óige, agus an fear cinn riain
i n'ḟear frioṫálṁa. Óir cé'cu is mó, an t-é atá 'n-a 27
ṡuiḋe nó an t-é atá ag frioṫálaṁ? Nác é an t-é
atá 'n-a ṡuiḋe? Aċ táim-se i nḃúr measg ar nós
an t-é a ḋeineann frioṫálaṁ. Agus is siḃ-se do 28
lean am' ḟoċair-se am' ċaṫaiḃ. Agus tugaim-se 29
ḋaoiḃ-se ríġeaċt, fé mar a ṫug m'Aṫair ḋóṁ-sa;
Siḃ a ḃeiṫ ag iṫe agus ag ól ar mo ḃórd, am' ríġeaċt, 30
agus i nḃúr suiḋe ar ċaṫaoireaċaiḃ ríoga ag taḃairt
breiṫe ar ḋá ṫreiḃ déag Israéil.

[1] I Cor. xi. 24.   [2] Salm xl. 9.

* Ver. 19. "Deiniḋ an níḋ seo mar ċuiṁneaṁ orm."—Tá an íoḃairt sin agus an t-sácramint sin le leanṁaint sa n-Eaglais go dtí deire an tsaoġail, ċun báis Ċríost do ṫaisbeáint os árd go dtí go dtiocfiḋ sé. Aċ ní ċuireann an commemoratio san, nú an cuiṁneaṁ san, i n-aon ċor, i gcoinniḃ fola agus feóla ár Slánuiġṫeóra a ḃeiṫ láiṫreaċ go fírinneaċ, fé ġné an aráin agus an ḟíona so a ċuireann i n-úil a ḃás. A ṁalairt is fíor, óir is le n-a órdú féin a deintear an cuiṁneaṁ san agus an commemoratio san ar a ḃás, nuair offráltar i n-íoḃairt agus nuair a glactar, sa tsácramint, a ċorp naoṁṫa féin agus a ċuid fola naoṁṫa féin, le n-ar ḟuasgail sé sinn.

31 Agus duḃairt an Tiġearna: A Ṡímóin, a Ṡímóin,
féaċ, tá Sátan ar ḃúr dtí ċun siḃ a ċriaṫraḋ mar a
32 déanfaí cruiṫneaċt do ċriaṫraḋ; Aċ do ḋeinear-
sa guiḋe ar do ṡon ionus ná caillfeaḋ ar do ċreid-
eaṁ. Agus ar ball, nuair a ċasfair, neartuiġ do
33 ḃráiṫre. Agus duḃairt seisean leis: A Ṫiġearna,
táim ollaṁ ar ḋul leat-sa ċun príosúin agus ċun
34 báis. Aċ duḃairt seisean: Deirim leat, a Ṗeadair,
ná glaoiḋfiḋ an coileaċ indiu go séanair-se trí
h-uaire aon aiṫne ḃeiṫ agat orm. Agus duḃairt sé
leó:
35 [1] Nuair a ċuireas uaim siḃ gan sparán gan mála
36 gan ḃróga, an raiḃ aon níḋ i n-easnaṁ oraiḃ? Agus
duḃradar: Ní raiḃ. Agus duḃairt sé leó: Aċ anois,
an t-é 'go ḃfuil sparán aige beireaḋ sé leis é; agus
mar an gcéadna mála, agus an t-é ná fuil, díolaḋ
37 sé a ḃrat agus ceannuiġeaḋ sé claiḋeaṁ. Óir
deirim liḃ náċ foláir an méid seo fós atá sgríoḃta
do ċóṁlíonaḋ ionam-sa: [2] Agus do luaḋaḋ é le
coirpṫeaċaiḃ: óir, na neiṫe a ḃaineann liom, tá
38 deire leó. Agus duḃradar-san leis: Féaċ, a
Ṫiġearna, dá ċlaiḋeaṁ anso. Agus duḃairt sé
leó: Ní beag san.

39 Agus ċuaiḋ sé amaċ, agus ċuaiḋ sé, mar ba ġnáṫ,
go Cnoc na n-Ola-ċrann. Agus do lean a ḋeisgiobuil
40 é. Agus nuair a ṫáinig sé ċun na h-áite duḃairt sé
leó: Deiniḋ úrnuiġṫe sar a dtuitfeaḋ siḃ i gcaṫaiḃ
41 [3] Agus d'imṫiġ sé féin uaṫa tímpal faid urċair
42 cloiċe, agus ṫáinig sé ar a ġlúinib ag guiḋe, Agus
duḃairt sé: A Aṫair, má's toil leat é, beir uaim an
ċailís seo: aċ ċeana, ná deintear mo ṫoil-se aċ dein-
43 tear do ṫoil-se. Agus do taisbeánaḋ ḋó aingeal
ó neaṁ ag cur misniġ air. Agus ḃí sé i n-anaiṫe ḋian
44 agus ag guiḋe go cruaiḋ. Agus ḃí allus air a ḃí 'n-a
45 ḃraonaċaiḃ fola ag tuitim ċun tailiṁ. Agus nuair
a ḋ'eiriġ sé ó'n nguiḋe agus ṫáinig sé ċun a ḋeis-
46 giobul fuair sé iad 'n-a gcodla trí ḃrón. Agus
duḃairt sé leó: Cad ċuige daoiḃ ḃeiṫ i nḃúr gcodla?

[1] Maic. x. 9 [2] Isáias liii. 12. [3] Maic. xxvi 39; Marc. xiv. 35

Eiriġiḋ agus deiniḋ úrnuiġṫe sar a raġaḋ siḃ i gcaṫ-
aiḃ.

An faid a ḃí sé ag caint, féaċ, ṫáinig sluaġ, agus 47
an t-é ar a dtugtí Iúdás, duine de'n dáréag, rómpa
amaċ, agus ṫáinig sé ċun Íosa ċun póige ṫabairt dó.
Agus duḃairt Íosa: A Iúdáis, an le póig a dein- 48
eann tú Mac an Duine do ḃraṫ? Agus nuair a 49
ċonaic an ṁuintir a ḃí i n'aice cad a ḃí ag teaċt
duḃradar: An mbuailfimíd le claiḋeaṁ, a Ṫiġearna?
Agus do ḃuail duine acu seirḃíseaċ an árd-ṡagairt 50
agus ḃain sé an ċluas ḋeas de. Agus d'ḟreagair 51
Íosa agus duḃairt: Fanaiḋ go fóil; agus ċuir sé a
láṁ ar ċluais an duine agus do leiġis sé é. Agus 52
duḃairt Íosa leis an muintir a ṫáinig ċuige, uaċtar-
áin na sagart agus giúistísí an teampail agus na sean-
óirí: An ċun beirṫe ar ḃiṫeaṁnaċ a ṫánaḃair amaċ
le claiḋṁtiḃ agus le cleaṫaċaiḃ? Ḃíos agaiḃ gaċ 53
aon lá sa teampul agus níor ṡíneaḃair láṁ ċúġam;
aċ sidé ḃúr dtráṫ, agus cóṁaċt an dorċadais.

Agus do ġaḃadar é, agus do rugadar leó é go 54
tiġ an árd-ṡagairt; agus do lean Peadar iad, aḃfad
siar. Agus nuair a lasaḋ teine i lár an halla, agus 55
ḃíodar 'n-a suiḋe 'n-a tímpal, ḃí Peadar 'n-a measg.
Agus ċonaic cailín aimsire é 'n-a ṡuiḋe sa trolus, 56
agus d'ḟéaċ sí go dlúṫ air, agus duḃairt sí: Ḃí sé
seo leis, i n'ḟoċair siúd. Agus do ṡéan seisean é, 57
agus duḃairt sé: A ḃean, ní'l aon aiṫne agam air.
Agus i gcionn tamaill ḃig ċonaic duine eile é, agus 58
duḃairt sé: Is díoḃ súd tusa leis. Agus duḃairt
Peadar: A ḋuine, ní díoḃ.* [1] Agus i gcionn tímpal 59

[1] Eóin xviii 26

* Ver. 58. "Agus i gcionn . . ."—Tabair sé ndeara anso, ċun na ċeiṫre soisgéalaiḋṫe ṫabairt d'á ċéile, go raiḃ níos mó ná aoinne aṁáin do ċuir i leiṫ Peadair gur ḋeisgiobol do Ċríost é, go dtí, sé ḋeire, gur ċuireadar ḟéaċaint air é ṡéanaḋ trí h-uaire. 1. Cailín an dorus do leog isteaċ é, ċonaic sí ag an dteine é 'n-a ḋiaiḋ san, agus isí do ċuir an ċeist ar dtúis ċuige, agus do ḋeiṁinig sí go raiḃ sé i ḃfoċair Ċríost. 2. Ansan ċuir cailín eile 'n-a leiṫ é, os cóṁair a raiḃ láiṫreaċ, agus, as san, do ċuir duine des na fearaiḃ 'n-a leiṫ é, agus ḋein Peadar an tarna séanaḋ. 2 Ansan ṫug tuille d'á raiḃ

uair a' ċluig 'n-a ḋiaiḋ san duḃairt duine eile: Go
deiṁin ḃí sé seo 'n-a ċeannta súd, mar is Gailili-
60 aċ é. Agus duḃairt Peadar: A ḋuine, ní h-eól
dom cad 'tá agat d'á ráḋ. Agus láiṫreaċ, le linn
61 an ḟocail a ráḋ ḋó, do ġlaoiḋ an coileaċ. Agus
d'iompuiġ an Tiġearna agus d'ḟéaċ sé ar Ṗeadar.
Agus cuiṁniġ Peadar ar an ḃfocal aduḃairt an
Tiġearna: Sar a nglaoiḋfiḋ an coileaċ séanfir-se
62 mise trí h-uaire. Agus d'imṫiġ Peadar amaċ agus
do ġoil sé go duḃaċ.
63 Agus na fir go raiḃ Íosa gaḃṫa acu, ḃíodar ag déa-
64 naṁ magaiḋ faoi agus 'ġá ḃualaḋ. Agus deineadar
a aġaiḋ do ċlúdaċ agus é ḃualaḋ, agus deiridís:
65 Targair dúinn, cé h-é an t-é a ḃuail tu? Agus
deiridís a lán neiṫe eile leis ag taḃairt masla ḋó.
66 [1] Agus nuair ṫáinig an lá do ṡuiḋ uaċtaráin na
sagart agus seanóirí an poḃuil agus na Sgríḃneóirí
i gcóṁairle, agus ṫugadar eisean isteaċ sa ċóṁ-
airle, agus duḃradar: Innis dúinn an tusa Críost.
67 Agus duḃairt sé leó: Má innsim daoiḃ é ní ċreid-
68 fiḋ siḃ mé; Agus má ċeistiġim siḃ ní ḟreagróċaiḋ
69 siḃ mé, 'ná ní leigfiḋ siḃ uaiḃ mé. Aċ ó'n dtráṫ
so amaċ beiḋ Mac an Duine 'n-a ṡuiḋe ar deasláiṁ
70 cóṁaċta Dé. Ansan duḃradar go léir: D'á ḃríġ
sin an tusa Mac Dé? Agus duḃairt sé: [2] Deirtí-
71 se gur mé. Agus duḃradar-san: Cad is gáḋ dúinn a
ṫuille fiaḋnuise? Óir d'airiġeamair as a ḃéal féin é.

CAIBIDIOL XXIII.

Tuairisg na páise ar leanṁaint.

1 Agus d'eiriġeadar go léir agus do rugadar ag
2 triall ar Ṗilát é. Agus ċromadar ar neiṫe do ċur
'n-a leiṫ, agus deiridís: Fuaramair é seo ag cur na

Láiṫreaċ sé ndeara gur Gaililíaċ, é agus ḃí gaol do Ṁalchus
Láiṫreaċ agus duḃairt se go ḃfeacaiḋ sé féin sa ġáirdín é,
ansan do ḋein Peadar an tríṁaḋ séanaḋ.

[1] Mait. xxvii 1; Marc xv. 1: Eóin. xviii 28 [2] .i. Is fíor gur mé.

ndaoine ar a n-aiṁleas, [1] agus ag cosg cíosa do
ṫabairt do Ċaesar, agus 'gá ráḋ gur b'é Críost an
rí é. Agus do ċuir Pilát ceist ċuige agus duḃairt 3
sé: An tusa rí na n-Iúdaċ? Agus duḃairt seisean
'gá ḟreagraḋ: Deirir é.
Agus duḃairt Pilát le h-uaċtaráin na sagart agus 4
leis an sluaġ: Ní ḃfaiġim aon ċoir sa duine seo.
Aċ do ġéaruiġ orṫa-san agus duḃradar: Tá sé ag 5
buaireaṁ na ndaoine, ag teagasg ar fuid Iúdaéa
go léir, ag tusnú ó Ġailili go dtí an áit seo. Nuair 6
a d'airiġ Pilát Gailili d'ḟiafraiġ sé ar Ġaililíaċ an
duine. Agus nuair a ṫuig sé gur le cóṁaċt Héróid 7
a ḃain sé, ċuir sé ag triall ar Héród é, mar ḃí
Héród i n-Ierúsalem na laeṫanta san.
Agus nuair a ċonaic Héród Íosa ḃí áṫas ana-ṁór 8
air, óir ḃí sé aḃfad ag súil le h-é d'ḟeisgint, mar ḃí
sé tar éis a lán d'aireaċtaint 'n-a ṫaoḃ, agus ḃí súil
aige go ḃfeicfeaḋ sé mirḃúilt ṁór éigin aige 'á
déanaṁ. Agus dein sé a lán cainte 'gá ċeistiú. 9
Aċ níor ṫug seisean aon ḟreagra air. Agus ḟeasaiṁ 10
uaċtaráin na sagart agus na Sgríḃneóirí agus iad
coitċianta ag cur 'n-a leiṫ. Agus ṫug Héród agus 11
a luċt airm tarcuisne dó, agus ċuir sé éadaċ bán
air, ċun magaiḋ, agus ċuir sé ṫar n-ais ag triall ar
Ṗilát é. Agus ṫáinig caradas an lá san idir Pilát 12
agus Héród, mar, naṁaid ab eaḋ iad d'á ċéile roimis
sin.
Agus do ċruinniġ Pilát uaċtaráin na sagart agus 13
maiṫe an ṗobuil agus na daoine. Agus duḃairt sé 14
leó: Ṫugaḃair ċúġam an duine seo mar go raiḃ sé ag
cur na ndaoine ar aiṁleas, agus féaċ, do ċeistiġeas
os ḃúr gcóṁair é agus [2] ní ḃfuaras ciontaċ i n-aon
níḋ é de sna neiṫiḃ atá agaiḃ 'á ċur 'n-a leiṫ. Agus 15
ní lúġa 'ná mar a fuair Héród; mar do ċuireas ag
triall air siḃ, agus féaċ, níor deineaḋ aon níḋ leis
ba ċóṁionan le bás. Smaċtóċaḋ é agus leigfeaḋ 16
ċun siuḃail é.
Aċ ḃí air aoinne aṁáin do leigint saor ċúċa mar 17
ġeall ar lá na féile. Aċ do liúiġ an pobul go léir 18

[1] Mait. xxii 2 ; Marc. xii 17. [2] Eóin xviii 38; xix. 4.

agus duḃradar: Tóg uainn é seo agus scaoil ċúg-
19 ainn Barabbas, Fear a ḃí istiġ mar ġeall ar ċeannairc
20 a deineaḋ sa ċaṫair agus ar ṁarḃú duine. Aċ do
laḃair Pilát leó airís a d'iarraiḋ Íosa do leigint
21 saor. Agus is aṁlaiḋ a liúġadar níos aoirde: Dein
22 é ċéasaḋ; dein é ċéasaḋ. Agus duḃairt seisean leó
an tríṁaḋ h-uair: [1] Agus cad é an t-olc atá déanta
aige? Ní ḃfaiġim aon ċoir ḃáis ann; smaċtóċad é,
23 d'á ḃríġ sin, agus leigfead ċun siuḃail é. Aċ do
leanadar-san ag liúiriġ do ġuṫanaiḃ árda go
24 ndéanfaí é ċéasaḋ, agus do ḃuaiḋ a nguṫana. Agus
ṫug Pilát mar ḃreiṫ an níḋ a ḃí uaṫa do ḋéanaṁ.
25 Agus do leig sé saor ċúċa an fear a d'iarradar, an
fear a ḃí istiġ le marḃú duine agus le ceannairc;
agus ṫug sé Íosa dóiḃ ċun a dtoile d'imirt air.

26 Agus nuair a ḃíodar 'ġá ḃreiṫ leó do rugadar
ar duine ó Ċiréné dár ḃ'ainim Símón, agus é ag
teaċt isteaċ ó'n dtuaiṫ, agus ċuireadar an ċros ar a
ṁuin ċun í d'iompar i ndiaiḋ Íosa.
27 Agus ḃí mórán daoine 'ġá leanṁaint, agus mná,
28 agus iad ag gol agus ag caoi mar ġeall air. Agus
d'iompuiġ Íosa orṫa agus duḃairt sé leó: A ṁná
Ierúsaleim, ná bíḋiḋ ag gol mar ġeall orm-sa, aċ
bíḋiḋ ag gol ar ḃúr son féin agus ar son ḃúr
29 gclainne. Óir tiocfaiḋ na laeṫanta 'n-a ndéarfar,
Is aoiḃinn do sna h-aimridiḃ, agus do sna ḃroinniḃ
nár rug clann, agus do sna cíoċaiḃ nár ṫál bainne.
30 [2] An uair sin cromfaiḋ daoine ar a ráḋ leis na
sléiḃtiḃ, Tuitiḋ anuas orainn; agus leis na cnocaiḃ,
31 Clúdaiġiḋ sinn. Óir má deiniḋ siad na neiṫe seo
sa n-adṁaḋ glas, cad a déanfar sa n-adṁaḋ ċríon?
32 Agus ḃí beirt eile, beirt ṁéirleaċ, d'á mbreiṫ
i n-aonfeaċt leis ċun iad do ċur ċun báis.
33 Agus nuair a ḃíodar tagaite ċun na h-áite ar a
dtugtar Áit an Ċloiginn do ċéasadar ansan é, agus an
beirt ḃiteaṁnaċ, duine acu ar a láiṁ ḋeis agus an duine

[1] Mait xxvii. 23; Marc. xv. 14.
[2] Isáias ii. 19; Osee x 8; Apoc. vi. 16.

eile ar a láiṁ ċlé. Agus duḃairt Íosa: A Aṫair, 34
maiṫ dóiḃ; óir ní fios dóiḃ cad 'tá acu 'á ḋéanaṁ.
Agus do rainneadar a baill éadaiġ, 'gá gcur ar
ċrannaiḃ.
Agus ḃí na daoine 'n-a seasaṁ ag féaċaint air, 35
agus ḃí na h-uaċtaráin ag magaḋ faoi leó, agus
deiridís: D'ḟóir sé ar ḋaoiniḃ eile, fóireaḋ sé air
féin, má 'sé an Críost é a toġaḋ ó Ḋia. Agus ḃí 36
na saiġdiúirí ag déanaṁ magaiḋ faoi, ag teaċt agus
ag tabairt finéigre ḋó, Agus deiridís: Má's tú rí 37
na n-Iúdaċ saor tú féin. Agus ḃí sgríḃinn sgríoḃ- 38
ṫa os a ċionn i litreaċaiḃ Gréigise agus Laidne
agus Eabra: RÍ NA N-IÚDAĊ É SEO.
Agus ṫug duine de'n beirt biteaṁnaċ a ḃí ar 39
croċaḋ masla ḋó, agus deireaḋ sé: Má's tú Críost
dein tu féin agus sinne do ṡaoraḋ. Aċ do ḟrea- 40
gair an fear eile é ag milleán air, agus duḃairt sé:
An aṁlaiḋ ná fuil eagla Dé ort agus tú fé'n ndaor-
ḃreit ċéadna? Sinne áṁṫaċ, le ceart, mar do 41
tugaḋ dúinn an rud a ḃí tuillte againn; aċ níor ḋein
an duine seo aon droċ-níḋ. Ansan duḃairt sé le 42
h-Íosa: A Ṫiġearna, nuair a ṫiocfair ad ríġeaċt
cuiṁniġ orm-sa. Agus duḃairt Íosa leis: Deirim 43
leat go fíor go mbeiḋ tú i bḟlaṫas Dé indiu am'
ḟoċair-se.*
Ansan ḃí sé timpal na séiṁaḋ h-uaire, agus ṫáinig 44
doirċeaċt ar an ndoṁan go léir go dtí an naoṁaḋ
h-uair. Agus do doirċiġeaḋ an ġrian; agus do 45
stracaḋ brat an teampail tré n-a lár. Agus 46
duḃairt Íosa, do ġut árd: [1] A Aṫair, cuirim mo
spiorad isteaċ ad' láṁaiḃ. Agus ag ráḋ na bfocal
san dó, d'éag sé.
Agus nuair a ċonaic an taoiseaċ céad cad a ṫarla 47

[1] Salm xxx 6

* Ver. 43. "i bḟlaṫas Dé," .i. sa n-inead suaimnis agus áṫais agus aoibnis síoruiḋe. B'é toil Íosa Críost, i bfuirm pribléide áirite, luaċt saoṫair a ċreidiṁ agus a adṁála ṫabairt do'n ḟoġluiḋe sin a ḋein aiṫriġe, .i. a ṗeacaí agus gaċ pionós d'ár lean iad do ṁaiteaṁ dó agus é ḃreiṫ leis, tar éis a báis, isteaċ i gcóṁluadar na naoṁ, sa limbo san a ḃí le h-aṫarú n-a ṗarrṫas ċóṁ luaṫ agus do raġaḋ ár Slánuiġṫeóir sior ann.

ṫug sé glóire do Ḋia, agus duḃairt sé: Fíoraon ab
48 eaḋ an duine seo gan aṁras. Agus an tsluaġ go
léir daoine a ḃí ann ag féaċaint ar an radarc san,
agus do ċonaic na neiṫe a ṫuit amaċ, ṫánadar ṫar
49 n-ais agus iad ag bualaḋ a n-uċt. Agus a luċt
aiṫne go léir, agus na mná do lean é ó Ġaililí, do
ṡeasuiġeadar aḃfad amaċ, ag féaċaint ar na neiṫe
sin.

50 Agus féaċ, [1] fear dár b'ainim Ióseṗ, agus de'n
51 ċóṁairle ab eaḋ é, fear fóġanta fíoraonta; Níor
ṫoiliġ sé leis an gcóṁairle 'ná le n-a ngníoṁarṫa;
ó Arimatéa b'eaḋ é, caṫair i n-Iúdaéa; agus ḃí sé
52 ag súil le ríġeaċt Dé: Ṫáinig sé sin ag triall ar
53 Ṗilát, agus d'iarr sé corp Íosa air. Agus ṫóg sé
anuas é, agus d'ḟill sé i línéadaċ é, agus ċuir sé
i dtuama é a ḃí gearrṫa i gcarraig, agus nár cuireaḋ
54 aoinne ann go dtí san, Agus ḃí lá an ollaṁuiġṫe
ann, agus ḃí an tsabbóid ag teaċt.*
55 Agus ṫáinig na mná a lean é ó Ġaililí agus ċona-
cadar an tuama agus conus mar a ḃí an corp curṫa
56 ann. Agus d'ḟilleadar agus d'ollaṁuiġeadar
spíosra agus oile, agus ansan [2] do ġlacadar a
suaiṁneas i gcaiṫeaṁ na sabbóide, do réir na
h-aiṫne.

[1] Mait xxvii 57; Marc. xv 43; Eóin xix 38 [2] Exod. xx 10
* Ver. 54. "parasceue," .i. an oiḋċe, nú lá an ollaṁuiġṫe, do'n tSabbóid

CAIBIDIOL XXIV.

Aiseiriġe Ċríost, agus conus mar a ṫug sé é féin le feisgint d'á ḋeisgiobulaiḃ.

Aċ an ċéad lá de'n tseaċtṁain, go h-an-ṁoċ ar 1
maidin, ṫánadar go dtí an tuama agus ṫugadar leó
an spíosra a ḃí ollaṁ acu. Agus fuaradar an ċloċ 2
iompuiġṫe siar ó'n dtuama. Agus ċuadar isteaċ 3
agus ní ḃfuaradar corp an Tiġearna Íosa. Agus 4
do ṫárla, nuair a ḃí an allṫaċt orṫa mar ġeall air
sin, go raiḃ, féaċ, beirt ḟear 'n-a seasaṁ 'n-a n-aice
agus éadaċ lonnraċ orṫa. Agus ṫáinig eagal orṫa, 5
agus ċromadar a n-agaiḋ ċun an talaiṁ, agus duḃ-
radar-san leó: Cad ċuige daoiḃ beiṫ ag lorg an ḃeó
ameasg na marḃ? Ní'l sé anso, aċ tá sé tar éis 6
eiriġṫe; cuiṁniġiḋ conus a laḃair sé liḃ agus é fós
i nGailílí, Nuair aduḃairt sé:[1] Ní foláir Mac an 7
Duine do ṫaḃairt i láiṁ na bpeacaċ, agus é ċéasaḋ,
agus é ḋ'eiriġe an tríṁaḋ lá. Agus do ċuiṁniġea- 8
dar ar an gcaint a duḃairt sé. Agus d'ḟilleadar 9
ó'n dtuama, agus d'innseadar na neiṫe sin go léir
don aoinne déag féin agus do'n ċuid eile go léir.
Agus isí Máire Ṁagdalén, agus Ióanna agus Máire 10
Iacóiḃ, agus na mná eile a ḃí 'n-a ḃfoċair, a ḋ'innis
na neiṫe sin do sna h-Asbolaiḃ. Agus do saṁluiġeaḋ 11
dóiḃ ná raiḃ sa ċaint sin aċ caint gan ċiall agus
níor ṫugadar aon ċreideaṁaint di. Aċ d'eiriġ 12
Peadar agus do riṫ sé ċun an tuama, agus nuair a
ċrom sé ní ḟeacaiḋ sé aċ na h-éadaiġe lín ann, agus
d'imṫiġ sé agus é ag déanaṁ iongna d'á raiḃ tuit-
iṫe amaċ.

Agus féaċ,[2] ḃí beirt acu-san ag imṫeaċt an lá 13
céadna ag dul go dtí baile a ḃí trí fiċid stad ó
Ierúsalem, agus Emmaus ainim an baile. Agus 14
ḃíodar ag caint eatarṫa féin ar na neiṫe sin go léir
a ḃí tuitiṫe amaċ. Agus do ṫárla, agus iad ag 15
cóṁráḋ agus ag tagairt eatarṫa féin, go dtáinig
Íosa ċúca agus gur ṁiubluiġ sé le n-a gcois; Agus 16

[1] *Supra* ix. 22. [2] Marc. xvi. 12.

17 do coimeádaḋ a súile gan é d'aiṫint. Agus duḃ-
airt sé leó: Cad í an ċaint seo ar siúḃal agaiḃ ead-
18 raiḃ, ar an slíġ, agus siḃ buarta? Agus d'ḟreagair
duine acu é dár ḃ' ainim Cleoṗas, agus duḃairt sé:
An tusa an t-aoinne aṁáin iasaċta atá i n-Ierúsalem
náċ eól dó na neiṫe a deineaḋ ann ins na laeṫantaiḃ
19 seo? Agus duḃairt sé leó: Cad iad na neiṫe?
Agus duḃradar: I dtaoḃ Íosa Nasareit a ḃí i n-a
ḟáiḋ, cóṁaċtaċ i ngníoṁ agus i mbriaṫar i láṫair
20 Dé agus daoine, Agus conus mar a ḋein na h-árd-
ṡagairt agus ár n-uaisle é ḃraṫ agus é ḋaoraḋ ċun
21 báis, agus é ċéasaḋ. Aċ ḃí súil againne go raiḃ sé
ċun Israéil a ḋ'ḟuasgailt, agus n-a ṫeannta san a's
uile sidé an tríṁaḋ lá ó ṫuit na neiṫe sin amaċ.
22 Agus ḃí mná linn ag an dtuama roiṁ ṡolus an lae,
23 agus ċuireadar sgannraḋ orainn, Agus ní ḃfuaradar
an corp, agus ṫánadar agus duḃradar go ḃfeacadar
24 aingil adeir go ḃfuil sé beó. Agus d'imṫiġ daoine
uainn go dtí an tuama agus fuaradar neiṫe mar
25 aduḃairt na mná, aċ ní ḃfuaradar é féin. Agus
duḃairt sé féin leó: Ó, a ḋaoine dalla dúr-ċroiḋ-
eaċa ċun gaċ níḋ aduḃairt na fáiḋe do ċreideaṁ-
26 aint. Ná raiḃ ar Ċríost na neiṫe sin d'ḟulang agus
27 teaċt ar an gcuma san isteaċ 'n-a ġlóire? Agus
tusnuiġ sé le Maois agus do noċt sé ḋóiḃ bríġ na
ḃfáiḋ go léir ins gaċ níḋ a ḃí sgríoḃta 'n-a ṫaoḃ féin.
28 Agus ḃíodar tagaiṫe ċun an ḃaile go raḃadar ag
dul ann, agus do leig seisean air go raiḃ sé ag dul
29 níos sia. Agus ḋeineadar tatant air, agus duḃ-
radar: Fan againne, mar tá sé n-a ṫráṫnóna agus
tá an lá caitte ċeana féin. Agus ċuaiḋ sé leó
30 isteaċ. Agus do ṫárla, an ḟaid a ḃí sé ag caiṫeaṁ
ḃíḋ 'n-a ḃfoċair, gur ṫóg sé arán, agus gur ḃeann-
uiġ sé é agus gur ḃris sé é, agus gur ṫug sé ḋóiḃ é.
31 Ansan do h-osgalaḋ a súile agus d'aiṫniġeadar
32 é, agus d'imṫiġ sé as a radarc. Agus duḃradar le
ċéile: Ná raiḃ ár gcroiḋe ar lasaḋ ionainn nuair a
ḃí sé ag caint linn agus ag noċtaḋ bríġe an scrip-
33 tiúra dúinn? Agus d'eiriġeadar láiṫreaċ agus
ṫánadar tar n-ais go Ierúsalem; agus fuaradar

an t-aoinne déag i bfoċair a ċéile, agus a raib
i n-aonfeaċt leó, Agus: Tá an Tiġearna eiriġṫe go 34
deiṁin, agus taisbeáin sé é féin do Ṡímón, ar siad.
Agus d'innseadar féin cad a ḃí d'éis tuitim amaċ 35
ar an sliġ, agus conus mar a d'aiṫniġeadar é
i mbrisead an aráin.
[1] Agus an fad a ḃíodar ag caint mar sin, do ṡeas- 36
aiṁ Íosa 'n-a mearg agus dubairt sé leó: Síoṫċáin
daoiḃ. Is mise atá ann; ná bíoḋ eagal oraiḃ. Aċ 37
ḃí buaireaṁ orṫa, agus sgannraḋ, mar do ṁeasadar
gur sprioraid a ċonacadar. Agus dubairt sé leó: 38
Cad ċuige ḋaoiḃ an t-eagla ḃeiṫ oraiḃ, agus smuínte
ḃeiṫ ag eiriġe i nbúr gcroiḋe? Féaċaiḋ mo láṁa 39
agus mo ċosa, gur mé féin atá ann; cuiriḋ búr láṁa
orm agus feiciḋ; ní'l feóil agus cnáṁa ag sprioraid
mar a ċíonn siḃ atá agam-sa. Agus nuair a dubairt 40
sé an méid sin taisbeáin sé ḋóiḃ a láṁa agus a ċosa.
Agus nuair ná creidfidís fós, aċ iad ag déanaṁ 41
iongna tré ṁéid a n-áṫais, dubairt sé: An bfuil
anso agaiḃ aon niḋ a d'iosfí? Agus ṫugadar 42
ċuige blúire d'iasg rósta agus criaṫar meala. Agus 43
nuair a ḃí iṫte aige os a gcóṁair ṫóg sé an fuiġleaċ
agus ṫug sé ḋóiḃ é.
Agus dubairt sé leó: Sidiad na focail a labras 44
liḃ nuair a ḃíos fós i nbúr mearg, náċ foláir gaċ niḋ
do ċóṁlíonaḋ d'á bfuil sgríoḃṫa orm-sa i ndlíġ
Ṁaoise agus insna fáiḋiḃ agus insna salmaiḃ.
Ansan d'osgail sé a n-aigne ḋóiḃ i dtreó go dtuig- 45
fidís an scriptiúir. Agus dubairt leó: [2] Sin mar 46
atá sgríoḃṫa, agus sin mar nár ḃfoláir do Ċríost
fulang, agus aiseiriġe ó-s na mairḃ an tríṁaḋ lá,
Agus go ḃfógrófaí i n' ainim, tré sna geinte go léir, ag 47
tosnú ó Ierúsalem, aiṫriġe agus maiṫeaṁnaċas peacaí.
[3] Agus is finnite siḃ-se ar na neiṫe sin. [49]Agus táim- 48
se ag cur geallaṁna m' Aṫar ċúġaiḃ; aċ fanaiḋ-se
sa ċaṫair go dtí go gcurfar umaiḃ cóṁaċt ó neaṁ.*

[1] Marc. xvi. 14; Eóin xx. 19 [2] Salm xviii 6.
[3] Gníoṁ. i. 8.

* Ver. 49. "Geallaṁna m'Aṫar," .i. An Spiorad Naoṁ n-ar ġeall Críost go gcuirfaḋ an t-aṫair ċúċa é (Eóin, xiv. 26, agus xvii. 7.)

50 Agus do rug sé leis amaċ iad go Betania, agus
tóg sé a dá láiṁ os a gcionn agus ċuir sé a ḃeannaċt
51 orta. [1] Agus le linn a ḃeannaċt do ċur orta dó,
do ḋruid sé uata, agus do tógaḋ suas ins na flaṫ-
52 ais é. Agus ḋeineadar-san Dia d'aḋraḋ agus ṫána-
53 dar ṫar n-ais go Ierúsalem agus áṫas mór orta. Agus
ḃídís coitċianta sa teampul ag molaḋ Dé agus 'ġá
aḋraḋ. Amen.

17 AUG 78 UNIVERSITY

[1] Marc xvi 9; Gníoṁ i 9

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 07 03 13 010 7